

El bisbe Ramon Daumal va morir als 95 anys i va ser enterrat amb gran austeritat a la cartoixa de Montalegre

Vida i mort amb senzillesa

El tarannà de senzillesa i d'austeritat que va marcar la vida del bisbe Ramon Daumal, nascut a Badalona el 1912, també va marcar, com no podia ser d'una altra manera, el moment de la seva mort. La missa exequial es va celebrar en la intimitat de la capella de la residència sacerdotal Sant Josep Oriol, on vivia d'ençà de l'ordenació com a bisbe auxiliar de Barcelona; i el seu enterrament va tenir lloc a la cartoixa de Montalegre. Sense cap mena de signe que revelés la seva condició de bisbe, el cos de Ramon Daumal va ser amortallat amb l'hàbit de cartoixa i com un cartoixa més reposa per sempre. Dos dies després, el 13 de febrer, es va celebrar una solemne eucaristia a la catedral de Barcelona presidida pel cardenal Lluís Martínez Sistach i concelebrada per un gran nombre de bisbes i preveres diocesans.

Pàg. 17

Últim adéu a Eduard Bonnín, fundador de Cursets de Cristiandat

El 6 de febrer va morir Eduard Bonnín, fundador del moviment eclesial de Cursets de Cristiandat, als 90 anys. Nascut a Palma de Mallorca el 4 de maig del 1917, Bonnín va impulsar una experiència de vida que condueix a descobrir allò fonamentalment cristià.

Durant tres dies, els assistents als Cursets de Cristiandat aprenen a conèixer-se millor, a experimentar la presència i l'amor de Jesucrist i a entreveure tot el bé que pot dur al món una comunitat cristiana atenta.

Pàg. 23

El bisbe de Mallorca, Jesús Murgui, visita les missions a Burundi

El prelat ha quedat fortament sorprès per la quantitat d'activitats que es duen a terme a les parròquies

Pàg. 20 i 21

en primer pla

Nou impuls al catecumenat d'adults

La necessitat de donar resposta a l'augment creixent de persones adultes que demanen rebre els sacraments de la iniciació cristiana ha fet que l'Església hagi donat en els últims anys un nou impuls a l'antic catecumenat. En sintonia amb el Concili Vaticà II i amb el Concili Provincial Tarraconense, les diòcesis catalanes han apostat també amb convicció per fomentar un servei on acollir, instruir i acompanyar els nous candidats que, en edat adulta, aspiren a la vida cristiana.

Pàg. 3, 4 i 5

Mons. Amato defensa el dret de l'Església a orientar els batejats

Mons. Angelo Amato, secretari de la Congregació per a la Doctrina de la Fe i estret col·laborador del papa Benet XVI, va ser el convidat «estrella» d'una nova edició de les Jornades de Qüestions Pastoralitzades per la Prelatura de l'Opus Dei. En una entrevista a *Catalunya Cristiana*, Mons. Amato va parlar de la labor de la Congregació per a la Doctrina de la Fe, dels documents en què està treballant actualment i no va dubtar a defensar el dret que té l'Església de parlar i «d'orientar els batejats en una línia concreta».

Pàg. 18

Dos canonges emèrits de Lleida són nomenats prelatats d'honor del Papa

La festa en honor de la Mare de Déu de Lourdes, celebrada a Lleida la tarda del diumenge 10 de febrer, va ser ocasió propícia perquè el bisbe Xavier Salinas fes lliurament dels títols honorífics de prelatats d'honor del Papa als canonges emèrits Mn. Jesús Tarragona, durant més de trenta anys director del Museu Diocesà de Lleida i actual delegat de Patrimoni, i Mn. Melchor Bajén, responsable, també durant molts anys, de l'Arxiu Capitular de la catedral de Lleida.

Pàg. 24

Sumari

Pàg. 7 Vaticà: Congrés «Dona i home: "l'humanum" en la seva entesa»

Pàg. 8 Argentina: homenatge al cardenal Eduardo Pironio

Pàg. 22 Pelegrinatge «Amb sant Ignasi, de Montserrat a Manresa»

Pàg. 25 Vida Creixent es fa present a Tarragona per l'Any Jubilar

Pàg. 30 Presentació del llibre «La canya de pescar», de Mn. Prat

Editorial

Adéu, bisbe Ramon

Ens ha deixat Mons. Ramon Daumal Serra, bisbe auxiliar emèrit de Barcelona. El seu cos descansa a la terra del cementiri de la Cartoixa de Montalegre, ben a prop de la població de Badalona, on va néixer l'any 1912. Aquesta va ser una de les seves últimes voluntats: reposar en el mateix sòl que els cartoixans, vestit amb l'hàbit blanc dels deixebles de sant Bru, i sense cap tipus de fèretre o urna mortuòria. També va demanar un enterrament senzill, amb l'única companyia dels sacerdots jubilats de la residència de Sant Josep Oriol amb els qui convivia. La diòcesi va oferir la possibilitat d'assistir a una eucaristia en la seva memòria a la catedral, presidida pel cardenal-arquebisbe, quan el seu cos ja havia estat col·locat sota terra.

Els seus últims desitjos han estat complerts i ningú no se n'ha sobtat. Tots els que van conèixer el bisbe Daumal —o Mn. Daumal, com molts el continuaven anomenant fins i tot ja sent bisbe— coneixien la seva senzillesa i austeritat, i sobretot una vida viscuda intensament però des d'una enorme discreció. Per a molts ha estat un bisbe sant i per a d'altres un home bondadós, però és difícil trobar cap crítica a la seva persona. I no tan sols ara, quan ja ha mort i es respecta la seva memòria, sinó en els seus gairebé 96 anys d'existència.

Era el bisbe amb més edat de l'episcopat espanyol, i pertanyia a la mateixa promoció que el cardenal Narcís Jubany, del qual va ser bisbe auxiliar durant molts anys. Pràcticament va ser el seu únic bisbe auxiliar, ja que els seus companys d'ordenació episcopal es van anar escampant: Ramon Torrella a Tarragona, Josep Maria Guix a Vic, i Josep Capmany a les Obres Missionals Pontífiques. Quan va ser acceptada la seva renúncia l'any 1987, la seva baixa com a auxiliar va ser suplerta per l'actual arquebisbe de Barcelona, Mons. Lluís Martínez Sistach, en el tram final del pontificat del cardenal gironí.

Però a més d'aquesta coincidència amb Mons. Jubany, hi ha una persona que probablement va marcar molt la seva vida i la seva personalitat. No és altra que el metge i després sacerdot Pere Tarrés i Claret, amb qui va viure sent vicari a la parròquia de Sant Vicenç de Sarrià, beatificat per Joan Pau II i amb una santedat de la qual ningú no dubta. I és que Mons. Daumal era un sacerdot de parròquia, no de cúria o del camp intel·lectual. Havia estat també vicari a Rubí, i com a rector va estar en la tres actuals diòcesis que avui conformen la província eclesiàstica barcelonina: La Palma de Cervelló, al bisbat de Sant Feliu; la Puríssima Concepció de Sabadell, al bisbat de Terrassa, i les parròquies de Santa Maria de Sants i la Puríssima Concepció, de l'actual arquebisbat de Barcelona. En totes elles se'l recorda amb un gran afecte com a sacerdot.

Com a bisbe auxiliar de Barcelona entre el 1968, en temps del pontificat de l'arquebisbe Marcelo González, i fins al 1987, amb el cardenal Jubany, va exercir el seu ministeri episcopal amb un gran esperit de servei, de proximitat, sempre allunyat de qualsevol protagonisme cap a la seva persona.

Els seus últims anys de vida els ha passat a la residència sacerdotal de Sant Josep Oriol. Allà ha estat un company més, sense cap tipus de privilegi pel fet de ser bisbe, i sobretot ha acompanyat humanament i espiritualment molts sacerdots jubilats. Per a alguns ha estat fins i tot com un últim pare, ha animat els seus companys en els moments difícils i ha acompanyat oferint unes últimes paraules d'alè i de consol a molts sacerdots en el moment de la seva mort.

Aquesta preocupació pel clergat la va demostrar en tots els moments de la seva vida, com a bisbe en actiu i com a simple sacerdot. D'aquí que fos un dels impulsors de la Unió Sacerdotal, una associació d'ajuda mútua dins del presbiteri barceloní. Amb ells va viure els moments d'alegria i esperança que va portar per a l'Església el Concili Vaticà II.

CATALUNYA CRISTIANA

Director: Mn. R. Octavi Sánchez

Redactors: Eduard Brufau, Miquel Àngel Codina, Samuel Gutiérrez, Rosa M. Jané, Carme Munté, Rosa Peraire

Lingüista: Montserrat Pibernat

Arxiu i fotografia: Eulàlia Grande

Corresponsals: Mónica García, BARCELONA; Guillem Farré, CASTELLÓ; Víctor Gay, GIRONA; Jordi Curcó, LLEIDA; Cristina Sánchez, MALLORCA; Marta Nin, ROMA; Ramon Estany, SOLSONA; Joan Boronat, TARRAGONA; Víctor M. Cardona, TORTOSA; David Codina, URGELL; Xavier Bisbal i Jordi Castellet, VIC

Col·laboradors: Pilarín Bayés, Joan Carrera, Agustí Codinach, Francesc Gamissans, Enric Graupera, Joan Guiteras, Dani Majà, J. A. Mateo, Victòria Molins, Francesc Nicolau, Cristóbal Sàrrias, Lluís Serra, Pere Tena, Ferran L. Tognetta, P-J Ynaraja

Redacció, administració, publicitat i promoció:

C/ Comtes de Bell-lloc, 67-69 - 08014 BARCELONA
Tel. 934 092 810, Fax 934 092 820

a/e: redaccio@catcrist.com (Redacció)

a/e: administracio@catcrist.com (Administració i subscripcions)

a/e: publicitat@catcrist.com (Publicitat)

Pàgina web: www.catalunyacristiana.com

Fundadors: Mn. Joan E. Jarque i Mn. Francesc Malgosa

Edita: Fundació Catalunya Cristiana per a l'evangelització i la cultura

Gerent: Jaume Vinyals

Publicitat: Josep Harris

Promoció: Alfons Miralles

Administració: Isabel Giralte (comptabilitat), Eduard Masllorens (subscripcions)

Autoedició i compaginació: Carlos Aguado

Impressió: Impressions Intercomarcals, SA Ctra. C-1.411, Km 34. Polígon industrial El Cementiri. Tel. 938 788 403. Fax 938 788 212 - 08272 SANT FRUITÓS DE BAGES - DLB 14.387/79

Difusió controlada per

Membre de la **UCIP**
International Catholic Union of Press

Membre de l'**APPEC**
Associació de Publicacions Periòdiques en català

SUBSCRIPCIONS ANUALS EN CATALÀ O CASTELLÀ

Catalunya, resta de l'Estat espanyol i Andorra: 105,99 €

Gibraltar i Portugal: 105,99 €

Resta d'Europa: 174,38 €

Amèrica i Àfrica: 208,70 €

Àsia i Oceania: 279,89 €

El setmanari rep l'ajut de l'Institut Català de les Indústries Culturals, de la Generalitat de Catalunya

La Frase / Rogelio Garrido Montañana

«Tot el que és humà retrocedeix, si no progressa»

(Edward Gibbon. Historiador anglès, 1737-1794)

Tenim l'exemple del que diu Gibbon en els països que van començar per establir els seus fonaments materials, educatius i socials. Molt bé. Però la maleïda successió de governs «mandrosos, endropits als seus palaus, mansions i llocs d'esbarjo», indiferents a les necessitats i legítimes aspiracions dels seus súbdits, no sols han paralitzat econòmicament i culturalment els seus països, sinó que els han fet retrocedir fins a la pobresa i la ruïna, fins a la fuga massiva en pasteres de joves i adults, quan el que ells desitgen és continuar a casa

seva, progressar cadascú en el seu ofici i activitat, amb llibertat i fraternitat! Són retrocessos que destrueixen les virtuts cíviques i fomenten els vicis, els raptés i els xantatges. No fomentar el progrés harmònic d'un poble (tant en l'aspecte material, educatiu, sanitari, com el d'altres aspiracions legítimes) és la major injustícia i immoralitat per part dels qui presideixen i representen aquest poble. Amb raó deia el patriota italià Giuseppe Mazzini (1805-1872): «El veritable instrument del progrés dels pobles es troba en el fet moral.»

LA TIRA DEL PRIMER PLA

Per Pilarín

en primer pla

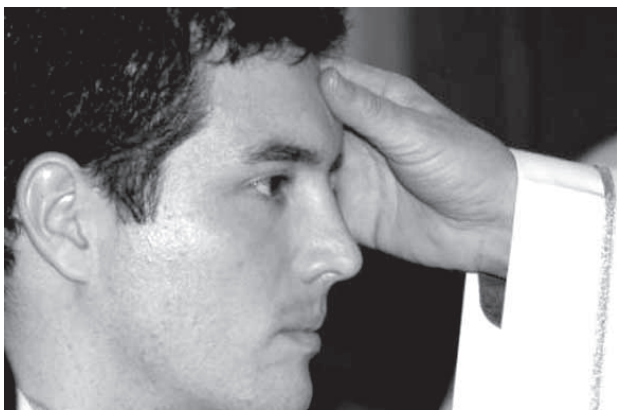
Aposta pel catecumenat adult

■ Les diòcesis catalanes dediquen una atenció especial als adults que demanen rebre els sacraments de la iniciació cristiana

La instauració del catecumenat d'adults ha esdevingut en els darrers anys una realitat cada cop més viva a Catalunya. En sintonia amb el Concili Vaticà II i com a resposta a les necessitats del món d'avui, les diòcesis catalanes han apostat amb convicció per impulsar un servei per atendre i formar els nous candidats que, en edat adulta, aspiren a la vida cristiana. El repte és acollir, instruir i acompanyar els qui desitgen rebre els sacraments i entrar a formar part de l'Església. Es calcula que actualment unes 200 persones adultes són batejades cada any a Catalunya.

Des dels inicis de l'Església, ja fa més de 2.000 anys, el temps de Quaresma ha estat un temps eminentment catecumenal: un temps d'acollida i de formació d'aquelles persones que volien rebre els sacraments de la iniciació cristiana. La nit de Pasqua, en el transcurs d'una de les litúrgies més boniques de les festivitats cristianes, els catecúmens rebien el Baptisme i passaven a formar part del Poble de Déu. Amb el pas dels segles es va anar perdent aquesta tradició, en gran mesura per l'expansió del cristianisme i la seva profunda inculturació, ja des de la infància més tendra, en la vida dels fidels.

Els temps, però, han canviat, i avui, sobretot a Occident, torna a augmentar el nombre d'adults que, per diverses raons, demanen entrar a formar part de l'Església. Davant d'aquesta realitat creixent, el Concili Vaticà II va reinstaurar en la segona meitat del segle XX el catecumenat d'adults. La seva aplicació a Catalunya va tenir lloc sobretot a partir de l'any 2000 i d'aleshores ençà són prop de 1.000 els candidats adults que, al si dels diversos serveis diocesans per al Catecumenat, han estat preparats per rebre els sacraments del Baptisme, la Comunió i la Confirmació.

Cada vegada és més habitual batejar en edat adulta.

Un dels preveres que a Catalunya s'ha implicat més fortament en aquest servei és Mn. Felip-Juli Rodríguez, rector de Sant Pere del Masnou i delegat diocesà per al Catecumenat de Barcelona. «El catecumenat és tan antic com la mateixa Església —afirma Rodríguez—, però alhora és tan nou com per adaptar-lo a l'home d'avui. L'Església, com a mare que és i conscient de la missió que el Senyor li va confiar, procura amb aquest servei donar resposta responsable i realista a les peticions dels nous candidats a la vida cristiana.» I continua dient: «La instauració del catecumenat és un do de Déu perquè la seva recuperació indica la necessitat que té la comunitat cristiana d'acollir al seu si persones que volen seguir Jesucrist a l'interior de l'Església.»

A l'arxidiòcesi de Barcelona, on el nombre de catecúmens sol ser cada any de

més d'una vintena —sense comptar els qui són batejats directament a les parròquies—, cada dia es viu amb una consciència més gran la importància d'aquest servei eclesial. «Amb cada catecumen —afirma convençut el delegat diocesà— Déu renova amb la seva Església el do de la missió que li ha confiat i fa possible que aquesta mateixa Església no s'instal·li en l'esterilitat i en l'autocomplaença que tot sovint ens domina.» El catecumenat és, doncs, primerament «un servei de tota l'Església compromesa amb l'evangelització, vinculat directament a la missió i responsabilitat del bisbe».

Una altra de les diòcesis catalanes en què el catecumenat ressorgeix amb una vitalitat inusitada és Girona, on durant els darrers anys més de 30 adults han rebut el Baptisme. Mn. Joan Amich, delegat de Catecumenat de la diòcesi, assegura que

la reactivació d'aquest servei «no respon al desig de restaurar una peça arqueològica de la tradició cristiana, sinó a una necessitat incipient però en augment en molts indrets, sobretot de l'Occident cristià». Per a Amich, «la posada en pràctica d'una pastoral catecumenal permet que l'Església local s'obri a un nou compromís missioner, alhora que fa possible que s'interpel·li sobre noves orientacions i possibilitats en el procés de transmissió de la fe». «La institució catecumenal —afirma també— és portadora d'un model valent d'Església local. Expressa l'autoconsciència que té la comunitat cristiana de sentir-se cridada a construir una comunitat d'adults en la fe, capaç d'iniciar en la vida cristiana i d'acompanyar-ne els membres en un camí de creixement i en el sentit de pertinença a l'Església.»

El catecumenat, nom que ve de la paraula grega *katekheo* (que significa «fer ressonar»), és un camí d'acollida, d'acompanyament i de formació dels qui han d'entrar a formar part de la comunitat cristiana. Es tracta precisament de fer «ressonar» en els catecúmens l'essència de la revelació cristiana, el missatge principal de la qual és l'amor a Déu i al pròxim. El catecumenat adult segueix unes etapes molt delimitades agafant com a referència l'antic catecumenat, tot i que convenientment adaptades al món d'avui. Donades les xifres i el creixement que es ve produint fins ara és evident que en poc temps serà una realitat de pes enorme per a l'Església a Occident. Des dels serveis diocesans per al Catecumenat cada dia es té més clar que a poc a poc es va formant una pastoral específica, amb diversos accents i sensibilitats, capaç d'enriquir amb la seva vitalitat i entusiasme la pastoral quotidiana de la diòcesi. (S.G.)

Ritus diocesans d'elecció

Coincidint amb el primer diumenge de Quaresma, com és tradició a tota l'Església gairebé des dels orígens, el 10 de febrer passat es va celebrar en diverses diòcesis catalanes el ritu d'elecció de nous catecúmens. Els candidats a rebre durant la Vetlla Pasqual els sacraments del Baptisme, la Comunió i la Confirmació van protagonitzar la cerimònia d'inscripció del seu nom al llibre per manifestar que, cridats per l'Església, col·loquen lliurement el seu nom al llibre dels escollits. Els diferents ritus d'elecció celebrats a Catalunya van ser presidits majoritàriament pels respectius bisbes diocesans en el transcurs de solemnes eucaristies a la catedral. En alguns casos, la cerimònia es va emmarcar fins i tot dins d'un dia de recés o de formació. Els més nombrosos van tenir lloc a Barcelona i Girona, amb 19 i 18 catecúmens respectivament. També les diòcesis de Sant Feliu i Terrassa van comptar amb un bon nombre de candidats, que rondava la desena.

Els diferents bisbes que van presidir les cerimònies d'elecció a les diverses catedrals catalanes es van mostrar molt contents i satisfets per l'elecció de nous candidats a la vida cristiana. A Sant Feliu de Llobregat, el bisbe Agustí Cortés fins i tot va arribar a comparar el camí que emprenen els catecúmens amb el que tota l'Església està convidada a fer especialment durant el temps de Quaresma: «El camí de la Quaresma, el vostre i el nostre, és un camí del cor, que és on es rep tota la vida. Precisament l'Església convida els seus fidels durant aquest temps a assajar tot el que vivim abans del nostre Baptisme, com ho esteu vivint vosaltres, per recomençar de nou i així reestrenar la fe i l'amor a Jesucrist. «La Quaresma, doncs —va afegir Mons. Cortés—, és el camí que fem des del desert en què hem convertit el nostre món vers la

A Girona 18 catecúmens van ser inscrits al llibre dels elegits.

recerca de la felicitat i la plenitud.» I va acabar dient: «Tots nosaltres formem avui una mateixa comunitat de germans units en un mateix camí vers l'Amor de Déu.»

Mn. Joan Sanglas, cap del Departament d'Adults i per al Catecumenat del Servei Interdiocesà de Catequesi de Catalunya i Balears

—Quina valoració fa de l'evolució del catecumenat a Catalunya?

—L'Església catalana està prou sensibilitzada i podem dir que el catecumenat està iniciant-se de forma general i responnent a la proposta que fa l'Església tenint en compte la realitat dels que demanen el baptisme en edat adulta.

—Per què creu que és important que l'Església s'impliqui a fons en aquest servei?

—L'Església ha de respondre avui al repte del catecumenat adult sobretot per coherència a les noves situacions pastorals que es van donant: per la llibertat a professar la fe, per la varietat de races i creences, per la inquietud pastoral d'anunci de la bona nova, per donar resposta a tota persona que té la inquietud de redescobrir la seva fe o simplement per conèixer-la per primera vegada.

—Està actualment prou implicada?

—L'Església s'implica amb el catecumenat, però amb matisos. Els primers passos sempre són indecisos i no són massa segurs, això és bo. El Concili Vaticà II, amb la restauració del catecumenat, ens va recordar que aquesta ha de ser la manera d'iniciar en la fe qualsevol persona. Potser l'Església encara no és prou conscient de la revolució catequètica que això suposa. Però a poc a poc anem fent passos.

—És el catecumenat una forma de nova evangelització?

—No, el catecumenat no és una nova forma d'evangelització, sinó l'eina d'evangelització que té l'Església i que va tenir als primers segles, quan aquesta va ser veritablement evangelitzadora. Quan augmenta el nombre d'adults que demanen el baptisme, quan l'Església exerceix veritablement de mare i engendra nous fills, revifa el repte d'evangelitzar, és a dir, d'anunciar la bona nova del l'Evangeli. Jesús ja ho va demanar així: «Aneu, doncs, a tots els pobles i feu-los deixebles meus, batejant-los en el nom del Pare i del Fill i de l'Esperit Sant.» Cal, doncs, anar a trobar els homes i dones del nostre temps, per l'anunci de l'Evangeli, fer-los deixebles, i batejar-los.

—Es constata ara un creixement considerable en el nombre d'adults que demanen el baptisme?

—Certament. No per dir que hi ha una allau de gent, però cada dia hi ha més demanda i de diferent procedència. La diferència la trobem en què temps enrere es batejava l'adult sense massa preparació i ara se li proposa fer un camí o procés de formació, de conversió i d'integració a la comunitat eclesial.

—Hi ha un perfil determinat de catecumen?

—Hi ha qui demana el baptisme per a la celebració del matrimoni, per ser padrí... Si és per contraure matrimoni es recomana que celebrin el matrimoni i que després segueixin el procés catecumenal sense

L'augment en els últims anys del nombre d'adults que, per diverses raons, demanen el baptisme, ha fet que el Servei Interdiocesà de Catequesi de Catalunya i les Balears (SIC) posi en marxa un departament especial per al Catecumenat d'Adults al capdavant del qual hi ha Mn. Joan Sanglas, delegat episcopal de Catequesi i per al Catecumenat del bisbat de Vic. El repte és coordinar l'acció conjunta de les diòcesis catalanes pel que fa a l'acollida, l'acompanyament i la formació dels nous catecúmens adults.

«La sensibilitat pastoral és bàsica en l'acolliment dels nous catecúmens»

presses. Hi ha qui demana el baptisme simplement perquè ha descobert l'atracció de ser creient. També hi ha qui demana el baptisme o la conversió al cristianisme pel desig de viure d'una altra manera en aquest món. Altres per un esdeveniment significatiu que han viscut a la seva vida o pel testimoni d'altres cristians. No sempre la demanda o aproximació és ben clara però és en aquests moments en què cal fer un bon acolliment i anar orientant cap a l'autenticitat del que significa ser cristià. La crida de Déu és sempre a partir d'una realitat ben concreta i per tant també és un procés molt personal.

—Què cerquen a l'Església, tot i la seva imatge pública tan distorsionada?

—De la mateixa manera que n'hi ha que es desapunten de l'Església n'hi ha d'altres a qui interessa entrar-hi. No crec que la imatge distorsionada de l'Església hi ajudi gens, però, de fet, la força de l'Esperit deu passar una mica de tot això. La realitat creient, les fonts de la fe, el testimoni dels creients, la relació personal, relativitzar les imatges més cridaneres dels mitjans de comunicació i la lliber-

tat d'esperit fa que molts segueixin un criteri propi i conscient per respondre a la crida de la fe. És una qüestió a plantejar-se ja que l'Església és el resultat de l'Evangeli que anuncia i practica.

—Quines característiques essencials ha de tenir el catecumenat per a adults?

—El primer pas és l'acolliment de les persones que d'alguna manera o altra insinuen la possibilitat d'acollir-se en la fe de l'Església. La sensibilitat pastoral és bàsica en aquesta dimensió. Després del diàleg d'acolliment es passa a l'etapa de precatecumenat, on es proposen els reptes que ens presenta la vida (problema del mal, Déu, la persona...). Si

hi ha voluntat de seguir endavant se celebra el ritu d'ingrés al catecumenat i segueix una etapa més llarga de catecumenat o catequesi seguint guions adequats. Aquesta etapa acaba, si és possible, el primer diumenge de Quaresma de l'últim any de preparació o catecumenat. Aquest dia es fa el ritu d'elecció per rebre durant la nit de Pasqua els sagraments de la iniciació cristiana. Acaba amb el temps de mistagògia, temps per viure intensament els sagraments que s'han rebut i integració total a la comunitat. Aquests passos es poden enriquir amb pregàries, recessos, trobades, ritus complementaris... En aquest procés, si són molts, es farà en grup. Cal també una participació activa de la comunitat parroquial tant en la participació dels ritus com en la pregària pels catecúmens. Una tasca imprescindible és el de l'acompanyant o catequista. És la persona que fa camí amb el catecumen i aquest hi posa la confiança. L'acompanyant no sempre serà el padrí o padrina, ja que a aquesta tasca va bé que s'hi afegeixi més gent que després continuarà el seu compromís cristià.

—Quins són els grans reptes de la

catequització en edat adulta?

—Centrar-se en una catequesi de la proposta, ja que normalment és l'adult qui s'interessa per integrar-se a l'Església i per tant ens ensenya que la fe és una proposta de vida i de fe en Crist. També l'anunci explícit de la bona nova, o sigui, saber il·luminar qualsevol moment de la nostra vida amb la força de l'Evangeli, com la mare dels germans de Zebedeu, que demana que els seus fills tinguin un privilegi i Jesús els proposa el servei la creu i la vida eterna. A més, el catecumenat té un element ben important que és proposar una conversió i un inici d'una nova vida des de l'arrel, a partir del baptisme i, en conseqüència, aquest et dona la força per viure amb una altra visió de la vida. En definitiva, cal saber estar a l'altura de la maduresa de la fe i saber proposar la bona nova a les persones del nostre temps.

—Serveixen les fórmules clàssiques de la catequesi d'infants?

—Amb tot el respecte per la catequesi d'infants, per al catecumenat adult no serveixen les fórmules clàssiques i una mica ja en constatem el cansament fins i tot entre els més menuts. M'atreviria a dir que la catequesi d'adults i el catecumenat ens poden donar noves idees per a la catequesi d'infants. En el catecumenat procurem acompanyar des del testimoni, explicant la fe, però també pregant i celebrant la fe, i sobretot ajudant aquella persona a integrar-se en una comunitat cristiana concreta. Cal vetllar que una vegada acabada l'etapa de catecumenat o catequesi amb adults hi hagi una continuació en el compromís cristià, respectant el carisma de cada persona. No podem utilitzar la maduresa del creient únicament per les necessitats pastorals sinó que caldrà obrir-se a noves formes de pastoral segons les capacitats i carismes de cada persona.

—Què poden aportar els nous catecúmens a les parròquies i a l'Església en general?

—Poden aportar una renovació en les comunitats, un nou estil de catequesi que il·luminarà altres formes de catequesi. Però alerta, a un batejat de nou l'anomenem neòfit, és a dir, nou, i per tant no podem demanar més del que cada persona pot aportar. El que cal aconseguir és fer avançar l'Església en aquest estil de renovació o redescoberta de l'esperit baptismal. L'oferta del catecumenat pot ser una crida a la responsabilitat personal en el món i en l'Església sempre que aquesta aculli i acompanyi els qui en volen formar part. També pot aportar un nou estil de fer catequesi a partir del qual el catequista és l'acompanyant i no el mestre.

—Creu que les parròquies haurien de tenir més present aquesta realitat?

—Sí, perquè l'adult és qui pot donar raó de la seva fe de forma palpable i entenedora, tot i que tampoc no podem menysvalorar la il·lusió i la joia del creixement en la fe dels infants. La tasca amb els adults té moltes dimensions de la pastoral que sovint desconexem. Al mateix temps, no acostuma a basar-se en l'èxit immediat, sinó que és un procés lent i durador en el decurs del qual entra decisivament en joc la creativitat pastoral i la renovació de les comunitats. (S.G.)

Reza Ghazizadeh rebrà els sagraments del Baptisme, la Comunió, la Confirmació i el Matrimoni la nit de Pasqua

—La primera pregunta és gairebé obligada: què fa un iranià nacionalitzat suec iniciant a Barcelona un procés de catecumenat?

—És una història una mica llarga..., però el motiu principal del meu interès per entrar a formar part de l'Església i rebre els sagraments de la iniciació cristiana és gràcies a la meua dona Marian, a qui vaig conèixer fa onze anys als EUA i amb la qual em vaig casar civilment en fa sis. Ella és molt catòlica i jo sempre l'he acompanyada a les pràctiques de la fe cristiana. Primer, per respecte a ella i després perquè realment em venia de gust, em sentia relaxat i en pau. He de dir que des de l'inici de la nostra relació m'he sentit bé a les esglésies, durant les celebracions, i enmig de la comunitat catòlica, primer als EUA, i després a Suècia, on vam viure més tard. He anat coneixent més i més la fe cristiana i m'hi he sentit atret, sobretot la figura de Jesús, que per la meua formació musulmana, mai no va arribar a ser concebuda com a Déu. Aquesta ha estat la gran diferència i alhora el gran descobriment!

—Ets un convers de l'islam?

—Jo no ho considero exactament així. Sóc musulmà de naixement, és a dir, de tradició, perquè vaig néixer a l'Iran fa 30 anys, on vaig viure fins als onze, però la meua família mai no va freqüentar la mesquita. Malgrat tot, jo sempre, des de ben petit, he cregut en el Déu únic. Vaig créixer en un ambient musulmà i vaig rebre formació religiosa a l'escola. Coneixia la fe en Déu i la presentació que de Jesús fa la fe islàmica, que el considera un bon profeta. També vaig aprendre l'Alcorà i algunes pregàries musulmanes.

—Després d'onze anys de relació amb la seva esposa, què ha determinat el seu ingrés precisament ara en el catecumenat per rebre els sagraments?

—Tant als EUA com a Suècia, com que assistia a comunitats catòliques força petites, no va haver-hi l'oportunitat d'iniciar un procés de catecumenat adult. Simplement no s'oferia aquest servei. Ens hi vam interessar però no va sorgir la possibilitat... No obstant això, fa sis mesos la meua esposa i jo ens vam traslladar a Barcelona on ella estudia disseny. Jo sóc comercial de vendes per Internet i l'empresa per a la qual treballo em va permetre el trasllat per un temps a Barcelona. Aquí vam començar a freqüentar la parròquia de la Medalla Miraculosa i en diàleg amb el rector, Mn. Xavier Pagès, ell es va interessar per la nostra situació i ens va proposar la possibilitat que jo entrés al catecumenat per formar-me i rebre els sagraments de la iniciació cristiana.

—Actualment, sobretot a Occident, la gent tendeix a allunyar-se de l'Església, i fins i tot comencen a donar-

La nit de Pasqua és la gran nit dels cristians, la nit en la qual l'Església universal celebra amb goig la Resurrecció de Jesucrist. Per a Reza Ghazizadeh, iranià nacionalitzat suec i establert a Barcelona des de fa alguns mesos, serà a més la nit de la seva entrada oficial en la gran família de l'Església catòlica. Durant la Vetlla Pasqual Reza rebrà els tres sagraments de la iniciació cristiana —Baptisme, Comunió i Confirmació— juntament amb el del Matrimoni. Integrat a la parròquia de la Medalla Miraculosa, també passarà a formar part a partir de llavors de l'equip d'acollida de nous catecúmens.

«Jesucrist ha estat per a mi el gran descobriment»

se casos d'apostasia... Tu, en canvi, emprens el camí invers. Et sents un rara avis?

—Depèn de com es miri... No és que sigui rar, perquè no m'hi sento, però sí que és evident que no estic fent el procés més habitual en aquest temps. Es podria dir que vaig una mica a contracorrent perquè l'entorn en el qual avui ens movem ens allunya més i més de Déu i pensem molt poc en el més enllà. Només es pensa en el moment present. De totes maneres, també cal dir que actualment continua havent-hi més cristians del que pensem, el que passa és que a molts els fa una mica de vergonya dir-ho o ho reserven per a l'àmbit privat perquè no està ben vist.

—Què t'atrau de l'Església?

—M'atrauen moltes coses... Una d'elles és la vida eterna, que hi ha alguna cosa més que aquesta vida terrenal. També m'agrada pensar que sempre ha existit algú més poderós que nosaltres, un ésser creador que ens sobrepassa, més enllà de la natura... o el fet que Déu, a través d'un sacerdot, et pugui perdonar els pecats. Són misteris grans. M'atrauen moltes coses.

—El testimoni de la teua dona t'ha influït molt?

—Sí, és clar, ella ha influït moltíssim, tot i que també m'ha respectat moltíssim. Fins i tot, a l'inici de la nostra relació, em deia que si no volia podia no acompanyar-la i anar ella sola a l'església. Mai no em va forçar a fer-ho, i jo ho feia, però,

perquè realment m'hi sentia a gust. A més, des que vaig començar el procés de catecumenat, ella m'acompanya a les reunions i trobades i fins i tot assegura que en treu profit. Està molt contenta i orgullosa amb el pas que faré.

—Què destacaries de la formació que reps amb el catecumenat?

—Pel fet d'haver freqüentat l'Església durant més d'una dècada hi ha moltes coses que ja sabia, sobretot de la missa, però moltes altres les desconeixia. No havia tingut mai, però, l'oportunitat de parlar més a fons de la fe i sobretot poder preguntar els meus dubtes i inquietuds. Això és possible amb el catecumenat i m'ajuda moltíssim.

—Pregunta d'examen: què és per a tu la fe?

—Vaja... doncs per a mi la fe és creure en alguna cosa que la ciència no pot explicar, tot i que també he de dir que és una cosa que acaba esdevenint un Algú, és a dir, un Déu personal encarnat en Jesucrist.

—En quin sentit la fe, que d'alguna manera ja vius, t'ajuda en el dia a dia?

—El fonamental per a mi és l'actitud d'humilitat en la qual t'endinsa la fe quan descobreixes que hi ha un Déu viu i veritable. Això fa que la pregària sigui també important cada dia: per donar gràcies, per demanar, per redescobrir-te a tu mateix...

—Amb el teu nom això de resar ha de ser gairebé obligat...

—Sí... [riu], tot i que en la llengua farsí, la que es parla a l'Iran, «reza» significa «l'humil», i també això entronca directament amb el cristianisme. M'agrada que sigui així, és gairebé una premonició... [riu].

—Com viu la teua família, que viu a Suècia, aquest desig teu de batejar-te?

—El meu pare i el meu germà no n'opinen res, em respecten, però ells no són gaire religiosos. En canvi, la meua mare, des que li vaig dir que anava a missa als EUA, ella també va començar a anar a una església cristiana a Suècia. No està batejada, però em diu que allà sent una gran pau i que li agrada sentir-se prop de Déu. Assegura que l'ajuda en la seva vida diària. Això precisament és el que m'ha passat també a mi en tot aquest temps.

—La nit de Pasqua rebràs el Baptisme, la Comunió i la Confirmació, a més de casar-te per l'Església... Quatre sagraments, quina allau de gràcia!

—Ho visc amb molta il·lusió i esperança, fins i tot amb nervis. Mentrestant, continuo preparant-me, anant a les trobades setmanals a la parròquia, amb l'ajut de bons acompanyants i del sacerdot, i pregant cada dia... A casa, Déu i la fe han passat a ser un tema comú de conversa.

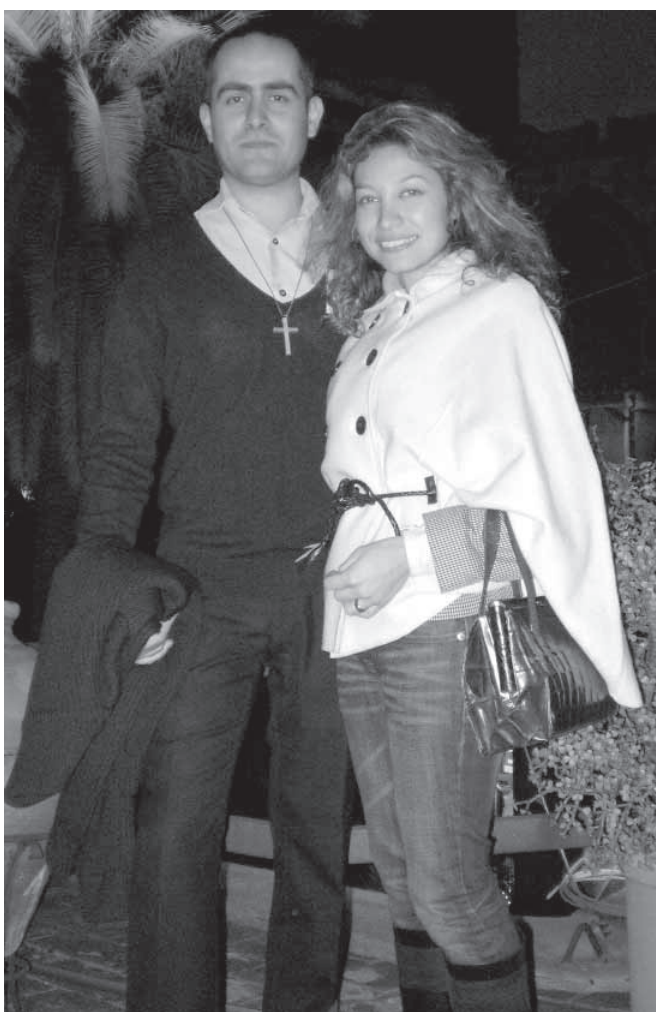
Reportatge:
Samuel Gutiérrez

Recés anual de catecúmens

En el camí cap al Baptisme, els catecúmens que actualment s'estan formant a la província eclesial de Barcelona van participar el 20 de gener passat, juntament amb els seus catequistes i padrins, en un recés organitzat pel Servei diocesà per al Catecumenat i dirigit per Mons. Agustí Cortés, bisbe de Sant Feliu de Llobregat.

El tema del recés, que va tenir lloc a la Casa d'Exercicis Sant Ignasi de Sarrià, va ser el text evangèlic de la samaritana, que el bisbe Cortés va convidar a meditar personalment i en comunitat proposant la pedagogia de la *lectio divina*. Durant la trobada alguns catecúmens van compartir el seu testimoni de vida i les motivacions que els han dut a demanar el Baptisme.

El recés anual de catecúmens va acabar a la tarda amb la celebració de l'Eucaristia, en el decurs de la qual els nous catecúmens van ser convocats oficialment per al Ritu d'Elecció, que tindria lloc el primer diumenge de Quaresma a les catedrals de Barcelona, Terrassa i Sant Feliu.

Reza Ghazizadeh, al costat de la seva esposa Marian Lozano.

**Ajuda a l'Església. Si pots, viatja amb nosaltres.
Si no, fes-ne difusió**

Viatges 2008

DEL 17 AL 24 DE MARÇ

**Pelegrinatge
a
Terra
Santa**

✓ **DEL 7 AL 18 D'ABRIL**

Els monestirs coptes, el Sinaí,
Mar Roig i l'Egipte Faraònic

✓ **DEL 12 AL 19 DE MAIG**

Pelegrinatge a Terra Santa

✓ **DEL 21 DE MAIG AL 2 DE JUNY**

Pelegrinatge a Terra Santa al complert
(Antic i Nou Testament)

✓ **DEL 9 AL 15 DE JUNY**

Viatge a
Gal·les i el sud
d'Anglaterra:
paisatges
de llegenda

AMICS DE CATALUNYA CRISTIANA

✓ **DEL 7 AL 13 DE JULIOL**

Bèlgica i les seves catedrals

✓ **DEL 9 AL 20 D'AGOST**

Les joies del Perú (el Machu Picchu,
La Vall Sagrada dels Inques,
Cuzco, el llac Titicaca...)

✓ **DEL 10 AL 21 DE SETEMBRE**

Pelegrinatge
pels camins de
la Terra Promesa
(Egipte, Jordània
i Jerusalem)

✓ **DEL 26 DE SETEMBRE AL 6 D'OCTUBRE**

Pelegrinatge a Terra Santa

✓ **DEL 10 AL 21 DE NOVEMBRE**

Viatge al Nepal i a les Missions de Teresa de
Calcuta a l'Índia

✓ **DEL 29 DE DESEMBRE AL 5 DE GENER
DE 2009**

Pelegrinatge especial per cap d'any
a Terra Santa

Si vols viatjar a Terra Santa de manera espiritual,
acollidora i respectuosa, fes-ho amb els

AMICS DE CATALUNYA CRISTIANA

INSCRIPCIÓ I RESERVA

Per tal de garantir una bona organització us preguem que feu la vostra inscripció i reserva de places
abans de la data límit establerta per a cada viatge.

Horari d'atenció: matins de 9.00 h a 14.00 h

c/ Comtes de Bell-lloc, 67-69, 08014 Barcelona, **Tel. 934 092 700 - Fax 934 092 775**

Correu electrònic: amics@amicscat.cat

Vaticà

església en el món

La visió de la realitat social de les dones catòliques

■ El Papa rep en audiència els participants del congrés
«Dona i home: "l'humanum" en la seva entesa»

CIUTAT DEL VATICÀ.— Per primer cop en la història de l'Església el Vaticà va organitzar el segon cap de setmana de febrer un congrés sobre la dona, impulsat pel Pontifici Consell per als Laics. Més de 250 dones de cinc continents es van reunir a Roma per parlar de la situació de la dona amb motiu dels vint anys de l'encíclica *Mulieris dignitatem* de Joan Pau II.

El congrés va donar molta importància a les qüestions de caràcter antropològic per contrarestar l'anomenada ideologia del gènere segons la qual el gènere no té per què estar directament relacionat amb el sexe de l'individu. També es va fer una ferma denúncia de la societat postmoderna i dels valors que es desprenen d'aquesta societat. En aquest sentit, en la inauguració del congrés, el cardenal Stanislaw Rylko, president del Pontifici Consell per als Laics, va expressar la seva preocupació per «dues tendències dominants»: la que «voldria defensar la identitat femenina fent de la dona una antagonista i rival de l'home, empenyent-la a emprendre el camí de la lluita per al poder», i la segona, que vol «esborrar totes les diferències, concebudes exclusivament com el resultat de condicionaments socioculturals». Es referia a l'anomenada ideologia del gènere, «segons la qual cadascú és lliure d'escollir

La ideologia de gènere es va posar a debat.

arbitràriament la pròpia identitat sexual prescindint de les evidències biològiques». El cardenal Antonio Cañizares, arquebisbe de Toledo, que va ser el primer ponent del congrés, va considerar aquesta ideologia del gènere, «la més destructiva i insidiosa» perquè «tendeix a eliminar la idea mateixa de diferència entre els sexes».

Les ponències següents van tenir un matís teològic i van girar també al voltant de l'encíclica *Mulieris dignitatem*. Per a l'espanyola Blanca Castilla De Cortázar, professora de Teologia a l'Institut Joan Pau II de Madrid, el Papa polonès va ser el primer Pontífex que va afirmar que la dona «és imatge de Déu». Hanna Barbara Gerl-Falkovitz, professora de Filosofia de les Religions a la Universitat de Dresden (Alemanya) va parlar del paper fonamental de Jesús per a les dones, ja que Ell va entrar

«amb la força d'una dinamita» en una època en què les dones estaven completament marginades. També va subratllar l'extraordinari respecte que Déu té per les dones i els homes. Un exemple eloqüent és l'anunciació de l'àngel a Maria: «Déu no irromp amb violència. Escull com a intermediari un mitjancer, que dona a Maria l'oportunitat de prendre lliurement una decisió lliure i joiosa. És una epifania de la *castedat* de Déu, contraposada a la violència que es troba en els déus de la mitologia grega.»

A partir d'aquestes reflexions, altres ponents com Maria Antonia Bel Bravo, Ales Bello, sor Grazia Loparco i Eva Carlota Brava, van repassar les pàgines de la història de l'Església on innombrables dones han aportat aquell «geni femení» de què parlava Joan Pau II: Teresa de Jesús,

Caterina de Siena, Teresa de Lisieux, Edith Stein... Centrant-se en el present es va tornar a parlar de les problemàtiques de la societat postmoderna. Margherite A. Peeters, directora a Brussel·les de l'Institut per a les dinàmiques de diàleg intercultural, va fer una denúncia aferrissada de la ideologia del gènere. Segons Peeters, aquest fenomen «s'amaga rere conceptes seductors però ambivalents com la promoció dels drets, l'autonomia de la dona, la igualtat dels sexes, la qualitat de la vida, desenvolupament sostenible, diversitats culturals». Les ponents que van referir-se a les qüestions del present van desenvolupar els seus pensaments al voltant d'aquesta «ame-naça» de la ideologia del gènere, que vol abatre les diferències entre homes i dones per acabar anul·lant «el paper de la dona com a mare i muller». En l'última tarda dels tres dies de congrés, les participants es van reunir per zones geogràfiques per tal d'individuï els reptes per a les dones en les diverses àrees del món.

El Papa va rebre en una audiència totes les participants del congrés i va afirmar que encara perdura «una mentalitat masculista, que ignora la novetat del cristianisme, el qual reconeix i proclama la igual dignitat i responsabilitat de la dona respecte de l'home. Hi ha llocs i cultures on la dona està discriminada o infravalorada només pel fet de ser dona, on es recorre fins i tot a arguments religiosos i a pressions familiars, socials i culturals per sostenir la disparitat dels sexes, on es consumeixen actes de violència contra la dona fent-ne objecte de maltractaments i d'explo-tació en la publicitat i en la indústria del consum i de la diversió. Davant de fenòmens tan greus i persistents encara és més urgent el compromís dels cristians perquè esdevinguin arreu promotors d'una cultura que reconegui a la dona, en el dret i en la realitat dels fets, la dignitat que li pertoca».

Marta Nin

PORTUGAL

Comença el procés de beatificació de sor Lucia

COÏMBRA.— Segons informa l'agència Zenit, Benet XVI ha acceptat que pugui començar el procés de beatificació de sor Lucia dos Santos, una de les tres vidents de Fàtima, sense haver d'esperar els cinc anys després de la mort que estableix el procés canònic. La notícia la va anunciar a la catedral de Coïmbra el cardenal José Saraiva Martins, prefecte de la Congregació per a les Causes dels Sants, al final d'una missa celebrada en el tercer aniversari de la mort de sor Lucia. Es tracta de la mateixa disposició que Joan Pau II va prendre per començar el procés de beatificació de la Mare de Teresa de Calcuta o que va adoptar Benet XVI per començar la causa de Karol Wojtyła. Lucia de Jesús dos Santos tenia deu anys quan va declarar que havia vist per primer cop, el 13 de maig del 1917, una senyora que després va identificar com a Nostra Senyora, a Cova d'Iria, juntament amb els seus cosins Francesc i Jacinta, beatificats per Joan Pau II el 2000. El 1925 Lucia va ser admesa com a postulanta en el convent de les religioses Dorotees a Tuy. El 1928 va pronunciar els primers vots i el 1934 va emetre els vots perpetus. El 1946 va tornar a Portugal i dos anys més tard va entrar al Carmel de Santa Teresa, a Coïmbra, on va professar el 1949 com a Carmelita Descalça. Va morir als 97 anys. (SIC)

Demanen un nou dogma marià

CIUTAT DEL VATICÀ.— Cinc cardenals han enviat una carta convidant els purpurats d'arreu del món a unir-se a ells per demanar a Benet XVI que declari un cinquè dogma marià que «proclamar la plena veritat cristiana sobre Maria». El text inclou la petició de proclamar Maria «Mare espiritual de tota la humanitat, coredemptora amb Jesús Redemptor, mitjancera de totes les gràcies amb Jesús únic mitjancer, advocada amb Jesucrist en favor del gènere humà». El signants de la carta són cinc dels sis cardenals promotors del simposi internacional sobre la Redempció mariana, celebrat a Fàtima el 2005: Telesphore Toppo, arquebisbe de Ranc-

hi (l'Índia); Luis Aponte Martínez, arquebisbe emèrit de San Juan (Puerto Rico); Varkey Vithayathil, arquebisbe major d'Ernakulam-Angamaly (l'Índia); Ricardo Vidal, arquebisbe de Cebú (Filipines); i Ernesto Corripio y Ahumada, arquebisbe emèrit de Ciutat de Mèxic. Segons el cardenal Aponte Martínez, «proclamar solemnement Maria com a mare espiritual de tots els pobles vol dir reconèixer públicament i oficialment els seus títols i, per tant, activar, reavivar les funcions espirituals, d'intercessió, que ofereixen a l'Església per a la nova evangelització i per a la humanitat, en la delicada situació mundial que viu actualment». (Zenit)

LLAR D'ANCIANS P. MIRALLES

Dissabte dia 23 de febrer, a les 12,00 h. missa extraordinària d'acció de gràcies. Diumenge 24 a les 17,30 h. assemblea general i festa en honor de les persones residents.

NIF: G-08862781 - Els donatius desgraven un 20% del total de l'IRPF (Llei 30/94)
www.residenciapmiralles.org e-mail: residenciapmiralles@telefonica.net
Trafalgar, 39, 5è - 08010 Barcelona Tel. 932 681 867 - Fax 932 684 356

Argentina

Homenatge al cardenal Eduardo Pironio

■ Una missa recorda el servent de Déu a Mare de Déu de Luján

LUJÁN.— Davant d'una gran concurrència de fidels, el 10 de febrer es va celebrar al santuari nacional de la Mare de Déu de Luján una missa en memòria del servent de Déu cardenal Eduardo Francisco Pironio, amb motiu de complir-se el desè aniversari de la seva mort. La iniciativa va partir d'Acció Catòlica Argentina i de la professora Beatriz Buzzetti, vicepostuladora de la causa de canonització del cardenal Pironio.

L'eucaristia va ser presidida pel cardenal Jorge María Mejía, i concelebrada pels arquebisbes Carmelo Juan Giaquinta, emèrit de Resistència; Rubén Héctor Di Monte, emèrit i administrador apostòlic de Mercedes-Luján; i Fabriciano Sigampa, de Resistència; i els bisbes Carlos Humberto Malfa, de Chascomús; Adolfo Armando Uriona, *f.d.p.*, d'Añatuya; Oscar Vicente Ojea, auxiliar de Buenos Aires; i César Daniel Fernández, auxiliar de Paraná. Hi van concelebrar també una desena de sacerdots, entre ells l'equip d'assessors d'Acció Catòlica, institució íntimament lligada al cardenal Pironio. Un quadre amb el rostre del purpurat va ser col·locat davant de l'altar, al

Una fotografia del cardenal va presidir la celebració.

costat de la imatge històrica de la Mare de Déu de Luján.

«El cardenal Eduardo Pironio, un exemple com a sacerdot i bisbe, és sant», va afirmar i reiterar el cardenal Mejía en la

seva homilia. El cardenal va dir que Eduardo Pironio va superar fins i tot la temptació d'una malaltia dolorosa per complir sempre amb la seva missió: «Mai no va deixar de fer el que havia de fer.»

En acabar la missa, el pare Fernando Vergez, *l.c.*, que va ser secretari familiar del cardenal Pironio, va resar un respons davant de la seva tomba, ubicada a la nau lateral de la basílica, al costat de l'altar del Sagrat Cor de Jesús. Finalment, la professora Buzzetti hi va col·locar una ofrena floral. Hi era present el titular del Consell Nacional de l'Acció Catòlica, l'arquitecte Alejandro Madero, i nombrosos dirigents de la institució.

El cardenal Pironio, juntament amb Joan Pau II, va ser el creador de les Jornades Mundials de la Joventut, sent president del Consell Pontifici per als Laics. Anteriorment, havia estat prefecte per a la Congregació dels Instituts de Vida Consagrada. Pau VI el va crear cardenal el 24 de maig del 1976, després d'haver treballat durant molts anys en el Consell Episcopal Llatinoamericà (CELAM). Eduardo Francisco Pironio va morir el 5 de febrer del 1998 a Roma, on el 23 de juny del 2006 es va iniciar la fase diocesana del procés de beatificació. El 19 de febrer del 2007 va començar l'etapa de recerca a l'arxidiòcesi de Buenos Aires, en la qual es recullen els testimonis sobre la fama de santedat i l'exercici heroic de les seves virtuts. (AICA)

ITALIA

Un bisbe sicilià s'enfronta a la màfia

ROMA.— El bisbe de Piazza Armerina, Mons. Michele Pennisi, ha assegurat que no té por de la màfia de la zona, malgrat les amenaces rebudes per no autoritzar un funeral públic per a un dels caps més sanguinaris de la Cosa Nostra. «Per a mi és un deure lluitar contra la màfia, no em fa por i mai no li donaré suport», assenyala, i precisa que «no es pot ser cristià i mafiós». No és la primera vegada que el bisbe rep amenaces de la màfia. En el passat va rebre «advertències» quan va assignar a associacions catòliques de treballadors i comunitats d'extoxicòmans uns quants terrenys confiscats a la màfia. Mons. Pennisi ha promès continuar en el seu interès per l'«educació moral i el respecte de la legalitat, amb l'objectiu de prevenir aquests tristos fenòmens». Malgrat que no ha acceptat escorta policial, un grup de policies vigila els llocs on resideix i treballa el prelat, després que apareguessin nous pamflets amb insults i amenaces contra el bisbe. (ACI)

A Mons. Pennisi no li fa por la màfia.

ALGÈRIA

Condemnat un sacerdot catòlic per pregar

ORÀ.— Un sacerdot catòlic ha estat condemnat pel tribunal d'Orà a un any de presó per haver «dirigit una cerimònia religiosa en un lloc que no ha estat reconegut pel govern». El pare Pierre Wallez és la primera víctima de la llei aprovada el març del 2006 «sobre l'exercici de les pràctiques de culte no musulmà». En declaracions a Ràdio Vaticana, l'arquebisbe d'Alger, Mons. Henri Antoine Marie Teissier, ha explicat que «el més sorprenent és que la condemna ha estat emesa simplement perquè el sacerdot va visitar un grup de cris-

tians del Camerun. No hi havia celebrat missa, sinó que només va recitar juntament amb ells una pregària. Era el 29 de desembre, poc després del Nadal». El prelat aclareix que no s'ha aplicat la condemna del l'any de presó contra el sacerdot, ja que el tribunal ha decidit aplicar més aviat l'estat de llibertat condicional. Segons informa el diari *Avvenire*, juntament amb el pare Wallez també ha estat condemnat a una pena més dura (dos anys sense llibertat condicional) un jove metge musulmà per haver utilitzat medicines «pagades per Càritas». (Zenit)

Residència Nostra Senyora de Fàtima al Tibidabo

- ✓ Instal·lacions amb espais enjardinats i de bosc molt amplis.
- ✓ Habitacions individuals amb bany i instal·lació per a TV i telèfon.
- ✓ Ampli menjador amb vistes panoràmiques.
- ✓ Capella, gimnàs, etc.

Equip humà de professionals: metge, assistent tècnic sanitari, assistent social, gabinet psicològic, podòleg, fisioterapeuta, terapeuta ocupacional i animació, perruqueria, personal assistencial i auxiliar.

Últims avenços informàtics, en el control postural i la localització de persones.

Disposem d'un nombre de places concertades amb la Generalitat de Catalunya.

La qualitat de vida de les persones grans és la nostra prioritat

FUNDACIÓ B. NOSTRA SENYORA DE FÀTIMA
Carretera de Vallvidrera a Tibidabo, 102-104
08035 Barcelona
Tel. 934 343 630 - 609 101 344
Fax 934 343 650
e-mail: fundfatima@terra.es
web: www.fundacionnstrasrafatima.org

Espanya

Kenya i els Grans Llacs, fronts oberts de l'acció de Càritas

■ Càritas espanyola ja hi ha aportat 100.000 euros

MADRID.— Al repte humanitari sorgit a Kenya després dels brots de violència que han provocat més de 900 víctimes mortals i el desplaçament massiu de 255.000 persones, s'hi suma ara per a la xarxa Càritas a l'Àfrica un nou front amb els efectes del terratrèmol registrat el diumenge 3 de febrer a la frontera entre Rwanda i la República Democràtica del Congo, a la regió dels Grans Llacs.

En totes dues zones la resposta de la xarxa Càritas a favor de les víctimes és molt activa. Càritas Kenya continua executant el seu pla d'emergència per prestar ajuda humanitària directa a 30.000 desplaçats, als quals proporciona aliments, alberg temporal, aigua potable, medicines i productes higiènics, a més d'assistència psicosocial i sanitària. Aquesta operació d'ajuda —que compta amb un pressupost de 2,6 milions de dòlars i al qual Càritas espanyola ha aportat 100.000 euros— és coordinat sobre el terreny per un equip d'experts integrats per cinc membres de Càritas Kenya i tres cooperants d'altres Càritas europees.

En la darrera setmana, segons assenyalen els responsables de Càritas Kenya, la situació de seguretat s'ha deteriorat, cosa que dificulta molt seriosament la

distribució terrestre dels enviaments d'ajuda humanitària a les zones d'acollida dels desplaçats. Juntament amb aquesta resposta humanitària a la crisi, Càritas i la Conferència Episcopal Kenyana desenvolupen una tasca important a favor de la pacificació del país en el marc de quatre grups de treball interreligiosos que s'han constituït per treballar per un final dialogat per a aquesta crisi dramàtica.

A Rwanda i la R. D. del Congo, les Càritas locals també preparen ajuda d'emergència a les comunitats més afectades pel sisme, que es concentren, sobretot, a la diòcesi rwandesa de Cyangugu, on van perdre la vida almenys 55 persones i van resultar seriosament perjudicats nombrosos edificis, temples i estructures parroquials. Càritas Rwanda ha comen-

La pacificació de Kenya és urgent.

çat a avaluar-ne els danys i a identificar les necessitats més urgents amb l'objectiu de posar a punt un pla de reconstrucció per a les zones sinistrades.

Pello Sala, un missioner dels Pares Blancs que ha col·laborat durant diversos anys amb Càritas espanyola a la regió dels Grans Llacs, ha enviat un testimoni en

primera persona de l'abast del terratrèmol. En aquest missatge assegura que «les conseqüències són força desastroses per a aquesta zona que ja pateix força per la seva situació. Les víctimes s'han donat sobretot en zones rurals, entre la gent que anava a missa». Al Congo, relata: «Les esglésies de Kabare i de Mwanda

(Katana) estan parcialment deriuades com també un temple de protestants a Mihri, a prop de Murhesa; hi ha edificis parcialment derruïts a Bukavu i moltes cases amb esquerdes més o menys grans com el col·legi Alfa-jiri dels jesuïtes. A l'antic convent de les Germanes Blanques a Katana, part del sostre de la

capella i del menjador han caigut. Fins ara parlen de 6 morts al Congo». A Rwanda, Pello Sala assegura que «els morts són més nombrosos a la zona de Cyangugu». Per a informació i donacions: Campanya «Càritas amb l'Àfrica Est», tel. 902 339 999, «la Caixa», 2100 2208 32 0200254778 (C.C.)

Cap missioner sense «Catalunya Cristiana»

Benvolguts,

A la llista veureu quin missioner està subscrit i quin missioner encara no ho està.

Si us plau, apadrineu un missioner.

MISSIONERS APADRINATS:

Francesc P.M de Camerun, Maria Glòria X.B. de Kinshasa, Francesc C.V. de Cuba, Rafael S.C. de Costa d'Ivori, Ramon V.E. de Tanzània, Elena C.B. de Camerun, Àngel B.P. de Brasil, Joan R.A. de Colòmbia, Josep R.C. de Brasil, Maria Pilar B. de Bolívia, M. Teresa C.O. d'Argentina, Eduard B. de Mèxic. Anna M. A.A. de Bolívia, Raimunda A.Q. de Nicaragua, Josep M. A. S. de Mèxic, Lluís B.D. de Canadà.

MISSIONERS PENDENTS:

Teresa M. B.Ll.	Bolívia
Ramon B.P.	Guatemala
Joan C.S.	Mèxic
Josep M.C.B.	Paraguai
Josep Ll. F. M.	Mèxic
M. Francesca F. V.	Veneçuela
Júlia Foraster Roselló	Filipines
Miquel G.T.	Brasil
Josep G. de M.	Bolívia
Francesca G.F.	Mèxic
Rosa Ll.	Marroc
M. Lluïsa M. H.	Perú

LLOC:

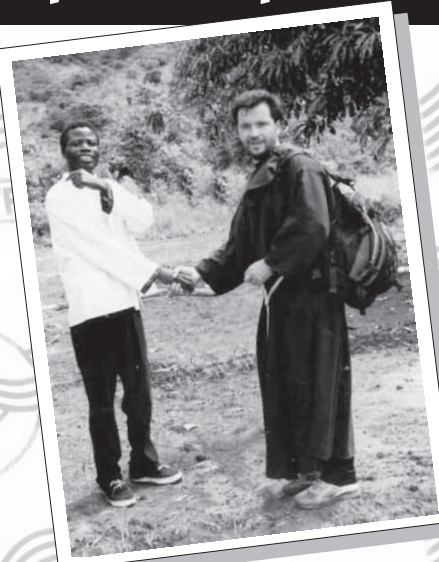
M. Teresa M. C.	Colòmbia
Àngel M.B.	Paraguai
Gemma M.C.	Rep. Dem. del Congo
Agustina M.C.	Xile
Josep M. O. D.	República Dominicana
Miquel O. R.	Brasil
Jesús P. B.	Hondures
M. Teresa P. S.	Perú
Montserrat C.	Xile

Desitjo apadrinar:

NOM DEL MISSIONER.....

PAÍS.....

Saps què sent un missioner quan rep notícies de casa?

APADRINA UN MISSIONER

Amb la teva aportació, ells o elles i encara més persones llegiran CATALUNYA CRISTIANA cada setmana

Marqueu amb una "x" les vostres preferències:

Preu d'una subscripció missionera: **Amèrica i Àfrica: 208,70 €** ☐
Àsia i Oceania: 279,89 € ☐
Missioner ☐ **Missionera** ☐
 (Es pot mantenir correspondència)

Nom i cognoms
 Adreça
 Població Província C.P.

FORMA DE PAGAMENT:

Adjunto xec nominatiu ☐ Domiciliació bancària ☐

Titular Data
 Entitat Oficina DC Compte

Envieu aquesta butlleta a: CATALUNYA CRISTIANA

Comtes de Bell-lloc, 67-69, 08014 Barcelona - Tel. 934 092 810 - Fax 934 092 820

França

Commemoració del 150è aniversari de les aparicions de Lourdes

■ Els actes de celebració conclouran el 8 de desembre

LOURDES.— Uns 70 mil pelegrins es van donar cita l'11 de febrer al matí a Lourdes per assistir a la missa de commemoració del 150è aniversari de l'aparició de la Mare de Déu a la jove Bernadeta Soubirous. La missa, concelebrada pel cardenal Bernard Panafieu, arquebisbe de Marsella; per Jacques Perrier, bisbe de Tarba i de Lourdes, i per 25 bisbes més i 800 preveres, va començar a les 9.30 a l'esplanada davant de la gruta de Massabielle.

Textos en anglès, espanyol, alemany, italià, portuguès o polonès van ser llegits durant la missa, acompanyada pels cànctics religiosos d'un cor d'unes 30 persones. Als malalts i als discapacitats es va adreçar el bisbe de Tarba i Lourdes, amb motiu del Dia Internacional del Malalt, instituït per Joan Pau II.

Entre l'11 de febrer i el 16 de juliol del 1858, l'Església catòlica considera que la Mare de Déu es va aparèixer a Bernadeta Soubirous en 18 ocasions. Segons el relat de la nena, la primera aparició va tenir lloc l'11 de febrer del 1858, quan després de sentir un soroll com si fos una ràfega de vent, va veure una llum i l'aparició d'una jove vestida de blanc amb un cinturó blau i una rosa groga damunt de cada peu, a més d'un rosari al braç. «Lourdes és una presència pacífica, que brinda confiança i que permetrà a Bernadeta afrontar les dificul-

tats», va afirmar Mons. Perrier.

Després de la missa a la gruta de Massabielle es va resar l'Àngelus i, posteriorment, va tenir lloc una jornada de pregàries que va culminar amb una processó mariana amb torxes. Els fidels que no van poder instal·lar-se a l'esplanada, per falta d'espai, es van concentrar a l'altra riba del riu Gave, a prop de la basílica de la Mare de Déu del Roser, des d'on van poder seguir la celebració litúrgica. Les celebracions per recordar el 150è aniversari de l'aparició de la Mare de Déu van començar el 8 de desembre del 2007 i acabaran el 8 de desembre del 2008. Un dels moments més importants serà al setembre, quan Benet XVI visitarà Lourdes. L'Església catòlica reconeix gairebé 70 curacions

La celebració va tenir lloc davant de la gruta de Massabielle.

miraculoses de pelegrins malalts a Lourdes, que rep anualment uns sis milions de devots.

D'altra banda, per commemorar l'aniversari, el cardenal mexicà Javier Lozano Barragán, president del Consell Pontifici per a la Salut, va presidir a la tarda una missa a la basílica de Sant Pere. A més, la comunitat catòlica francesa resident a Roma va celebrar una processó amb torxes pels jardins del Vaticà, on hi ha instal·lada una reproducció de les grutes de Lourdes. També va tenir lloc una processó solemne

per dipositar a la basílica de Sant Pere una relíquia de la santa francesa Bernadeta Soubirous. La processó amb la relíquia de la santa va partir de la cèlebre Via de la Conciliazione, a uns 500 metres de Sant Pere, cap a la basílica i va ser escortada per quinze carrabiners italians muntats en cavalls blancs.

Benet XVI també va voler unir-se a aquesta celebració i el diumenge 10 de febrer va fer una menció especial a aquest esdeveniment tan important per

a l'Església, en el rés de l'Àngelus des del balcó de la plaça de Sant Pere. En destacar que enguany l'aniversari de les aparicions coincideix amb l'inici de la Quaresma, el Papa va dir que es tracta d'una oportunitat per «posar en mans de la Mare de Déu els malalts i els qui en tenen cura amb amor». I va assenyalar que «el missatge que la Mare de Déu continua transmetent des de Lourdes recorda les paraules que Jesús va pronunciar a l'inici de la seva missió: «Convertiu-vos i creieu en l'Evangeli»». (Catòlico Digital)

ITÀLIA

En memòria del P. Werenfried van Straaten

ROMA.— El 31 de gener, coincidint amb el cinquè aniversari de la mort del fundador de l'associació catòlica internacional Ajuda a l'Església Necessitada (AEN), la Universitat Pontificia de la Santa Creu de Roma va posar a un dels seus salons d'actes el nom del P. Werenfried van Straaten. Com a president dels rectors de totes les universitats pontificies de Roma, Mons. Mariano Fazio, rector de la universitat, va donar les gràcies, en nom d'aquests centres, per tot el que AEN ha fet i continua fent pels estudiants mitjançant la concessió de beques. El president internacional d'AEN, Hans-Peter Röthlin, va afirmar que l'associació presta aquestes ajudes «de molt bon grat», ja que aquesta universitat en particular «es caracteritza de forma especial per oferir una assistència integral als estudiants», i va precisar que sobretot als estudiants estrangers no se'ls abandona a la seva sort, sinó que els acompanyen i donen suport àmpliament durant els seus estudis. Röthlin va recordar com el P. Werenfried va lluitar durant tota la vida per la pau i la reconciliació, «vencent, pas a pas, l'odi i transformant-lo en amor». D'aquesta forma, va prosseguir, el P. Werenfried va acabar sent «un dels pares espirituals de l'Europa unida», ja que les seves «campanyes contra

Franco Origlia

Cerimònia inaugural.

calcar el compromís ecumènic del P. Werenfried. El monjo premostratenc holandès P. Werenfried van Straaten, conegut mundialment pel renom afectuós de «Pare Tocino», va morir el 31 de gener del 2003, dues setmanes justes després d'haver fet 90 anys. El P. Werenfried ha estat qualificat de «gegant de la caritat» i d'«el pidolaire més gran de la història de l'Església». L'associació AEN, que ell va fundar el 1947, dona suport a projectes pastorals en gairebé 140 països d'arreu del món. (AEN)

COLÒMBIA

Els bisbes demanen a les FARC respondre al clam del poble

BOGOTÀ.— La Conferència Episcopal de Colòmbia ha fet públic el comunicat final de la seva LXXXIV Assemblea Plenària en què aborda principalment la situació de les persones privades de llibertat per les FARC, i demana a aquesta organització guerrillera que «respongui al clam del poble» i alliberi «tots els segrestats».

En sis punts breus, indiquen en primer lloc que «l'Església catòlica, amb autonomia i independència, ha estat i estarà sempre disposada a promoure, facilitar i acompanyar tots els processos que puguin conduir a la construcció d'una Colòmbia reconciliada, en pau i amb justícia social». Afegeixen que «aquesta decisió està motivada per la nostra fe i compromís de creients: el valor de la vida, el respecte de la dignitat humana, les exigències evangèliques de perdó i reconciliació, el respecte pels drets humans i, sobretot, la caritat que ens obliga a actuar a favor dels germans que pateixen». Subratllen que els dol particularment la situació dels segrestats que, «a més de ser privats injustament de la llibertat, són sotmesos a tractes inhumans i a condicions de vida contràries a les exigències dels drets humans més elementals». «En conseqüència —afegeixen—, l'Església s'uneix al clam del poble colombià i de la comunitat internacional per exigir l'alliberament de tots els segrestats i segrestades.»

Els bisbes reiteren l'oferta de mediació: «Fem una crida a les FARC perquè responguin al clam del poble colombià i del món, i acullin la nostra proposta de diàleg per concertar una zona d'encontre que permeti al Govern i als delegats de les FARC acordar els termes de l'alliberament dels segrestats.» Expressen també la seva preocupació pel «deteriorament creixent de les relacions amb el poble veí de Venèçuela». Recorden que es tracta de «dos pobles germans, amb una història comuna, amb relacions econòmiques, socials i culturals i amb una població de nacionals que viuen i treballen tant en un país com en l'altre». Per això demanen «que es recorri a les vies diplomàtiques i que es restableixin les bones relacions sobre les bases de respecte mutu i de no-ingrència en els afers interns propis de cada país». Els prelats expressen l'esperança que «el país pugui, un dia, gaudir de l'alegria de la pau» i afirmen que redoblaran la pregària. (Zenit)

Paraula i vida

Lluís Martínez Sistach
 Cardenal, arquebisbe de Barcelona

Déu perdona

En l'oració del pàrenostre que Jesús ens va ensenyar demanem perdó a Déu dels nostres pecats, «així com nosaltres perdonem els nostres deutors». Però què ho fa que sempre, i avui encara més, costi tant acostar-nos al sagrament de la penitència per aconseguir la gràcia de Déu i reconciliar-nos amb Ell? Una primera constatació és evident: l'home de l'era del progrés ha perdut el sentit del pecat o bé, si més no, n'ha falsejat el contingut.

Considero que cal afegir aquesta observació de Charles Péguy quan afirmava que el pitjor per a un home és «tenir una ànima feta del tot», és a dir, un esperit absolutament segur d'ell mateix, de la seva honradesa i de la seva bonesa. D'aquesta manera, l'orgull tanca la porta de la consciència a tota anàlisi que s'esforci per descobrir la veritat. Qui no té cap ferida no necessita metges ni remeis. «Com que no està ferit —segueix dient Péguy— no és vulnerable. Com que no li manca res, no se li pot donar allò que ho és tot.» I aquí ho és tot l'amor de Déu. Perquè Ell és el bon samarità que recull a la vora del camí, per guarir-lo, l'home malferit pel pecat.

Com més ens acostem a Déu, major consciència tenim dels nostres pecats. Necessitem el sagrament del perdó perquè som pecadors. Sant Ambrós diu que l'Església «posseeix l'aigua i les llàgrimes, és a dir, l'aigua del baptisme i les llàgrimes de la penitència». La victòria sobre el pecat que Crist ens ha donat, l'Església la manifesta, en primer lloc, per mitjà del sagrament del baptisme i, després, pel sagrament de la penitència.

Cal recordar aquelles paraules de Jesús ressuscitat dirigides als apòstols: «Rebeu l'Esperit Sant. A qui perdonareu els pecats, li quedaran perdonats; a qui no els perdoneu, li quedaran sense perdó.» Aquesta és una bona notícia. L'home no pot curar-se a si mateix de la malaltia del pecat, però si s'obre a Déu i li demana perdó té garantida l'oferta del perdó per part de Déu en Jesucrist a través de l'Església.

Jesucrist ha instituït el sagrament de la penitència per a tots els membres pecadors de la seva Església, sobretot per als qui després del baptisme han caigut en pecat greu i així han perdut la gràcia baptismal i han ferit la comunió

eclesial. Els Pares de l'Església presenten aquest sagrament com la segona taula de salvació després del naufragi que és la pèrdua de la gràcia.

El ministre del sagrament del perdó personifica el mateix Jesucrist. El bisbe sant Pacià, en el segle IV, donava aquesta raó: «Tu dius que només Déu pot perdonar. Sí, només Déu. Però el que fa per mitjà dels sacerdots, ho fa Ell pel seu poder.»

El Catecisme de l'Església catòlica ens instrueix sobre els continguts d'aquest sagrament. Hi ha uns actes del penitent que consisteixen en l'examen de consciència per conèixer quins són els nostres pecats, la contrició o penediment motivat fonamentalment per l'amor de Déu, que inclou el propòsit de no pecar més, la confessió, que consisteix en l'acusació dels pecats feta davant del sacerdot, i finalment la satisfacció, que és el compliment de certs actes de penitència que el confessor imposa al penitent per tal de reparar el dany causat pel pecat (Compendi del catecisme de l'Església catòlica, n. 303).

Als quatre vents

Jaume Pujol Balcells
 Arquebisbe de Tarragona i Primat

Evangelització i conversió

La notícia que Tony Blair, exprimer ministre britànic, ha estat rebut en l'Església catòlica aquest passat 21 de desembre és notícia recent de tota la premsa. A tot el món hi ha persones que s'acosten a l'Església catòlica, i això manifesta que l'evangelització continua, encara que a vegades sembli que ho fa lentament. La setmana passada comentava els primers punts de la nota sobre l'evangelització emesa per la Congregació per a la Doctrina de la Fe. Són els punts dedicats a analitzar les implicacions antropològiques de l'evangelització, és a dir, aquells aspectes que tenen relació amb la possibilitat i la necessitat de la recerca de la veritat, la prevenció de l'individualisme, el respecte a la llibertat personal, etc.

Juntament amb aquestes implicacions que toquen més immediatament la persona n'hi ha d'altres de més eclesiològiques. Mitjançant l'evangelització s'acull la fe i s'és incorporat a la comunitat dels creients. La conversió

de cor és, per tant, el camí que ens porta a l'Església, la qual no és una utopia política sinó instrument —germen i principi— del regne de Déu. És, per tant, mitjà de la presència de Déu i instrument d'una veritable humanització de l'home i del món.

El respecte a la llibertat religiosa no es pot convertir de cap manera en indiferència davant el bé i la veritat. Encara més, la caritat mateix exigeix l'anunci a tots els homes de la veritat que salva. Pensar que la plenitud de la revelació de Déu amaga una actitud d'intolerància i un perill per a la pau seria raonar ignorant que Déu mateix ha creat la llibertat humana com un tret indeleble de la nostra naturalesa i que ell és el primer a respectar-la.

Els nostres màrtirs Fructuós, Auguri i Eulogi són testimonis del compromís apostòlic que afecta tots els cristians. Hi ha tants homes germans nostres que viuen en el moment present en un autèntic desert —el desert de l'obscuritat de Déu, del buit de les ànimes—, que ja no

tenen consciència de la dignitat i del rumb de l'home. El compromís apostòlic és un deure i també un dret irrenunciable, expressió pròpia de la llibertat religiosa que té les corresponents repercussions en l'ètica social i política.

Per tot això, l'objectiu general de l'Any Jubilar que acabem de començar —«Creure en l'evangeli i anunciar-lo amb nou ardor»—, que ha estat pres de l'últim document dels bisbes de la Conferència Episcopal Tarraconense, és especialment encertat. Cal recordar que en la transmissió de l'evangeli la paraula i el testimoni de vida van units: perquè la llum de la veritat arribi a tots els homes es necessita, en primer lloc, el testimoni de la santedat. Si la paraula és desmentida per la conducta, difícilment serà acollida; però tampoc és suficient només el testimoni, ja que ens cal sempre, com diu sant Pau, saber donar raó de la nostra esperança, anunciant de manera clara i inequívoca el Senyor Jesús.

La Bona Notícia també a internet

www.catalunyacristiana.com

Catalunya Cristiana col·labora amb
www.flama.info

FLAMA

opinió

Punt de vista

Joan Piris

Bisbe de Menorca

La nostra campanya: preparem la Pasqua 2008

Ara per ara, aquesta és la «campanya» que més m'interessa: som en un temps litúrgic (la Quaresma) que ens crida fortament a la conversió (Mc 1,15) com a condició necessària per a una millor celebració i vivència del goig de la Pasqua, l'única realitat que ens pot fer augmentar l'alegria de creure, l'esperança en el futur i el coratge per anunciar l'Evangeli.

No vull ignorar «altres campanyes» o la famosa nota episcopal (que un editorial deia fins i tot que ha estat escrita *con aviesas intenciones*). Però permeteu-me que consideri inútils certes polèmiques públiques i les reaccions que provoquen (acceptables o discutibles). Crec sincerament que la comunitat eclesial ha de concentrar-se ara en altres «prioritats», i més quan la fe cristiana sembla que va enfosquint-se. Mirant només els batians descobrim de tot: creients sincers, orants i compromesos; cristians dominicals amb una menor intensitat i compromís; altres prou allunyats de la vida de la comunitat cristiana amb sensibilitat religiosa una mica adormida; a més d'aquells que, declarant-se increients, continuen demanant alguns serveis a l'Església...

És clar que hi ha molts nivells de fe, però el que cal procurar és aquella experiència de la fe que fa adonar-nos que el Déu de Jesús és «viu». Com diu Job després de dures circumstàncies: «Jo només et coneixia d'oïda, però ara t'he vist amb els meus ulls» (42,5). Quan açò succeeix, Déu es fa «real» per a nosaltres, el «reconeixem» com el Valor màxim i ens empeny a fer coincidir els nostres criteris i opcions amb les de Jesús. Només així van perdent força certs afanys i debilitats i els nostres valors i sentiments seran més positius, més misericordiosos, més amistosos, perquè viurem menys per a nosaltres mateixos i més per a Déu, per a Jesucrist i per als altres.

I com que per experiència sabem que tot açò ho vivim amb dubtes i sentiments contraposats, amb ganes d'entregar-nos però volent conservar seguretats, caldrà demanar que l'Esperit Sant vagi obrant en nosaltres per tal de poder arribar a comprendre amb més profunditat alguns aspectes del missatge cristià: l'Encarnació del Senyor, la seva Passió i Resurrecció, l'Eucaristia, la dignitat de tota persona. Així el projecte de Déu es convertirà en «el meu» projecte per damunt d'altres possibles... Comprendre i sentir que Ell és Amor i que ens estima fa que aquest amor «rebut» es converteixi en nosaltres en amor actiu i en font d'alegria a vegades difícil d'explicar,

perquè l'experiència cristiana és experiència «de fe» i sempre va acompanyada d'una certa foscor (Ex 33,18-23).

Jo vull animar-vos a conrear una fe així, cercant i trobant temps per a experiències d'oració i deixant que Déu susciti en nosaltres sentiments, reflexions i decisions que siguin conformes al seu projecte. Quan feim oració de veritat, amb la Bíblia, amb la vida, i també aprenent a fruir els gestos i les paraules de la Litúrgia, aprofundim la nostra experiència de Déu i mostrem, sense necessitat de paraules, que Déu és l'única font de salvació i que nosaltres no ho som ni de la nostra ni de la de ningú.

És en aquesta oració sincera i fonda on hem de practicar aquell «discerniment lleial» que cal fer sempre davant de qualsevol situació (també davant de les eleccions polítiques) i que ens ajudarà a objectivar i desemascarar els falsos «déus» (fixacions interessades o partidistes) que dirigeixen la nostra vida i que no són evangèlics. I anirem comprnent i vivint millor els valors del Regne (la pobresa, el perdó, el compromís a favor dels germans...).

Ens hi pot ajudar llegir el testimoni d'altres creients que han viscut una fe d'alta qualitat i que ens animen a revifar la nostra, i també l'experiència de persones creients que viuen amb nosaltres a les nostres comunitats parroquials, als nostres grups. Són interpel·lacions que Déu ens posa davant perquè «espavilem» i anem aprenent a descobrir-lo en les circumstàncies de la nostra vida ordinària. És aquí on Ell ens crida (Ap

3,14-21) i hem de demanar saber descobrir el seu pas, els seus signes, els seus missatges en la vida personal i familiar, en les nostres relacions socials i vida cívica, en el treball, en la malaltia, en la transmissió de la fe, en l'oració, en les nostres comunitats cristianes, en els nostres sentiments i impulsos més secrets i fins en les nostres temptacions. Aquí hem d'aprendre a buscar i trobar Déu. La nostra fe ens mostra, per exemple, que els necessitats i els dèbils són un especial sagrament de Jesucrist (Mt 25,40 ss). Per això, la pràctica del dejuni i l'abstinència d'algunes coses ha d'estimular la nostra capacitat de compartir i de viure i donar a conèixer els motius del nostre acostament preferencial als més fràgils.

Igualment, preparem i celebrem adequadament també el sagrament de la Reconciliació, la gràcia del qual ens capacita per rompre els llaços que obstaculitzen el nostre seguiment de Jesús: tot allò que ens impedeix convertir-nos, és a dir, «preferir» el voler de Déu. És el sagrament que ens fa «experimentar» que «la gràcia és més forta que el pecat» i que el perdó del Pare, que es fa sensible per la mediació de l'Església, ens fa ser més lliures amb la llibertat de Jesús.

Saber escoltar

Joan Guiteras i Vilanova

A un jove

D'entre les epístoles o cartes de sant Pau n'hi ha tres que reben el nom de «cartes pastorals». Dues són adreçades a Timoteu i una a Titus. Lletres que són d'una extraordinària finesa i fermesa espiritual i que destaquen l'amabilitat de sant Pau per aquests dos deixebles seus, amics i fills espirituals, a qui havia confiat l'exercici de conduir o pasturar unes comunitats cristianes. Les lletres duen el nom de «pastorals» tant pel fet que estan adreçades a uns pastors de la comunitat cristiana com pel fet que tracten temes de saviesa «pastoral». Tenen presents, doncs, com han de ser ambdós guies cristians i què han de dir o exigir als fidels.

A la segona carta a Timoteu, en el capítol segon, l'apòstol indica al destinatari quina ha de ser la seva identitat

pastoral, és a dir, com ha de ser en tant que ministre del Senyor a favor de la comunitat cristiana.

Després de l'exhortació al seu amic a suportar «els sofriments com un bon soldat de Crist» i a servir la veritat, l'apòstol recomana al jove bisbe que defugui «les passions de joventut», que es deleixi «pel bé, la fe, l'amor i la pau», que invoqui el Senyor amb un cor net, que eviti les discussions estúpides —que acostumen a dur baralles. Li diu també que un servidor de Déu no es pot barallar, ans al contrari, ha de ser amable amb tothom, tenir capacitat d'ensenyar i de ser pacient; el predicador ha de corregir quan cal i ha de fer ús de la dolcesa amb els qui el contradueixen. D'aquesta manera els fidels reconeixeran la veritat i tornaran al bon seny.

Ara que estem en el temps de Quaresma està bé posar a l'abast dels joves aquest pla de vida. Que és apte per a tot cristià.

A propòsit de...

P-J Ynaraja

Capellà del Montanyà (ynaraja@ynaraja.e.telefonica.net)

Any Paulí

Ens informen que el Papa ha decidit celebrar un any en honor de sant Pau. Les agències transmeten suggeriments. No ens diuen amb detall què es prepara. Els qui hi treballaran seran les agències de viatges. Prepararan rutes turístiques que etiquetaran amb el nom de peregrinació. No em nego la possibilitat de visitar el sepulcre de l'apòstol. Me'n separen menys de 1.500 km que més d'una vegada he recorregut amb cotxe. O una mica més d'una hora d'avió, que és molt més assequible i ràpid. Ja hi he resat en altres ocasions. No és que em preocupin gaire les cendres. M'impresiona, i m'ajuda més, passejar pel Fòrum romà i imaginar-me que em creuo amb Pere o Pau. M'imagino que ho miren tot tan perplexos com jo, escoltant en el seu interior, com també l'escolto jo, el manament del Mestre. Recordaré, sens dubte enguany, els escrits de Pau i els llegiré de nou. No deixaré de mirar el mar de Tarragona, que Pau va mirar. Intentaré que el meu interior s'amari una mica del paisatge i que se'm contagiï alguna cosa de la seva personalitat.

Hi ha un aspecte d'aquesta celebració que m'amoïna, ja que em sembla que ningú no hi cau. L'altre dia ho deia al meu bisbe, suggerint-li que ho enuncies i proposés. Com que em va contestar que ho fes jo, conscient que no tinc categoria, però que potser aquest comentari, en algun lloc del món per on per diversos canals s'escampa, suscitarà en algú un estudi, plantejaré la qüestió: d'on era bisbe sant Pau? La territorialitat d'Església occidental crec que ha estat una cotilla útil en algun temps, però que avui molesta més que no pas ajuda. Em sembla que va ser Joan Pau II el qui va dir que era successor de Pau, per justificar la seva manera d'actuar. En conseqüència, podem preguntar-nos: a la llum de les nostres realitats, de les realitats de la joventut, és efectiva una evangelització basada en la territorialitat?

El món bíblic sentia pànic pel mar obert. Una altra cosa era el bassal de Genesaret, on sí que se sentia a gust. L'altra navegació la deixava perquè els pobles veïns l'exercissin. Pau trenca aquest malefici aparent i es mou pel Mediterrani com si fos casa seva. Una nova consideració: ha aparegut recentment un altre espai, que no és el físic. Però que és real. L'espai cibernètic. No serà necessari moure'ns-hi amb valentia, com va fer Pau per alta mar? Hi ha gent timorata que diu que per Internet abunda el mal. Recordem que en el món clàssic i en el posterior les fondes disponien del seu departament de prostitució, com un servei més, i no per això els deixebles van deixar de viatjar. Ho he dit en més d'una ocasió: Internet em permet a mi, home vell d'avui, evangelitzar fins als mateixos antípodes. I això no havia passat mai fins ara.

No fa gaire assistia a una reunió de pastoral. Arribat al terreny juvenil, els meus companys insistien que calia disposar al territori d'un capellà dedicat a nois i noies. El curiós del cas és que reconeixien la inutilitat dels antics cercles d'estudi, sense acceptar que els encontres en *xats* poguessin ser igual d'efectius. Les referències que fa Pau a l'intercanvi d'enviaments epistolars, no representen una anticipació d'aquests sistemes moderns de trobada? I amb l'avantatge que en un d'aquests fòrums no és necessari que es descobreixi l'edat biològica.

Hi ha cap lector il·lustre que llegeixi aquests escrits i que s'animi a tractar aquestes idees amb competència? Sorgirà, a partir d'aquesta celebració, una nova figura innovadora de bisbe, com ho va ser la de sant Pau, al Col·legi apostòlic?

Finestra a la vida

Victòria Molins, s.t.j.

Els mateixos sentiments del Crist?

Catorze anys i un cos que no en representa més de dotze. Ulls negres, amb una ombra de tristesa que només s'endevina quan es coneix el que porta dins, malgrat el seu posat una mica xulesc. Avui ha vingut a l'escola força angoixat... Ha passat la nit a comissaria. No és la primera vegada ni potser, malauradament, en serà l'última si continua pel mateix camí. Aquesta vegada, sigui pel que sigui, s'ha enfonsat i ha plorat desconsoladament, tot confessant que tenia por. Una por generalitzada: dels col·legues molt més grans que ell, que s'aprofiten de la seva agilitat i destresa. Por del pare, que l'estomaca cada dia. Por de la «pasma», que ja el té fitxat... Una por que s'amaga darrere de les seves formes agosarades de fer.

Quaranta anys. Una vida atrafegada, amb més temps reixes endins que al carrer. I mai millor dit perquè, fora estant, ha passat moltes hores al carrer. Ara, intern en un centre penitenciari, escriu sobre anys llunyans de la seva infantesa i jo, en llegir-ho, reconec els mateixos trets d'aquest noi que tinc al davant, amb petites causes acumulades i molta por dins del cos.

Als quaranta anys i després de passar estones llargues en soledat i aprofundint en la seva pròpia vida, el meu amic em presonant ha arribat a una conclusió: li agradaria —quan li donin la llibertat— ajudar nois que, com ell, han viscut o viuen la seva infantesa en aquest «submón» o inframón que va fer d'ell un delinqüent quan encara no tenia edat d'assolir les conseqüències dels seus afers...

Així s'explicava el meu amic: «Des del moment en què vaig fugir del reformatòri, vaig pensar que les coses marxarien més

bé... anava on volia, feia allò que responia als meus impulsos o als d'altres més grans que jo que em dominaven... Amb els anys em vaig començar a adonar que aquesta forma de viure et cobra un gran preu, perquè m'ha portat encara més anys de reclusió i molts remordiments...»

Amb aquestes dues realitats, que són només una mostra del nombrosos casos que conec, m'he fet algunes reflexions. Aquest és un inframón que augmenta o disminueix segons com vagi el món que dominen «els de dalt», de diferents postures ideològiques o socials. Mentre uns i altres es barallen per qüestions de lleis, moral o tipus de família, els patiments d'aquest inframón van quedant al marge, com la vida d'aquells que els pateixen.

I és que aquests —el noi de catorze anys, amb molta por al cos, i l'adult de reixes enllà, carregant amb les culpes del passat— són els qui jeu en la vora del camí, com aquell endimoniat al qual no veien ni les autoritats civils, ni els poders religiosos del moment, des dels seus furs o les seves sinagogues.

Només Jesús, comportant-se com «un home qualsevol», sense cap tipus de poder aparent, però amb el poder de Déu, és a prop de situacions com la d'aquella gent que viu al marge, a la vora del camí. I Jesús s'acosta a aquell home que també havia trencat les cadenes i els grillons amb els qui l'havien lligat i que cap llei havia pogut amb ell. Només aquella actitud compassiva i misericordiosa va poder dominar la situació i fer tornar al bon camí a aquell home d'un inframón que semblava no tenir remei...

«Tinguem en nosaltres els mateixos sentiments del Crist.»

Zoom

Eduard Brufau

Amb motiu del mil·lenari de la basílica de Santa Maria de Mataró, Casa Graupera ha elaborat una mona de Pasqua de xocolata que reproduïx fidelment aquest temple. La presentació de la mona d'aquesta coneguda pastisseria mataronina als mitjans de comunicació el dia 20 de febrer, va ser l'aperitiu de tot un seguit d'actes que la capital del Maresme té previstos per celebrar els mil anys de la principal església de la comarca.

Signes d'avui

Lluís Serra Llansana (lluis.serra@fms.it)

Ponts intransitables

La majoria dels ponts de Catalunya i Espanya, llevat dels laborals o el pont aeri, són intransitables o funcionen en una direcció única. No estic parlant de les infraestructures —tema dolorós des d'on escric—, sinó de les relacions dels partits polítics, dels pobles i de la mateixa Església.

PSOE i PP coincideixen en un punt sense fissures, el seu espanyolisme. En els altres, estan a mort. El seu pont de connexió està dinamitat. D'aquí que puguem parlar de polarització. El PSOE té uns quants ponts que encara funcionen, com aquells que els uneixen als partits minoritaris i autonòmics; per això han pogut governar sense tenir majoria absoluta. També els que els han unit a democràcies populistes com la veneçolana de Chávez. Nous pactes a Espanya hauran de superar la sensació profunda d'engany i frivolitat que han sembrat en els seus companys de viatge. Això no obstant, uns altres ponts resulten intransitables com els que vinculen amb els Estats Units, Alemanya, França... Alguns tics d'ideologia esquerrana estantissos els han impedit d'entendre's amb els grans, fins i tot amb el Vaticà. El PP ha trencat, amb una nul·la visió de futur, els ponts amb les formacions polítiques minoritàries i autonòmiques. És el llast del segon quadrienni d'Aznar. Un bon polític ha de plantejar-se les seves opcions amb la mentalitat d'un jugador d'escacs. Moure una peça pensant en les cinc o sis jugades posteriors. Si el PP guanyés les eleccions sense majoria absoluta, tindria una gran dificultat a governar perquè els qui li podrien donar suport han quedat escaldats d'experiències anteriors. La utilització impúdica de Catalunya per arrabassar vots a la resta de l'Estat espanyol tanca moltes possibilitats de pacte amb CIU. Manté millor que el PSOE els ponts amb les forces internacionals, però la Moncloa es guanya en el propi país. Amb tot, no han aconseguit desprendre's d'alguns tics neofranquistes. IU és una adherència al PSOE i, per tant, es troba en la mateixa vora del pont.

A Catalunya, les coses no estan pas més bé. És més políticament correcta, però en el fons els ponts tampoc no funcionen. CIU i ERC tenen l'espai comú del nacionalisme català, però en aquest moment sembla supeditar-se a altres estratègies. La creació del primer tripartit el va fragmentar de tal manera que els nacionalistes autèntics van orfes d'uns quadres dirigents que els han relegat. Que ERC hagi facilitat amb els seus vots que Montilla sigui president de la Generalitat ha dinamitat el pont amb CIU i fins i tot ha generat estupor entre les seves pròpies bases. El PSC no se separa gens ni mica del discurs del PSOE, malgrat unes quantes lleugeres incomoditats. Però les votacions (efectives i no testimonials) en són la prova.

He parlat primer d'Espanya perquè Catalunya està perdent el seu discurs propi. D'altra banda, els ponts entre aquestes dues realitats resulten intransitables, menys per a les furgonetes dels impostos que porten, puntualment, els cabals a la capital. Montilla ho va anomenar desafecció, però a Madrid ningú no li fa cas.

Els ponts entre ciutadans i polítics estan deteriorats. Heribert Barrera i Pasqual Maragall conviden al vot en blanc com a expressió d'aquesta distància i manca de sintonia. Això no obstant, com que la victòria dona molts fesols, els qui pensen treure profit de les eleccions es mostren entusiastes i combatius. Unes eleccions sempre són una oficina de col·locació.

La màxima autoritat de l'Església rep el nom de Pontífex (faedor de ponts), però a Espanya els problemes eclesials de comunicació s'han desbordat per molts costats. La nota de la Comissió Permanent ha estat l'últim detonant que ha crispat encara més l'ambient. Molts sectors s'han apuntat a tirar llenya al foc. Les crítiques internes (que els partits polítics no toleren, ja que qui es mou no surt a la foto) a l'Església resulten més evidents. Notes, contranotes, reaccions. Un autèntic guirigall.

Necessitem a la societat i a l'Església gent disposada a establir ponts i a recórrer-los. Sense ells, tot és distància, aïllament i polarització. Amb ells, el diàleg i la convivència produeixen grans beneficis. Qui fa el primer pas?

BALCLI'S

SALA DE SUBHASTES

Des del 1979

COMPREM AL COMPTAT

ANTIGUITATS, PINTURA S. XIX I XX

MOBLES, OBJECTES

JOIES, ARGENT I RELLOTGES

PISOS SENCERS

VISITES A DOMICILI

☎ 932 175 607 C/ ROSSELLÓ, 227 BARCELONA

CARTES DEL LECTOR

■ El que importa és la veritat

L'home actual, en la seva curta vida, s'agita febrilment a la recerca de mil coses que l'entretenen, distreuen i de vegades el desvien de la seva fita essencial, que no és cap altra que la trobada amb un mateix, amb Déu i amb els altres. Corre ansiós i dedica la major part de la seva vida i del seu temps a aconseguir la fama, l'èxit, el plaer efímer, tenir i posseir diners, pujar al poder i triomfar com sigui. El seu horitzó vital i personal és més aviat difús, curt i baix.

No els queda temps per a l'essencial: la realització de la seva persona a nivell humà, espiritual i transcendent. Es queden ancorats en allò material i a donar plena satisfacció als seus instints primaris (menjar, beguda i sexe) sense fre ni compromisos, tal com els dicten els canons dels mitjans i de la propaganda.

Creuen trobar-hi la felicitat que el seu cor anhela, però, tard o d'hora, constataran amb pena que res ni ningú no els satisfà plenament. Després de l'experiència negativa d'haver-ho provat gairebé tot, conclouen amb el gran sant Agustí: «Ens has fet, Senyor, per a tu i el nostre cor es troba inquiet fins que no reposi en tu.»

I és que estem programats —ens agradi acceptar-ho o no— per a l'infinit i per a Déu. Només en l'amor de l'Absolut, encarnat en Jesús i en el proïsme, ens podem realitzar plenament. Aquesta és l'experiència universal per la qual han passat totes les persones que han estat al món. Una mica de silenci en la vida de cadascú per poder discernir allò essencial d'allò accessori i es veurà clarament el que importa de veritat.

MIGUEL RIVILLA SAN MARTÍN
Alcorcón

■ Violència gravada

A Catalunya dos joves de 20 anys van violar una menor de 15 i van gravar el fet amenaçant-la de penjar el

vídeo a la xarxa. No és el primer cop que una agressió no només és perpetrada, sinó també registrada per recrear-la després. El món animal semblada cop més innocent i posa en evidència el raciocini i la llibertat humanes.

L'home és cruel cap aquell a qui pot sotmetre sense, aparentment, perjudicar-se. Perquè les nostres accions no queden mai impunes i, per a bé o per a mal, tota injustícia serà satisfeta davant del tribunal de Déu. La justícia humana no pot reputar molts dels actes que queden sense càstig com tampoc premia les bones accions que queden amagades en la consciència de tanta gent i que només Déu veu.

CRISTINA TÉLLEZ
Barcelona

■ La necessitat de perdonar

«Si afirmàvem que no tenim pecat, ens enganyàvem a nosaltres mateixos i la veritat no estaria en nosaltres», escriu l'apòstol sant Joan (1Jn 1,8).

Tots necessitem la misericòrdia de Déu i podem comptar-hi. Ara bé, el desbordament d'aquesta misericòrdia no pot penetrar en el nostre cor mentre no hàgim perdonat aquells que ens han ofès... Si ens neguem a perdonar els nostres germans i germanes, el nostre cor es tanca i la seva duresa el fa impermeable a l'amor misericordiós del Pare (cf. Catecisme de l'Església Catòlica, número 2840). Recordem també que, en el Parnostre, Jesús ens ensenya a demanar: «Perdona les nostres culpes com també nosaltres perdonem...»

Aquesta petició és tan important que és l'única sobre la qual el Senyor insisteix, sobretot en el Sermó de la Muntanya: «Perdona les nostres culpes, així com nosaltres perdonem els nostres deutors» (...) «Si perdoneu als altres les seves faltes, el vostre Pare celestial també us perdonarà a vosaltres».

tres; però si no els les perdoneu, el vostre Pare no us perdonarà les vostres» (Mt 6,12,14).

El perdó és una gran victòria contra l'odi i els pitjors instints humans. Aquesta nova força dóna sentit a la vida de les persones per harmonitzar la pau interior que tots necessitem. «El perdó testimonia que en el món hi és present l'amor i que l'amor és més fort que el pecat» (Joan Pau II, encíclica *Dives in misericordia*, 14).

AGUSTÍ ESTEVE i OROZCO
DE NÁJAR
Barcelona

■ La recerca perillosa de la bellesa

Fa poc diverses dones han mort com a conseqüència d'una operació de cirurgia estètica. Avui, la imatge corporal és idolatrada i qui no s'ajusta als canons de la bellesa imposada per uns pocs se sent infeliç i acomplexada. La bellesa corporal és un do i no tots el poden posseir. Déu reparteix dons i habilitats entre els seus fills de manera que serveixin d'acord amb el que se'ls demana.

Uns són grans artistes; d'altres, escriptors de gran talla; d'altres destaquen per la ment preclara i descobreixen els secrets de l'univers. Hi ha qui és dignificat amb el regal d'una vocació per entrar en tracte íntim i exclusiu amb Déu i hi ha, en fi, els que només posseeixen la bellesa o la simpatia com a principals atractius. Però tot serveix per al bé conjunt de la humanitat i tots hem de treure profit i estar orgullosos dels talents rebuts.

EVA N. FERRAZ
Barcelona

Catalunya Cristiana agraeix les cartes dels seus lectors i demana que no superin les vint línies mecanografiades. Les cartes han d'anar firmades amb nom i cognoms i ha de constar-hi l'adreça i el telèfon. *Catalunya Cristiana* es reserva el dret de publicar les que consideri oportunes i no s'identifica amb l'opinió dels lectors. No es mantindrà correspondència ni s'atendran visites o trucades respecte dels originals no publicats.

■ La veu de les campanes

La veu o el repic de les campanes m'han acompanyat al llarg de la meua vida. Que boniques que són quan anuncien l'Àngelus o la pregària del vespre! Poden ser alegres, repicant per anunciar batejos o casaments, o tristes, pel toc de difunts, però sempre són companyes. Són molt gran i sempre les he estimat molt, però ara tinc el cor trist perquè ja fa temps que s'hi fan campanes en contra. Fa poc alguns mitjans de comunicació informaven que s'havia celebrat una manifestació en contra de les campanes perquè, segons deien, molestaven amb el seu repic.

Ja no sé com pot acabar aquest món ple de contradiccions. Els molestaven les campanes, però no els molestava el soroll dels cotxes, la música estrident de les discoteques o els llums que fan pampallugues, les con-

seqüències de l'anomenat *botellón* o les pintades a les parets. Això és el que s'estila avui dia.

Visc molt a prop de l'església de la Mare de Déu de Montserrat, a Castelldefels, i estic contenta de sentir-ne les campanes. L'estiu passat, a causa d'una tempesta, es van quedar «mudes» i semblava que em faltava alguna cosa molt estimada.

A la meua família sempre ens ha agradat molt caminar i quina il·lusió sentíem quan, en arribar en un poblet, sentíem tocar les campanes. Vam treballar set anys al santuari de Núria i quina alegria teníem quan el cremallera sortia del túnel amb la salutació del xiulet a la Mare de Déu i, al moment, es posaven a repicar les campanes. Pregunta: què ens queda?

ROSA SEGALÀS LLACH
Castelldefels

EL CONSULTORI

PREGUNTES I RESPOSTES
SOBRE DOCTRINA I MORAL
pel Dr. Joan
Antoni Mateo

Orientació política

—Li vaig escriure fa uns mesos amb motiu del gran enuig que em van provocar les declaracions d'un monjo benedictí. El toro a importunar amb algunes preguntes que li poden resultar molestes. Ahir vaig tornar a llegir unes declaracions del mateix monjo (el tinc entravessat!) dient, a propòsit de la controvertida nota, que als nostres bisbes se'ls veia el llautó... No li pregunto a qui hem de votar els catòlics, però m'agradaria que orientés una mica sobre el tema. Espero impacient la seva resposta i gràcies per endavant.

—Sacio la seva impaciència donant prioritat a la seva pregunta per damunt d'altres que tinc pendents. La raó és clara: el tema és candent i d'aquí poc la pregunta perdria actualitat. A més, he rebut diverses consultes darrerament que em demanen orientació. Evidentment, no li diré a qui han de votar els catòlics, ja que m'excediria, i molt, en les meves competències. Fa poc temps, un amic em deia que com que cap partit pot recollir les expectatives d'un catòlic, el millor seria no votar. Li vaig dir que aquesta seria una decisió maldestra. Hem de ser possibilistes i pràctics. Qui tot ho vol, tot ho perd. Jo crec que un catòlic s'ha d'implicar seriosament en la transformació positiva de la realitat que demana l'anhel del Regne de Déu. I aquesta implicació, sense esgotar-se en la política, per descomptat, també passa per la política. Entenc per «política» una rica realitat determinada per la implicació obligatòria dels ciutadans en la construcció de la «polis». Seria molt pobre pretendre tancar la política en el recinte estret i sovint empobridor dels partits.

Cada catòlic ha de votar en consciència, és a dir, *cum scientia*, amb coneixement cabdal de les coses. Ha de saber què proposa cada formació política i avaluar l'opció que a parer seu s'ajusti més amb les expectatives cristianes de la realitat. S'ha de llegir i estudiar el Compendi de la Doctrina Social de l'Església. Em sembla molt injust el «linxament» que han rebut els nostres prelats. Des d'aquesta humil columna, la meua sincera adhesió a tots ells sense excepció. Fa l'efecte que, diguin el que diguin els bisbes, hi ha una predisposició a malinterpretar-los. També em sembla molt desafortunat l'espectacle que han ofert certs eclesiàstics i seglars catòlics prenent limitat l'exercici legítim del Magisteri que pertoca als bisbes i difondre'l per mitjans de comunicació que destaquen per la seva hostilitat a l'Església.

• Si voleu enviar les vostres consultes al Dr. Mateo, podeu adreçar-vos a: elconsultori@hotmail.com www.balmesiana.org apartat de correus 121 - 25620 Tremp (Lleida). Cal indicar sempre «Consultori».

Una de les set esglésies

Pere Tena, bisbe auxiliar emèrit de Barcelona

A la Via Appia Antica

L'església romana que ha estat assignada al cardenal Lluís Martínez Sistach, arquebisbe de Barcelona, amb motiu de la seva elecció per al col·legi cardenalici, és una de les set esglésies romanes que la tradició històrica i la pietat popular ha considerat com a més importants entre totes les de la ciutat. Aquestes esglésies són Sant Pere del Vaticà, Sant Pau Extramurs, Sant Sebastià a les Catacumbes, Sant Joan del Laterà, Santa Creu de Jerusalem, Sant Llorenç Extramurs, i Santa Maria la Major. L'ordre amb què acabo d'esmentar aquestes set esglésies sembla, a primera vista, estrany, però respon a l'itinerari piados dels pelegrins que les visitaven com a llocs preferents dins la ciutat de Roma. Sant Ignasi de Loiola era un devot d'aquest itinerari, i sant Felip Neri fou, segurament, el qui més va contribuir a fer-lo popular, amb grans corrues de poble que esmerçaven tota la jornada en aquesta visita, acompanyada de cants, i de bon humor. Encara

avui, existeix la *via delle sette chiese* que s'origina a Sant Pau Extramurs, i acaba exactament davant de sant Sebastià, a la Via Appia Antica.

L'ambient de la Via Appia Antica és un dels més inoblidables per a aquells que han gustat la ciutat de Roma. És un fragment arqueològic, vivent però, del que fou en altre temps la *regina viarum* (la reina dels camins). Ara, sense l'esplendor arquitectònica que havia tingut, manté encara la seva gran dignitat, amb vestigis prou convincents del passat, i un context de serenor que eixampla el cor.

A les catacumbes

Per situar més de prop l'església que volem visitar és interessant aturar-nos en la paraula «catacumba». El terme, originari grec, significa «barranc», i aquest lloc era anomenat així perquè, efectivament, hi havia barrancs, no pas perquè hi haguessin cementiris; els cementiris s'anomenaren «catacumbes» per extensió del nom del lloc original als llocs

semblants (els cementiris, com sabem, eren excavats sota terra, si bé alguns sepulcres de persones més nobles podien quedar situats al llarg dels camins). Aquesta petita explicació, ens fa comprendre per què en el cas de l'actual església de Sant Sebastià es diu «Sant Sebastià a les Catacumbes», i no parlem simplement de les Catacumbes de Sant Sebastià, com podríem parlar de les de Santa Agnès, o Sant Pancraç, etc.

Més que Sant Sebastià

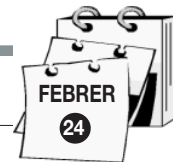
Si repassem la llista de les set esglésies esmentades abans podrem preguntar-nos per què es dona tanta importància a la de Sant Sebastià. Està clara la importància de les quatre basíliques majors — Sant Pere, Sant Pau, Santa Maria la Major, Sant Joan del Laterà — i també es justifiquen fàcilment la Santa Creu de Jerusalem — considerada com Jerusalem a Roma — i Sant Llorenç, a causa de la popularitat del sant diaca. És cert que la veneració de sant Sebastià era també molt notable, però no tant com per moti-

var la quantitat de sepultures que rodejaven la basílica antiga; de fet, només a partir del segle VII, després de la pesta de l'any 680, la veneració de sant Sebastià va prevaldre en aquest lloc a la motivació més antiga: la *memoria Apostolorum*.

En efecte, aquest era el nom original d'aquesta basílica, en referència als Apòstols sant Pere i sant Pau. Els arqueòlegs han investigat a fons les dades que han trobat, i que confirmen la notícia del segle IV en la qual es parla de la *memoria Apostolorum* referint-se a aquest lloc, on haurien estat dipositats provisionalment els cossos dels Apòstols. Un testimoni d'aquesta presència de les relíquies en aquest lloc és la quantitat d'escrits a les parets referint-se a Pere i Pau, demanant la seva intercessió, etc. Això és el que explica per què, després de les basíliques de Sant Pere del Vaticà i de Sant Pau extramurs, lloc dels sepulcres actuals, l'església de Sant Sebastià a les Catacumbes sigui actualment l'església que més ens parla de la presència dels Apòstols: la memòria dels Apòstols.

Per **Eduard Brufau**

El sant de la setmana

- ❑ **Nascut cap a l'any 552 al sud-est d'Anglaterra**
- ❑ **Rei de Kent i primer sobirà anglès convertit al cristianisme**
- ❑ **Va difondre la fe de Crist per tots els seus dominis**
- ❑ **Fundador de la seu primada de Canterbury**
- ❑ **Va morir l'any 616**

A començament de l'edat mitjana el rei de Kent era el sobirà més influent de la Gran Bretanya i els seus dominis s'estenien per tot el sud i centre d'Anglaterra. En aquesta època, però, i a diferència d'Irlanda, la majoria de la població de la Gran Bretanya no era cristiana, en bona part a causa de l'arribada dels germànics — angles i saxons — uns anys abans, i que havien establert les seves monarquies, com la ja citada de Kent.

El nostre sant d'avui, doncs, Edilbert, és un monarca pagà, que cap a l'any 580 es casa amb santa Berta, filla del rei franc i de religió cristiana. Per tal de tirar endavant aquest matrimoni mixt els francs posen com a condició que la princesa pugui mantenir la seva fe i que a la cort hi pugui viure el confessor de Berta, el bisbe Letard.

Berta i Letard ja van començar a ensenyar la doctrina cristiana a Edilbert, però la conversió definitiva va tenir lloc la vigília

Sant Edilbert

de Pentecosta del 597, quan una delegació del Papa encapçalada per sant Agustí de Canterbury va fer una visita al sobirà anglès. Una vegada batejat, sant Edilbert es va dedicar a ajudar l'Església en la difusió de l'Evangelí, i una de les primeres coses que va fer va ser convertir Canterbury, capital de Kent, en la primera seu episcopal anglesa, que encara avui conserva el rang de seu primada. La catedral va rebre el nom de Sant Agustí de Canterbury en honor del conversor del monarca.

Sant Edilbert, al seu torn, va convertir al cristianisme alguns dels seus vassalls més importants, com ara el rei de Rochester i el dels saxons orientals, amb capital a Londres. La famosa catedral de Sant Pau, va ser fundada també per sant Edilbert. Aquest rei sant també va destacar per dotar tots els seus dominis d'un codi legislatiu i pel seu llarg regnat: 56 anys.

CALENDARI DE LA SETMANA

Lectures de la missa, santoral i altres celebracions

(Cicle litúrgic A; ferial 2)

Temps de Quaresma

(Salteri: setmana 3)

FEBRER

24. Diumenge

III de Quaresma, Morat. Lectures: Èxode 17,3-7 / Salm 94 / Romans 5,1-2.5-8 / Joan 4,5-42

ALTRES CELEBRACIONS: Sants, Modest, b.; Sergi, monjo i mr.; Edilbert, rei; Santes, Primitiva, vg.; beata Josepa Naval i Girbés, vg.

25. Dilluns

Fèria, **Morat.** Lectures: 2 Reis 5,1-15a / Salm 41 / Lluc 4,24-30

ALTRES CELEBRACIONS: Sants, Cesari; Valeri, erm.; beat Sebastià d'Aparicio, rel.

26. Dimarts

Fèria, **Morat.** Lectures: Daniel 3,25.34-43 / Salm 24 / Mateu 18,21-35

ALTRES CELEBRACIONS: Sants, Nèstor, mr.; Alexandre, b.; Porfiri, b.; Santes, Paula Montal, rel. i fund.

27. Dimecres

Fèria, **Morat.** Lectures: Deuteronomi 4,1.5-9 / Salm 147 / Mateu 5,17-19

ALTRES CELEBRACIONS: Sants, Gabriel de la Dolora, rel.; Baldomer; Santes, Honorina, vg.; beata Francina-Aina Cirer, rel.

28. Dijous

Fèria, **Morat.** Lectures: Jeremies 7,23-28 / Salm 94 / Lluc 11,14-23

ALTRES CELEBRACIONS: Sants, Rufí, mr.; Hilari, p.

29. Divendres

Fèria, **Morat.** Lectures: Osees 14,2-10 / Salm 80 / Marc 12,28b-34

ALTRES CELEBRACIONS: Sants, Romà, ab.; Serapió, mr.

MARÇ

1. Dissabte

Fèria, **Morat.** Lectures: Osees 6,1-6 / Salm 50 / Lluc 18,9-14

ALTRES CELEBRACIONS: Sants, Rossend, b.; Lleó, mr.; Albí, b.; Santes, Eudòcia i Antonina, mr.

Lectures bíbliques

Diumenge III de Quaresma

Lectura primera

Ex 17,3-7

Dóna'ns aigua per a beure

Lectura del llibre de l'Èxode:

En aquells dies el poble passava tanta set que deia, murmurant contra Moisès: «Per què ens has fet pujar d'Egipte! Vols matar-nos de set amb els nostres fills i el nostre bestiar?» Moisès s'exclamà al Senyor: «Què puc fer per aquest poble? Una mica més i m'apedegaran.» El Senyor li respongué: «Passa al davant del poble i emporta't alguns ancians d'Israel; pren la vara amb què vas tocar el Nil i posa't en camí. Jo estaré allà davant teu dalt la roca, a l'Horeb. Tu donà un cop a la roca i en sortirà aigua, i tot el poble podrà beure.» Moisès ho va fer així davant els ancians d'Israel. I donà a aquell lloc el nom de Massà i de Meribà, perquè els israelites havien discutit i havien posat a prova el Senyor quan deien: «El Senyor és amb nosaltres o no hi és?»

Salm responsorial

94

Veniu, celebrem el Senyor amb crits de festa,
aclamem la roca que ens salva;
presentem-nos davant seu a lloar-lo;
aclamem-lo amb els nostres cants.

R. *Tant de bo que avui sentíssim la veu del Senyor:
«No enduriu els vostres cors.»*

Veniu, prosternem-nos i adorem-lo,
agenollem-nos davant el Senyor, que ens ha creat;
ell és el nostre Déu,
i nosaltres som el poble que ell pastura,
el ramat que ell mateix guia. **R.**

Tant de bo que avui sentíssim la seva veu:
«No enduriu els cors com a Meribà,
com el dia de Massà en el desert,
quan van posar-me a prova els vostres pares,
i em temptaren, tot i haver vist les meves obres.» **R.**

Lectura segona

Rm 5,1-2.5-8

*Déu, donant-nos l'Esperit Sant,
ha vessat en els nostres cors el seu amor*

Lectura de la carta de Sant Pau als cristians de Roma:

Germans, ara que ja som justos, com a creients que som, estem en pau amb Déu, gràcies a Jesucrist, el nostre Senyor. És per ell que la fe ens ha donat entrada en aquesta gràcia que posseïm tan en ferm, i

és per ell que tenim la satisfacció d'esperar la glòria de Déu. I l'esperança no pot defraudar ningú, després que Déu, donant-nos l'Esperit Sant, ha vessat en els nostres cors el seu amor.

Adoneu-vos bé d'això: Quan nosaltres érem encara incapaços de tot, Crist va morir pels qui érem dolents. Qui trobaríem disposat a morir per un home honrat? Potser sí que per un home bo trobaríem qui tingués la valentia de donar la vida. Doncs bé, Déu donà prova de l'amor que ens té quan Crist morí per nosaltres, que érem encara pecadors.

Vers abans de l'evangelí

Jn 4,42 i 15

*Senyor, sé que vos sou de debò el Salvador del món;
doneu-me l'aigua viva perquè no tingui mai més set.*

Evangelí

Jn 4,5-42

Una font brollarà sempre per donar vida eterna

Lectura de l'evangelí segons sant Joan:

En aquell temps Jesús arribà a una població samaritana que s'anomena Sicar, prop dels terrenys que Jacob havia donat al seu fill Josep. Allà hi ha el pou de Jacob. Era cap al migdia quan Jesús, cansat de caminar, s'estava assegut bonament a la vora del pou. Els deixebles havien anat al poble a comprar provisions. Arribà una dona samaritana, que venia a treure aigua. Jesús li diu: «Dóna'm aigua.» Li diu la samaritana: «Com? Vós, un jueu, em demaneu aigua a mi, que sóc una dona samaritana?» Cal saber que els jueus no es fan amb els samaritans. Jesús li respongué: «Si sabessis què vol donar-te Déu i qui és el qui et demana que li donis aigua, ets tu qui li hauries demanat aigua viva, i ell te l'hauria donada.» Ella diu: «Senyor, aquest pou és fondo i no teniu res per treure aigua. D'on la traieu, l'aigua viva? Jacob, el nostre Pare, ens va donar aquest pou i en bevia tant ell, com els seus fills, com el seu bestiar. Sou més gran vós que no pas ell?» Jesús li respongué: «Els qui beuen aigua d'aquesta, tornen a tenir set, però el qui begui aigua de la que jo li donaré, mai més no tindrà set; l'aigua que jo li donaré es convertirà en una font que brollarà sempre dintre d'ell per donar-li vida eterna.» Li diu la dona: «Senyor, doneu-me aigua d'aquesta: que no tingui mai més set ni hagi de tornar mai més aquí a treure aigua del pou.»

«Senyor, veig que sou un profeta. Els nostres pares adoraren Déu en aquesta muntanya, però vosaltres, els jueus, dieu que el lloc on cal adorar-lo és Jerusalem.» Jesús li respongué: «Creu-me, dona; s'acosta l'hora que el lloc on adorareu el Pare no serà ni aquesta muntanya ni Jerusalem. Vosaltres, no sabeu qui adoreu, nosaltres sí que ho sabem, perquè la salvació ve dels jueus. Però s'acosta l'hora, més ben dit, és ara mateix, que els bons adoradors adoraran el Pare en esperit i en veritat. Aquests són els adoradors que vol el Pare. Déu és esperit. Per això els qui l'adoren han de fer-ho en esperit i en veritat.» Li diu la dona: «Sé que ha de venir el Messies, és a dir, l'Ungit. Quan ell vingui ens ho explicarà tot.» Jesús li respon: «El Messies sóc jo, que parlo amb tu.»

Molts samaritans d'aquell poble van creure en ell. Per això, quan els samaritans anaren a trobar-lo, li pregaven que es quedés amb ells. I s'hi va quedar dos dies. Després de sentir-lo parlar a ell mateix, encara molts més van creure, i deien a la dona: «Ara ja no creiem només pel que tu deies; nosaltres mateixos l'hem sentit, i sabem que aquest és de debò el Salvador del món.»

Barcelona

diòcesis

Comiat emotiu al bisbe Ramon Daumal

■ Després d'una vida de gran austeritat, el seu cos reposa per sempre a la cartoixa de Montalegre

BARCELONA.— «La meva resposta des d'ara és *adsum*; Senyor, aquí em teniu.» Mons. Ramon Daumal, bisbe auxiliar emèrit de Barcelona, va escriure aquestes paraules de total disponibilitat el dia que feia els 95 anys. Gairebé un any després, el dimecres 13 de febrer, van ressonar a la catedral de Barcelona en l'Eucaristia de comiat que bisbes, preveres i fidels li van dedicar.

El tarannà de senzillesa i d'austeritat que va marcar la vida del bisbe Ramon Daumal, nascut a Badalona el 1912, també va marcar, com no podia ser d'una altra manera, el moment de la seva mort. Com una llàntia que es va consumir a poc a poc, s'anava consumint la vida d'aquest bisbe de 95 anys que, malgrat el nomenament episcopal, sempre es va fer dir mossèn Ramon. El primer diumenge de Quaresma el seu cor es va aturar, cap malaltia li havia provocat la mort, simplement havia deixat de bategar.

Ja feia temps que havia deixat escrites les seves últimes voluntats i Mn. Francesc Raventós, col·laborador seu durant més de trenta anys, es va preocupar fins al darrer moment de fer-les realitat. La missa exequial es va celebrar en la intimitat de la capella de la residència sacerdotal Sant Josep Oriol, on vivia d'ençà de l'ordenació episcopal; i el seu enterrament va tenir lloc a la cartoixa de Montalegre. Sense cap mena de signe que revelés la seva condició de bisbe, el cos de Ramon Daumal va ser amortallat amb l'hàbit de cartoixa i com un cartoixa més reposa per sempre. Era, tal com recorda Mn. Francesc Raventós, la seva manera de fer palès que el cos només és un aspecte secundari, que l'important és l'ànima.

«El bisbe Ramon Daumal va deixar escrit i també m'ho havia dit de paraula que volia que la seva mort passés completament desapercebuda», explica Mn. Francesc Raventós, «finalment, però, em va deixar l'opció que per motius pastorals fes el que considerés més oportú». Va ser així com parlant-ho amb el cardenal Lluís Martínez Sistach, arquebisbe de Barcelona, van decidir respectar la voluntat de fer una missa exequial en la intimitat de la residència però també de celebrar dies després una eucaristia solemne a la catedral de Barcelona oberta a tothom.

En la missa exequial només hi havia els preveres de la residència i els bisbes Lluís Martínez Sistach, Ricard M. Carles, Joan Carrera, Pere Tena i Ramon Malla (Mons. Martí Alanís era fora de la residència en aquell moment), mentre que en la solemne eucaristia de la catedral de Barcelona, celebrada dos dies després, hi havia la majoria de bisbes de Catalunya així com el pare abat de Montserrat i Mons. Joan Godayol, bisbe emèrit d'Ayaviri. També hi havia els bisbes emèrits Josep M. Guix i Jaume Camprodon, i un gran nombre de preveres i fidels dioce-sans.

En l'homilia, el cardenal Lluís Martínez Sistach va donar gràcies a Déu «pel do que ens ha fet a la diòcesi de Barcelona, a l'Església i a la societat amb la llarga vida i el llarg ministeri del bisbe Ramon. (...) Els seus 95 anys de vida han

estat un gran bé per a moltíssimes persones i institucions que han rebut el servei preuat del seu ministeri presbiteral des de l'any 1939 i durant 39 anys del seu ministeri episcopal. El Senyor s'ha valgut d'ell per manifestar la seva misericòrdia i el seu amor a una munió de germans i germanes enmig de diversíssimes circumstàncies i moments de la història del nostre país».

L'arquebisbe de Barcelona també va recordar que la residència sacerdotal Sant Josep Oriol deu la seva existència i la seva vida al bisbe Ramon, «que sempre va ser per a tots els sacerdots un autèntic pare acollidor i amant amb la inestimable col·laboració de Mn. Raventós i de les germanes religioses».

Humilitat i amor a l'Església

Mn. Francesc Raventós, rector de la residència sacerdotal Sant Josep Oriol, és sens dubte la persona que ha conegut més de prop el bisbe Ramon Daumal. La relació va començar quan Raventós era un vailet de només 12 anys i Mn. Daumal era aleshores vicari de Sant Vicenç de Sarrià. Això passava l'any 1944 i l'amistat s'aniria consolidant al llarg del temps i durant la formació i posterior ordenació sacerdotal de Raventós. En aquella època de Sarrià, especialment en el moviment d'Acció Catòlica, Mn. Daumal també tindria l'oportunitat de col·laborar molt de prop amb el Dr. Pere Tarrés, amb qui tam-

El bisbe Ramon va morir als 95 anys.

pare», explica Mn. Raventós, «m'ha ensenyat el valor de la humilitat, a estimar l'Església tal com és, en les coses bones i en les dolentes, a defugir les crítiques que fan mal, a valorar l'Església en la seva dimensió transcendent defugint la vessant més política; m'ha ensenyat a estimar la diòcesi, a estar disposat a atendre tothom; m'ha ensenyat la importància de la caritat, fins al punt que ha mort sense tenir gairebé res, però una caritat d'amagat perquè, tal com deia Jesús, "que la teva mà dreta no sàpiga el que fa l'esquerra"».

L'etapa de Ramon Daumal com a bisbe auxiliar de Barcelona (1968-1980) va ser especialment dura. Va rebre la consagració episcopal a la basílica de Santa Maria del Mar juntament amb Josep Capmany, Josep M. Guix i Ramon Torrell. Plegats viurien les dificultats derivades d'una mala interpretació dels documents del Concili Vaticà II, la campanya

Sóc ancià, he acomplert 95 anys i he constatat plenament que Déu m'estima amb predilecció.

Mirant enrere, tota la meua vida ha estat agombolada per l'amorosa Mare de Déu i mare meua, conduint-me constantment al seu Fill, Jesucrist Senyor nostre, a Qui he procurat seguir i imitar en tots els moments de la meua existència, desvetllant acció de gràcies en les circumstàncies positives i donant-me fortalesa i serenor en les oneroses, ja que tot és do i de tot hi ha hagut en la meua vida humana i cristiana, de seglar, de sacerdot i de bisbe.

A partir d'aquesta edat la mort ja és propera i, agraïnt el temps que pugui durar, poden esdevenir unes circumstàncies pròpies de l'ancianitat: la pèrdua de moviment físic fins a la cadira de rodes, la impossibilitat de valdre's per un mateix, la disminució progressiva o ràpida de la capacitat mental...

Tot, i el que no puc preveure, ho accepto amb serenor i agraïment, car tot és do, i em confio a l'ajuda del Senyor, a l'amorosa comprensió de la Mare de Déu i meua, a la qual sempre he confiat, i a la caritat dels qui em cuiden.

La meua resposta des d'ara és *adsum*; Senyor, aquí em teniu.

Barcelona, 3 d'abril del 2007
Mn. Ramon, bisbe

no defugia els moments difícils que havia viscut en aquell període però posava especial esment en la gran responsabilitat que tenia com a bisbe envers Déu, l'Església i els germans als quals havia de servir.

«Vaig proposar-me continuar sent Mn. Ramon», deia en aquesta entrevista publicada el desembre del 2003, «procurar una particular estima, valoració i proximitat amb els sacerdots i, amb ells, els feligresos i col·laboradors seus; continuar acollint les persones que de temps de vicari i de rector confiaven, espiritualment i humanament, en mi; administrar els sacraments, sobretot els propis de bisbe, molt conscient —i amb això em sentia joiós i humil— que era Jesucrist el qui conferia l'Esperit Sant a través meu com a ministre en l'Església; no mesurar el temps en les visites pastorals a les parròquies, als religiosos, a les institucions... visitant sempre que m'ho facilitessin els malalts, els necessitats, i ajudant moralment i econòmicament, a través del rector, en el que estava al meu abast».

Amb les últimes voluntats, Mn. Francesc Raventós va trobar un escrit signat per Mn. Ramon Daumal el 3 d'abril del 2007, quan va fer els 95 anys. Com a colofó de la celebració eucarística a la catedral, Mn. Raventós el va llegir perquè, deia, era la síntesi d'un home de Déu que manifestava en aquelles lletres la total disponibilitat al Senyor. «La meua resposta des d'ara és *adsum*; Senyor, aquí em teniu.»

Carme Munté

La catedral va acollir la solemne eucaristia.

bé compartiria la vinculació amb la Unió Sacerdotal de Barcelona.

En el moment que Mn. Daumal va ser ordenat bisbe auxiliar de Barcelona, en temps del cardenal Marcelo González, va decidir viure a la residència sacerdotal Sant Josep Oriol al costat dels capellans grans. En Mn. Francesc Raventós va trobar el seu secretari i col·laborador personal, alhora que el va nomenar rector de la residència l'1 d'abril del 1970.

«Per a mi el bisbe Ramon ha estat un

dura que es va desfermar contra el cardenal Marcelo González i, en l'àmbit polític, la repressió policíaca i la crispació ciutadana i eclesial en els darrers anys del franquisme. «Va ser una situació molt difícil», recorda Mn. Raventós, «però el bisbe Ramon afrontava aquesta realitat amb serenitat i sempre deia: "Déu és aquí, no he de tenir por de res."»

En una entrevista que *Catalunya Cristiana* li va fer pel 35è aniversari de la seva ordenació episcopal, Mn. Ramon Daumal

Barcelona

«L'Església té dret a orientar en una línia concreta»

■ **Mons. Angelo Amato, secretari de la Congregació per a la Doctrina de la Fe, va ser a Barcelona per parlar sobre la figura de Jesús**

Mons. Angelo Amato, secretari de la Congregació per a la Doctrina de la Fe i estret col·laborador del papa Benet XVI, va ser el convidat «estrella» d'una nova edició de les Jornades de Qüestions Pastorals organitzades per la Prelatura de l'Opus Dei. Juntament amb conferenciantes com el Dr. Armand Puig, el P. Pius Ramon Tragan o el Dr. Bernardo Estrada, Mons. Angelo Amato, *s.d.b.*, va re-

flexionar sobre la figura de Jesús de Natzaret a la llum del recent llibre de Benet XVI. Durant la seva estada a Barcelona, Mons. Amato va demostrar en tot moment la seva amabilitat i la seva disposició oberta al diàleg i als mitjans de comunicació. Va reconèixer que l'origen de la Congregació per a la Doctrina de la Fe es troba certament en la Inquisició, però també va dir que la seva funció és altament necessària.

—Quina és la finalitat de la Congregació per a la Doctrina de la Fe?

—D'una banda, defensa la fe dels errors i, de l'altra, la promou i la dona a conèixer. Així, recentment hem publicat per desig del Papa el Compendi del Catecisme de l'Església catòlica, que és una síntesi dels elements fonamentals de la identitat del catòlic d'avui.

—Són molts els teòlegs als quals la Congregació per a la Doctrina de la Fe ha demanat silenci o que canviessin de posició. On és la frontera entre defensar la doctrina i emmordassar la recerca teològica?

—Les intervencions de la Congregació tenen la finalitat de defensar la fe de l'Església transmesa pels evangelis, la Sagrada Escripura, i viscuda i testimoniada pels cristians, els sants, els màrtirs. Quan aquesta fe és corrompuda per errors, la Congregació se sent en el deure de defensar-la. Així, quan un teòleg nega la divinitat de Jesús queda clar que es tracta d'un retorn a l'arrianisme. A la pràctica, no limitem la recerca, al contrari, la veiem amb ulls molt benèvols i amb gratitud. Treballem a través de la Comissió Teològica Internacional i la Pontifícia Comissió Bíblica, que produeixen nous documents, com el referent a la situació dels nens que moren sense haver estat batejats o sobre el fonament bíblic de la moral cristiana, que està en preparació. Per tant, promovem la recerca, però quan hi ha errors hem d'intervenir.

—En una trobada amb la Congregació per a la Doctrina de la Fe, el Papa va reafirmar que «l'única Església de Crist subsisteix en l'Església catòlica», reprenent les tesis de la *Dominum Jesus* en contra de la teologia pluralista de les religions. Vostè que va contribuir a aquest text, què respon a les nombroses crítiques rebudes en el camp ecumènic?

—Els documents de la nostra Congregació són criticats justament perquè provenen de la Congregació per a la Doctrina de la Fe, la qual intervé per precisar. Pel que fa a aquest document en concret, vol expressar la concepció cristiana de l'Església, el que la Bíblia i el Nou Testament diuen de l'Església, o sigui, que l'única Església de Jesucrist ni és ni serà mai fruit de la unió dels cristians sinó que ja està present en la història i subsisteix en l'Església catòlica. Per això, l'Església catòlica és l'única Església de Jesús. No obviem que els altres cristians tenen

elements importants de l'Església com els ortodoxos, que valoren la recta successió apostòlica i la vàlida eucaristia, i per això són considerats Església. Malauradament, no tenen un element fonamental de l'Església com és la presència del Papa. La nostra Congregació, al cap i a la fi, no inventa teories noves, sinó que només revalida algunes afirmacions quan són mal interpretades pels altres.

—El Papa va insistir novament sobre el *no* a la fecundació assistida i sobre la importància de guiar els fidels en les qüestions morals que planteja la ciència. Què respon als que pensen que és una ingerència en la política?

—Com que la llibertat de paraula i la llibertat religiosa són drets fonamentals de cada home, l'Església també té dret a parlar, a no imposar, però sí a orientar els batejats en una línia concreta. La vida que neix en una comunió d'amor, en el matrimoni entre un home i una dona, és un do de Déu mitjançant la cooperació dels pares que són anomenats «procreadors». Per tant, no n'hi ha prou amb la voluntat dels pares, sinó que és Déu qui ofereix, a través de l'ànima, significat i valor a aquesta vida que comença. El fill ha de néixer en l'àmbit de l'amor dels seus pares perquè és aquest ambient d'amor el que després caracteritzarà la seva identitat, i no en un laboratori, perquè és com si nasqués en un frigorífic... Si violem la natura no sabem les conseqüències negatives que tindrà en nosaltres. Així com l'opinió pública es manifesta contrària als organismes genèticament modificats quan es refereix a l'alimentació, no es rebel·la d'igual manera quan es tracta del naixement d'un ésser humà fora de la seva realitat natural. És certament paradoxal.

—La Congregació per a la Doctrina de la Fe està elaborant actualment algun document referent a totes aquestes qüestions sobre bioètica?

—El 1987 vam publicar *Donum vitae*, que parlava pròpiament del respecte a l'embrió com a ésser humà des de l'inici de la concepció de la vida fins al seu final i de la fecundació artificial, que en ella mateixa no és una acció humana adequada per al naixement d'un fill. El que es-

tem analitzant actualment, vint anys després, són les noves hipòtesis científiques que apareixen com la clonació, la congelació i l'ús d'embrions per a la recerca, la unió d'embrions humans i no humans..., totes aquestes variacions d'enginyeria genètica que de vegades contenen el pecat original de considerar els embrions com a material biològic i no com una realitat humana, com un individu humà que, si bé òbviament es troba en l'inici de la seva evolució, ja té un codi genètic complet.

—Els fidels s'allunyen cada vegada més de la moral de l'Església, fins i tot es parla d'un cisma latent...

—Sempre ha estat així. Com deia el filòsof Maurice Blondel, una cosa és la «voluntat que vol» —és a dir l'ideal— i una altra la «voluntat volguda», el que a la pràctica es fa. L'Església proposa unes orientacions del comportament ètic cristià diguem-ne que «perfecte» segons l'Evangeli. Quan els cristians no aconsegueixen ser fidels a les lleis de Déu afortunadament tenen el sagrament de la reconciliació. Per tant, hem de ser realistes. No som rigoristes, no som càtars, però com diu la superiora a les monges, «som homes, germanes».

—L'Església no corre el risc d'esde-

venir una agència de moralitat al servei d'algun partit polític?

—L'Església, quan parla, no fa cap altra cosa que anunciar l'Evangeli, la paraula de Jesús. No es decanta per un determinat partit. En les seves orientacions davant de les eleccions generals, els bisbes espanyols han dit que el que han de tenir en compte els cristians en el moment de votar són els valors que defensa cada partit polític. Hi ha valors cristians que també són valors humans: la defensa de la vida, la defensa de l'innocent, la promoció de la família, la llibertat d'ensenyament... un dret que ha de ser garantit per l'Estat sense cap tipus de discriminació perquè els pares puguin escollir l'educació que volen per als seus fills.

—Les intervencions de l'Església, però, poden ser interpretades com a missatges polítics...

—Els polítics pensen que tot el que l'Església diu és a favor d'un partit i en contra de l'altre. En realitat, l'Església no diu *sí* o *no* a un partit sinó a uns valors que són útils per a tots els partits; no pertanyen, per tant, a la dreta o a l'esquerra, sinó que pertanyen a tots. La defensa de la vida no pertany només a la dreta, així com la justícia social no pertany només a l'esquerra.

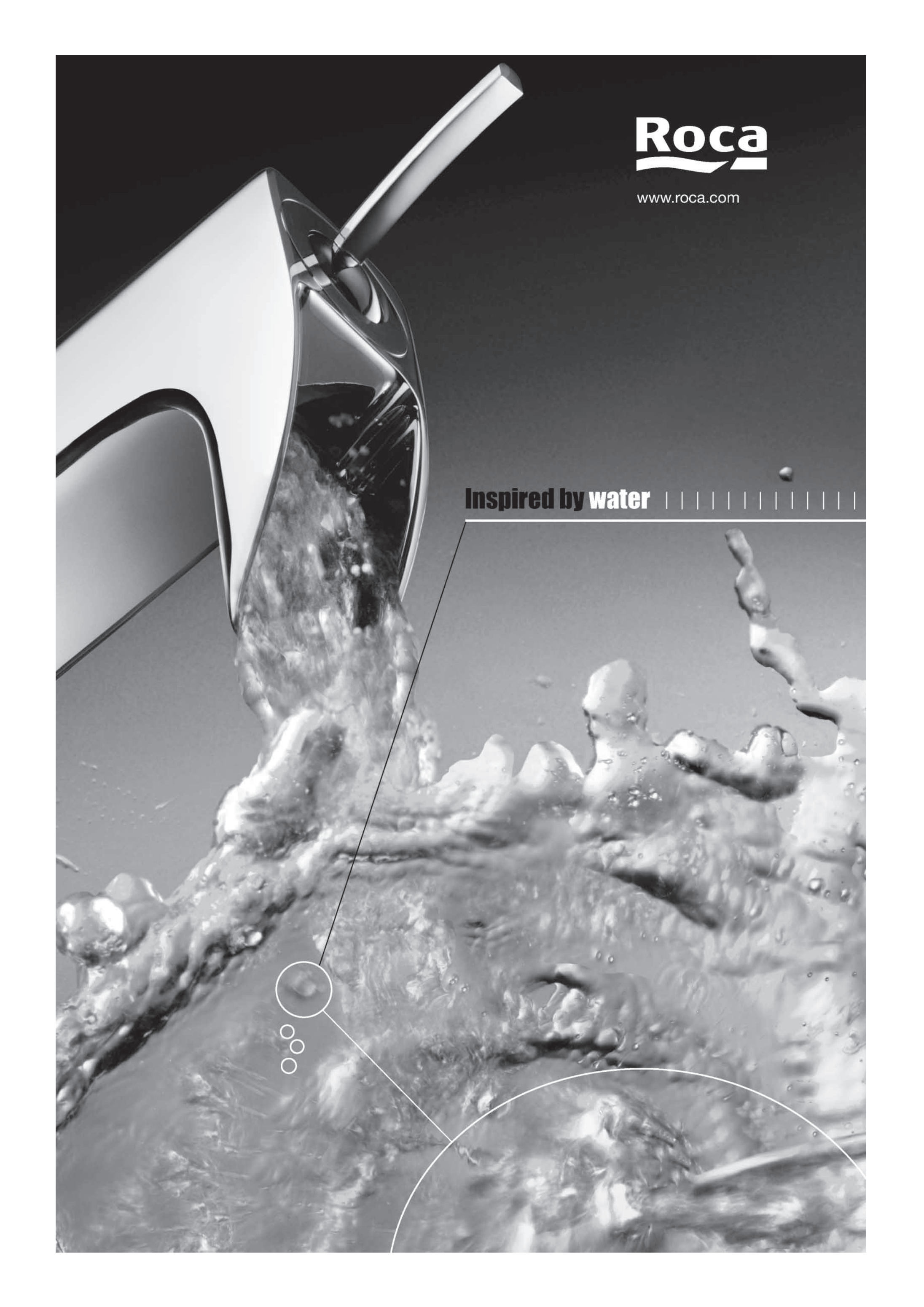
—Com es va sentir davant de la cancel·lació de la visita del Papa a La Sapienza?

—Profundament disgustat, com a italià i com a catòlic. La universitat de La Sapienza, fundada pel papa Bonifaci VIII el 1303, va convidar el Papa a través del rector i de la majoria de professors. La invitació, però, va ser avortada per un grup reduït de professors que va posar en boca del Papa una afirmació del filòsof Paul Feyerabend que Benet XVI va esmentar justament per refutar-la. Així doncs, el meu disgust ha anat en augment davant d'uns estudiosos que havi-

en d'haver prestat més atenció a la cita i haver entès que el que deia el Papa era exactament el contrari. De fet, el discurs que el Papa va enviar a La Sapienza és de gran llibertat i de distinció entre ciència i fe.

—Al Vaticà s'ha celebrat un congrés sobre la dona quan es compleixen 20 anys de la carta apostòlica *Mulieris dignitatem*, de Joan Pau II. Quan tindrà la dona un paper més central en la comunitat eclesial?

—El Concili Vaticà II, al capítol IV de la *Lumen gentium*, va encarregar als laics que donessin el seu testimoni cristià no a la sagristia sinó al *saeculum*, o sigui en el món, amb una pluralitat d'interpretació formidable. El laic cristià, tant home com dona, ha de donar testimoni a la política, als mitjans de comunicació social, a la família, a la societat, a l'art, al cinema, a la literatura, a la recerca, a la universitat, a l'escola, a l'economia. També a l'Església; per exemple, a la meua Congregació tenim professores i escriptores que formen part de l'organigrama. El veritable problema per tant, no és que sigui dona sinó que sigui una dona competent. Si és competent, no veig per què no donar-li espai perquè hi pugui col·laborar. (*Fabrizio Assandri/Carme Munté*)

Roca

www.roca.com

Inspired by water | | | | | | | | | | | | | | | |

El segon dia de visita, el bisbe va assistir a la distribució d'aliments a la parròquia de Rabi-ro.

A Sagara, l'Eucaristia va ser amenitzada amb cants i balls tradicionals.

Mons. Murgui al dispensari de Gatonde, on treballa la religiosa mallorquina Margalida Abraham.

A Bigera, amb les postulants i novícies de les Germanes de la Caritat de Burundi.

El prelat ha quedat fortament sorpr...

Mons. Jesús M les missions

El bisbe de Mallorca, Mons. Jesús Murgui, ha visitat les diferents sucursals (esglésies) on tres preveres i tres religioses mallorquins desenvolupen la seva tasca a Burundi durant la primera setmana del mes de gener. Es refermen així els llaços d'amistat i col·laboració amb el país africà on tantes generacions de missioners mallorquins han treballat. Una sucursal aplega un territori extens on s'inclou l'església, l'escola i els serveis socials. Totes les sucursals, animades i dirigides pels mateixos catequistes laics, depenen d'una parròquia central, en aquest cas, Rabi-ro. El bisbe Jesús va estar acompanyat per Mn. Joan Servera, vicari episcopal d'Afers Econòmics, que durant una llarga etapa ha estat missioner a Burundi.

Actualment treballen a Burundi tres preveres mallorquins, Sebastià Salom, Bartomeu Barceló i Pere Mascaró, i tres Germanes de la Caritat, Josefina Bujosa, Margalida Abraham i Antònia Campaner. Aquestes tres darreres atenen el dispensari de Gatonde i la casa d'orfes creada arran de la guerra civil del 1993.

La comitiva mallorquina va ser rebuda pels preveres Bartomeu Barceló, Pere Mascaró i la religiosa Antònia Campaner. El primer vespre s'hostatjaren a la casa d'acollida que els missioners xaverians regenten a la capital, Bujumbura.

L'endemà ja empueraren el camí cap a la parròquia de Rabi-ro: 100 km de carretera asfaltada fins a Gitega, la segona capital, i 70 km més per pista de terra. Ja a Gitega, Mons. Murgui i Mn. Servera van anar a visitar l'arquebisbe de la localitat. En compa-

nyia seva van visitar la catedral i diverses dependències de l'arquebisbat, i van pregar a les tombes de tres bisbes morts. Pel camí es van aturar a visitar la sucursal de Maramvya, església filial de la parròquia de Nyabikere,

en què durant tretze anys van servir els missioners i les missioneres mallorquins. Aquest mateix dia van iniciar una visita a les dependències parroquials, als magatzems, la fusteria i l'hort. El bisbe va quedar fortament sorprès per la quantitat d'activitats que es duen a terme a la parròquia i per l'ordre amb què tot està organitzat.

Més tard, va conèixer la comunitat de Germanes de la Caritat de Burundi, una associació lligada amb les germanes de la Caritat de

Mallorca, que tenen una casa des de fa dos mesos a Bigera, a un quilòmetre i mig de la parròquia, on hi ha les postulants i les novícies. Les altres cases de les Germanes de la Caritat de Burundi es troben a Nyabikere —l'anterior parròquia regentada pels mallorquins—, on hi ha quatre comunitats de germanes que atenen sis cases d'orfes.

El tercer dia de visita del bisbe Jesús Murgui a Burundi va servir perquè el prelat conegués de primera mà la tasca que els preveres mallorquins fan al país africà. Al dematí, Mons. Murgui va visitar el despatx parroquial. A primera hora ja s'havien inscrit a la llista d'espera 17 persones. El bisbe va escoltar algunes de les consultes: una al·lota jove que demanava ser readmesa al catecumenat després d'uns anys d'haver-lo abando-

nat; una dona a qui la seva comunitat de base li volia impedir rebre els sagraments per una situació familiar irregular; un treballador que anava a cercar el seu sou pendent per haver transportat totxos; una mare que venia a inscriure

un infant per rebre el baptisme...

Després va visitar el punt de venda de roba, tant roba usada enviada des de Mallorca —i que es ven a uns preus mínims—, com també tela nova per fer-se cosir un vestit al taller de costura.

Més tard va emprendre el viatge amb cotxe cap a la sucursal de Mutara, on els cristians l'esperaven per a la missa, que es va celebrar amb gran solemnitat. Al final de la celebració el catequista responsable va llegir un parlament de benvinguda i d'agraïment per l'ajuda rebuda de la diòcesi de Mallorca i va acabar amb algunes peticions per poder millorar la infraestructura dels edificis i resoldre les seves necessitats més peremptòries. Al seu torn, el bisbe va respondre que havia quedat fortament impressionat per la celebració, pel cant, per les danses i sobretot pel gran esperit de fe i de vivència cristiana que ha vist en l'expressió de tots els presents.

De tornada en cotxe, els visitants van fer una aturada a les escoles estatals d'ensenyament primari de Mutara, on tots els alumnes l'esperaven a l'esplanada amb un cant. El bisbe va respondre amb unes paraules d'agraïment per l'acollida i va encoratjar els mestres, els alumnes

«La relació d'amistat i de col·laboració de Mallorca amb Burundi ve d'antic, i amb la visita del bisbe aquests llaços d'unió s'han refermat una vegada més»

Segon i tercer dia de visita

El segon dia de visita, el prelat va visitar els entorns de la parròquia, el forn-restaurant i va assistir a la distribució d'aliments que quinzenalment la parròquia fa entre els més necessitats. A continuació va anar a la sucursal o església filial de Sagara, a 10 km de distància, on va celebrar una emotiva eucaristia amb assistència de molts de cristians amb cants i balls típics. Després va visitar el dispensari de Gatonde, on treballa la religiosa mallorquina Margalida Abraham.

Més tard, va conèixer la comunitat de Germanes de la Caritat de Burundi, una associació lligada amb les germanes de la Caritat de

ès per la quantitat d'activitats que es duen a terme a les parròquies

Murgui visita a Burundi

Celebració de l'Eucaristia a la parròquia de Rabiho.

Davant de la casa parroquial de Rabiho, obra dels missioners mallorquins.

A Rabiho, els dos bisbes van rebre una explicació detallada de la construcció i el simbolisme de l'església.

i els pares presents en la important tasca de l'educació dels nins, ja que, segons paraules de Mons. Murgui, «són ells el Burundi del futur».

Dur la comunió als més allunyats

A continuació es va dirigir a una de les zones més allunyades de la parròquia i de les sucursals. Quan ja era impossible continuar en cotxe, el bisbe es va dirigir a peu per distribuir la comunió a uns quants malalts, alguns eren a casa seva, mentre que d'altres l'esperaven a la vora dels camins. El bisbe es va emocionar per la pobresa, la senzillesa, la bondat, el respecte i el gran esperit de fe que veu en aquestes persones, o bé d'edat avançada o bé impossibilitades d'arribar per elles mateixes a l'església.

Arribat a la casa parroquial de Rabiho, va tornar a emprendre el camí primer amb cotxe i després a peu per visitar una altra zona i dur també la comunió als malalts. Atès que va arribar més tard de l'hora anunciada inicialment, alguns que l'havien esperat a la vora del camí ja se n'havien tornat. El bisbe, per tant, es va enfilear pels caminets de terra, enmig de sembrats o de bosc espès amb algunes fortes pujades i baixades, per tal de visitar-los a casa seva o bé els trobava a mitjan camí.

Al matí del quart dia a Burundi, el bisbe va assistir una estona a l'hora santa que es fa cada dijous després de la missa per pregar per la pau. Després, va conèixer el batle de l'Ajuntament local i el dispensari, on va visitar els malalts hospitalitzats i les diverses dependències.

Més tard va partir cap a la sucursal de Gisimbawaga, a 12 km de distància, on va trobar l'arquebisbe de Gitega, Mons. Simon Ntamwana, que havia arribat acompanyat del capellà burundès Emmanuel Nicimpaye, originari de Rabiho. Junts van celebrar l'eucaristia, amb molta assistència de feels, amb cants i danses espontànies al seu estil. El mateix arquebisbe de Gitega es va unir a la dansa del poble des del mateix presbiteri.

A continuació els dos bisbes van visitar l'església de Rabiho i van rebre'n una explicació detallada de la construcció i del simbolisme i significat que es varen volen expressar en aquesta obra.

Cinquè dia de visita

Al matí el bisbe va visitar les escoles estatals de Rabiho. Després es va dirigir a la sucursal de Bibara, on va celebrar l'Eucaristia i va visitar un nou edifici que s'està construint i que serà al mateix temps sala polivalent per a reunions i església. A continuació, els missioners mallorquins el van acompanyar a veure una panoràmica general del Parc Nacional de la Ruvubu, una gran extensió de terreny protegit com a reserva zoològica. I per acabar el dematí, va fer una volta pel mercat de Bibara, on cada divendres la gent es reuneix per comprar i vendre diversos productes, fruit del seu treball, o que necessiten per als queviures diaris.

El capvespre es va reunir amb el

L'arquebisbe de Gitega, Simon Ntamwana, va acompanyar en molts moments la visita de Mons. Murgui a Burundi.

Consell Parroquial, per tenir un contacte amb els responsables de la parròquia, un grup representatiu elegit pels mateixos cristians. Ells li van explicar les activitats de la parròquia i el bisbe els va encoratjar en la seva tasca.

Finalment el bisbe va visitar el molí que facilita a la gent la tasca de moldre la mandioca o el sorgo o el blat d'indi, que empen com a farina per a la seva alimentació.

La relació d'amistat i de col·laboració de Mallorca amb Burundi ve d'antic, i amb la visita del bisbe Jesús Murgui a les terres de missió mallorquines aquests llaços d'unió s'han refermat una vegada més. Acabat el viatge, el prelat va destacar l'organització i la cura amb què es duen a terme els projectes de desenvolupament, a la vegada que ha quedat impressionat per «l'exemple d'esperit de fe i la senzillesa» que traspuen les celebracions a Burundi.

Cristina Sánchez

Mons. Murgui va destacar la importància de l'educació, ja que els nins són «el Burundi del futur».

Barcelona

«El pelegrinatge em convida a anar a l'encontre de Déu i dels altres»

■ Eugènia Alsina convida els joves a peregrinar rere les passes de sant Ignasi de Loiola

«Et convidem a una experiència diferent: refer les passes d'Ignasi de Loiola que de soldat va esdevenir pelegrí.» Així comença la invitació que els jesuïtes llencen a totes les persones interessades a fer una experiència de pelegrinatge de Montserrat a Manresa del 29 de febrer a l'1 de març. Com sant Ignasi fa 500 anys, els participants en aquesta experiència faran una vetlla nocturna davant de la Mare de Déu de Montserrat per, a l'endemà, baixar caminant cap a la cova de Manresa. Eugènia Alsina, doctoranda en *Management Sciences* a Esade i candidata del Sagrat Cor, és ja una habitual en aquesta peregrinació «amb sant Ignasi, de Montserrat a Manresa».

—Com enriqueix humanament i cristianament aquesta peregrinació?

—Afegint-me a l'experiència que va tenir Ignasi de Loiola aquell març del 1522. És un temps de pelegrinatge, exterior i interior, que em convida a anar més endins de mi mateixa, a l'encontre de Déu i dels altres. Hi ha dos moments marcats i ben enriquidors humanament i cristianament. El primer és la vetlla d'armes que va fer Ignasi davant de la Mare de Déu de Montserrat i que el va portar a deixar els seus vestits i armes de cavaller per vestir-se les armes del Crist. Em convida a posar-me davant de Déu amb els meus dons i les meves limitacions, a anar a l'arrel per desprendre'm de les actituds i de tot allò que em lliga i no em deixa caminar, confiant i disposant-me en mans de Déu i buscant sempre una llibertat interior més gran.

El segon moment és el camí d'Ignasi de Montserrat a Manresa. Em posa en camí vers l'indret on va viure l'experiència del Cardener i va escriure els exercicis espirituals. És una manera de seguir interioritzant allò viscut la nit anterior, un temps privilegiat, enmig de la immensitat de la naturalesa, per compartir amb els companys de peregrinació des del fons del cor, amb uns cors ben oberts i tocats per Ell, fent que sigui un moment molt especial.

—És important viure la fe amb altres joves i sentir que formes part d'una comunitat?

—Sí, és d'agrair poder compartir amb persones que tenen ideals i valors en comú, poder avançar plegats, donar-nos suport mutu, riure junts, ajudar-nos, fer-nos preguntes, qüestionar-nos, motivar-nos, veure el món amb uns altres ulls, compartir vida des d'uns mateixos sentiments i valors. És un espai on dones i reps molt a

nivell humà i cristià.

—Si els joves s'allunyen de l'Església és per manca de valors o més aviat és perquè no troben aquests valors reflectits en l'Església?

—Els joves combreguen amb els valors de Déu fet home en els quals creu l'Església. A més, tenen desenvolupada una alta sensibilitat social que els ajuda a identificar-se molt amb Jesús de Natzaret, pobre, que és

amor, senzill, transparent, treballador per la justícia, proclamador de la Veritat, flexible, amb capacitat d'arriscar i que ens va estimar fins al l'extrem. Però cal dir que sovint busquen una radicalitat sempre major.

—Per què continua atraient el missatge de l'Evangeli?

—Perquè és humanitzador, esperançador, donador de sentit i de Vida, amb uns valors que posen al centre la persona

Els interessats a participar en el pelegrinatge «amb sant Ignasi de Montserrat a Manresa» poden contactar amb David Guindulain: tel. 669 485 781 dguindulain@fespinal.com

començant pels més «petits i febles», fent-nos sentir creatures estimades. Ens fa feliços a nosaltres i als que ens envolten, ens convida a anar a l'essència, ens ajuda a conèixer-nos més a nosaltres mateixos, a ser tal com som, a ser més lliures, a treballar per un món millor, més fraterno, més just.

—Què aporta el carisma jesuïta i l'espiritualitat de sant Ignasi als joves?

—L'espiritualitat ignasiana pot aportar al jove dues coses: la importància d'experimentar Déu personalment i no només d'oïdes. I en segon lloc, la importància de comprometre's, de prendre una decisió lliure davant de Déu a favor del seu Regne. A aquestes dues coses sant Ignasi els donava molta importància en els seus exercicis espirituals.

Carme Munté

Inici del procés de beatificació de dotze persones vinculades a la Sagrada Família

BARCELONA.— El cardenal Lluís Martínez Sistach va presidir el 5 de febrer passat l'acte d'obertura del procés diocesà de presumpte martiri de dotze persones vinculades al temple de la Sagrada Família de Barcelona. La causa de beatificació d'aquests presumptes màrtirs introduïda a l'arxidiòcesi de Barcelona fa referència als servents de Déu Mn. Gil Parés Vilasau i onze preveres i seglars més: Mn. Ramon Balcells Masó, Mn. Francesc de Paula Parés Iglesias, Mn. Antoni Forns Curulla, Mn. Jaume Llonch Solà, Mn. Agustí Mas Folch, c.o., Ramon Parés Vilasau, Consol Puig Querol, Clodomir Coll Ibáñez, Francesc Xavier Cunill Bastús, Francesc Diéguez Foguet i Mercè Diéguez Foguet.

Promou aquesta causa l'Associació Veritat i Justícia, que té la seu a la parròquia de la Sagrada Família de Barcelona, el president de la qual és Antoni Oliva

Sala. El vicepostulador de la causa és el rector d'aquesta parròquia, Mn. Lluís Bonet i Armengol, que va obrir l'acte amb unes paraules en les quals va fer una semblança biogràfica de les dotze persones remarcant també la seva relació amb l'arquitecte Gaudí. Van assistir també a l'acte l'arquitecte José Manuel Almuzara, president de l'Associació Pro Beatificació de Gaudí; el director de la Càtedra Gaudí, Joan Bassegoda Nonell; l'escultor Etsuro Sotoo, i altres persones vinculades a la Fundació Junta Constructora del temple de la Sagrada Família.

El cardenal Martínez Sistach, en unes paraules al final de l'acte, va destacar la importància d'aquest procés de beatificació alhora que va posar en relleu la vinculació d'aquestes persones amb l'arquitecte Antoni Gaudí, el procés de beatificació del qual ja és a Roma. «Amb l'obertura

Agustí Codinach

L'acte va tenir lloc a la Sala Noble de l'arquebisbat de Barcelona.

d'aquest procés de presumpte martiri —va afirmar el purpurat— celebrem un acte eclesial, important i històric, perquè la santedat és la primera i més important vocació de tot batejat.»

Els membres del tribunal que instruiran aquesta causa en àmbit diocesà són el Dr. Xavier Bastida Canals, com a jutge delegat, Dr. Homer Val Pérez, com a

promotor de justícia, Mn. Bernat Gimeno Capín, com a notari actuari, i Mn. Josep M. Trullols Casas, com a notari actuari adjunt. Totes aquestes persones van fer els juraments prescrits pel dret eclesiàstic a fi de portar a bon terme aquesta causa complint les normes establertes per l'Església per als processos de beatificació sobre presumpte martiri. (C.C.)

Mallorca

Ha mort el fundador del moviment de Cursets de Cristiandat

■ Milions de persones es reuneixen setmanalment a l'entorn de l'Evangeli seguint la metodologia ideada per Eduard Bonnín

PALMA.— El 6 de febrer va morir Eduard Bonnín, als 90 anys, després d'una breu malaltia. Tal com comenten els responsables del Secretariat diocesà de Cursets de Cristiandat de Mallorca, «resulta providencial la data del 6 de febrer, perquè comença la Quaresma, el camí cap a la veritable llibertat, i perquè és el 68è aniversari d'una coincidència històrica substancial en la vida d'Eduard».

El Secretariat diocesà de Cursets de Cristiandat de Mallorca ha expressat el seu condol per la pèrdua de tan insigne pedra angular i ha fet públic un esbós sobre la vida i la personalitat del fundador del moviment eclesial de Cursets de Cristiandat, mitjançant uns fragments de la seva semblança.

El moviment catòlic de Cursets de Cristiandat ha estat a l'origen de molts moviments i s'estén també a diverses Esglésies cristianes. Episcopals, luterans, metodistes, presbiterians, baptistes, entre d'altres, han format grups a partir de les ensenyances d'aquest mallorquí universal. Avui dia, milions de persones es reuneixen setmanalment, als cinc continents, a l'entorn de l'Evangeli seguint la metodologia ideada per Eduard Bonnín.

Vint anys després de la seva fundació, el moviment de Cursets ja s'havia escampat pels cinc continents. Avui dia, funciona a ple rendiment a més de 60 països i en una mitjana de 1.500 diòcesis del món. De manera aproximada, es pot dir que més de 45 milions de persones han fet l'experiència dels Cursets de tres dies arreu del món.

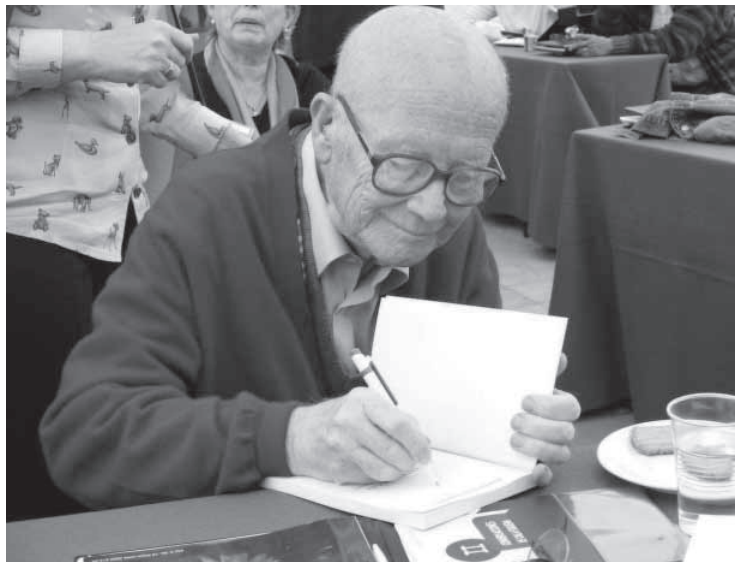
Els cursets, tal com els va instituir Bonnín, són una experiència de vida que condueix a descobrir allò fonamentalment cristià. Durant tres dies, els assistents aprenen a conèixer-se millor, a experimentar la presència i l'amor de Jesucrist i a entreveure tot el bé que pot dur al món una comunitat cristiana atenta.

Aquest cap de setmana serveix de trampolí per a un moviment que pretén l'evangelització dels ambients. Més tard, el descobriment d'allò fonamental cristià s'aprofundeix en les reunions de grup, que apleguen de tres a sis persones, i en una assemblea anomenada *ultreia*.

Cursets de Cristiandat és un moviment d'acció apostòlica. Pretén formar nuclis de cristians que s'ajuden mútuament a convertir-se en ferment d'Evangeli en els seus ambients.

Una persona lliurada a l'Evangeli

Eduard Bonnín va néixer a Palma de Mallorca, el 4 de maig del 1917, a la casa residència familiar, on avui està ubicat el Bar Niza. Era el segon dels 10 fills del

Eduard Bonnín va morir als 90 anys.

Setmana Santa del 1943, al II Curset d'Avançats de Peregrins, Eduard va considerar que l'estructura d'aquest, si bé amb alguns

matrimoni format per Fernando Bonnín Pinya i Mercedes Aguiló Corteza. Des dels primers dies la mare i l'avi Jorge, «una persona que va marcar la seva vida», es van cuidar d'infondre-li el més important del cristià: l'amor de Déu i la importància de «fer el camí» en companyia. Aquesta esdevindria la fita principal en la seva vida.

Eduard arriba a la joventut no sols ple d'«esperit cristià» sinó amb una inquietud inconformista, perquè considerava que «el missatge de Crist es presentava de forma desangelada». Va intentar conèixer el pensament de tots els escriptors que estaven en auge pel que fa a l'aspecte espiritual, aprofundint en l'estudi de la persona i de l'amistat.

A causa de l'esclat de la guerra civil espanyola s'incorpora al servei militar amb 18 anys i la coincidència d'aquest esdeveniment amb l'inici de la Segona Guerra Mundial l'obliga a romandre a la caserna durant gairebé nou anys. Allà es troba amb joves que presumeixen d'altres valors, molt diferents d'aquells que Eduard havia vist entre els amics de la seva joventut. Aquest període marca una segona fita en la vida i obra d'Eduard.

Providencialment cau a les mans d'Eduard el text d'un discurs que Pius XII havia donat als rectors i quaresmers de Roma. Va ser el dia 6 de febrer del 1940, fa 68 anys. El Sant Pare impulsa a cercar camins «nous», diferents dels habituals, per fer que tots, però molt especialment els allunyats, coneguin l'amor de Déu.

Tres principis es converteixen en les directrius bàsiques del pensament d'Eduard: l'amor de Déu, l'amistat i la persona, especialment els allunyats. Des de llavors va dedicar tota la seva vida a desenvolupar la conjunció d'aquests principis, plasmant les conclusions en un treball al qual va donar vida amb el títol *Estudi de l'ambient*.

L'*Estudi de l'ambient* esdevenia, així, en la «partida de naixement» del que es coneixeria com a moviment de Cursets de Cristiandat.

Després d'assistir a Lluç, durant la

retocs substancials, podria ser útil per donar vida real als principis previstos a l'*Estudi de l'ambient*.

Amb el suport majoritari del centre

d'Acció Catòlica de Felanitx, s'organitza el primer curset de la història, el 20 d'agost del 1944, en un xalet —Mar i Pins— de Cala Figuera (Santanyí), amb Eduard com a rector, flanquejat per José Ferragut i Jaime Riutort com a dirigents. Així va néixer el Moviment de Cursets de Cristiandat.

Amb els mateixos esquemes de lliçons, o rotlles, utilitzats a Cala Figuera, excepte mínims canvis, es van donar quatre cursets més entre 1945 i 1948, i tota la resta de cursets que s'han celebrat fins avui. El 7 de gener del 1949, després de l'eufòria del Peregrinatge a Santiago, es va decidir numerar el curset oficialment com el número 1.

Eduard ja és al cel, «enviant alegria de resurrecció a tots els cursetistes del món», impulsant l'apostolat perquè tots, especialment els allunyats, sàpiguen que Déu ens estima.

Cristina Sánchez

***claret**

Roger de Llúria, 5 • 08010 Barcelona
Tel. 933 010 887 • Fax 933 174 830 • A/e: editorial@claret.cat

www.claret.cat

Francesc Riera i Figueras
Evangeli de Mateu
Primera part: Jordà, Galilea vers Jerusalem

Després d'haver comentat Mateu i Lluc, Francesc Riera presenta ara el seu comentari sobre l'evangeli de Mateu. Es tracta d'un evangeli creat en el si d'una comunitat diversa (com ho són l'Església i el món d'avui), en la qual la mirada a Jesús fou la base que va permetre el consens. Pensant tant en els qui llegiran el llibre individualment com en els grups que el puguin treballar, cada capítol inclou unes pistes per a la pregària personal i per al diàleg.

Col. Savieses. 124 pàg.

Bernard Sesboüé Què diu la fe sobre Maria

Sense defugir els temes més polèmics i amb una visió ecumènica, Sesboüé presenta aquestes pàgines amb la intenció d'examinar l'actualitat de la reflexió pel que fa a Maria.

Col. Teologia Viva. 58 pàg. Editat també en castellà

Eugenio Fizzotti i Massimo Salustri
Psicologia de la religió

Freud, Jung, Allport, Maslow o Frankl, entre altres, formen part d'aquesta antologia fonamental sobre un camp d'estudi força desconegut. La major part d'aquests textos es presenten per primer cop en català.

Col. Savieses. 380 pàg. Editat també en castellà

Lleida

El bisbe Salinas va presidir l'Eucaristia pels confreres difunts de Sant Sebastià del Pont de Suert.

Mons. Salinas presideix la festa de Sant Sebastià del Pont de Suert

EL PONT DE SUERT.— El Pont de Suert i la Ribagorça van celebrar el diumenge 20 de gener la 422a edició de la festa de Sant Sebastià, una de les festes religioses amb més arrelament a tota la comarca. L'acte central va ser la solemne Eucaristia en honor del patró organitzada per la Confraria de Sant Sebastià del Pont. El rector, Mn. Daniel Gómez, va presidir la celebració, que va ser concelebrada per nou mossens.

És costum convidar un predicador per al tridu que precedeix la festa i la diada del patró. Enguany la predicació va ser a càrrec de Mn. Pere Fibla, missioner a Colòmbia i membre del Seminari del Poble de Déu. Finalitzada la celebració i després de cantar els *Goigs a sant Sebastià*, va sortir la processó pels carrers del barri del Roser, acompanyada per unes 1.500 persones. Ja a la tarda es va resar el Sant Rosari i es va venerar la relíquia del patró. Els actes religiosos van acabar el dilluns 21 amb la celebració de la missa en sufragi dels confreres difunts, que va ser oficiada pel bisbe de Tortosa i administrador apostòlic, Xavier Salinas, que va voler així sumar-se a la festa per primera vegada.

Mons. Salinas va assistir i presidir el darrer àpat de la Confraria, formada solament per homes, durant el qual van ser elegits els dos nous majordoms: Evarist Saura i Josep M. Figuera, que han de presidir-la durant tot l'any i preparar la celebració de la propera edició de la festa del Sant Sebastià del Pont.

D'altra banda, el dissabte següent a la festa de Sant Sebastià del Pont, la seva celebració es va traslladar al santuari de Santa Teresina de Lleida, on es va celebrar una missa organitzada per la Confraria de Sant Sebastià formada a Lleida pels oriünds fills del Pont i de la Ribagorça. Va presidir el rector del Pont, Mn. Daniel Gómez, i van concelebrar mossens fills de la comarca i antics rectors com l'actual vicari general, Mn. Joan R. Ezquerro, i el rector del Carme, Mn. Joan Mora. L'homília va ser pronunciada per Mn. Ramir Ballarín, rector de la Mare de Déu de Montserrat i fill de Noales. La festa va acabar amb un dinar de germanor i amb l'elecció, també a Lleida, dels nous majordoms de la Confraria de Sant Sebastià. (J.C.)

Dos canonges emèrits, nomenats prelats d'honor

■ Mn. Jesús Tarragona i Mn. Melchor Bajén van rebre el títol durant la missa de la Mare de Déu de Lourdes

LLEIDA.— La festa en honor de la Mare de Déu de Lourdes, la tarda del diumenge 10 de febrer, va ser ocasió propícia perquè el bisbe Xavier Salinas fes lliurament dels títols honorífics de prelats d'honor del Papa als canonges emèrits Mn. Jesús Tarragona i Mn. Melchor Bajén.

El secretari general del bisbat, Mn. Daniel Turmo, va donar lectura al breu pontifici del papa Benet XVI pel qual tots dos queden «elegits» com a prelats d'honor de Sa Santedat, amb els honors i les prerrogatives corresponents, com és l'ús del tractament de monsenyor. Tot seguit, el bisbe Salinas els va lliurar un quadre amb el document oficial de nomenament que va ser rebut amb emoció pels dos canonges emèrits i amb un fort aplaudiment dels fidels que omplien la catedral.

El bisbe Salinas va felicitar els dos prelats d'honor «que han estat distingits pel Sant Pare per la seva disponibilitat i fidelitat a l'Església», va dir alhora que va significar aquest gest de Benet XVI «com un signe de proximitat de l'Església de Lleida amb el Sant Pare».

Pel que fa als nous prelats d'honor, cal esmentar que Mn. Jesús Tarragona ha estat durant més de trenta anys director del Museu Diocesà de Lleida i actualment és el delegat diocesà de Patrimoni. Per la seva part, Mn. Melchor Bajén va ser el responsable, també durant molts anys, de l'Arxiu Capitular de la catedral de Lleida.

Els canonges van rebre el nomenament de mans de Mons. Salinas.

Centenars de fidels van omplir la catedral de Lleida per tal d'honorar la Mare de Déu de Lourdes, en la vigília de la seva festa. Com ja és costum, l'Hospitalitat de Lourdes del bisbat de Lleida va organitzar un Rosari de Torxes que va transcórrer per l'interior de les naus catedralícies.

El bisbe de Tortosa i administrador apostòlic de Lleida, Mons. Xavier Salinas, va assistir al Rosari de Torxes acompanyat pels membres del capítol catedral, consiliaris de l'Hospitalitat i altres sacerdots diocesans.

Finalitzat el Rosari, Mons. Salinas va presidir l'Eucaristia, que va ser introduïda per les paraules d'una representant de la Delegació de Pastoral de la Salut per tal de recordar als fidels que se celebrava també la Jornada Mundial del Malalt i que s'iniciava la campanya, que culminarà al maig. Enguany el lema triat ha estat «El dol, obert a l'esperança».

El bisbe Salinas, en l'homília, va fer especial menció del 150è aniversari de les aparicions: «La Verge il·lumina les vides de tots nosaltres i molt especialment dels qui pateixen malaltia. Tots plegats mirem vers la gruta on la Verge va dir a Bernadeta que ella era la Immaculada. Maria és el primer anunci, la que va per davant portant-nos Jesús.» Referint-se a l'evangeli del dia dedicat a les temptacions de Jesús, va dir que la temptació de l'home d'avui es refiar-se de Déu o no: «Sense Déu tot es torna en contra de l'home.»

En acabar la celebració, el president de l'Hospitalitat, l'arquitecte lleidatà Ramon M. Reig, va explicitar la seva satisfacció pel gran nombre de participants en la diada de Lourdes, als quals va agrair el suport i la col·laboració amb l'Hospitalitat. També va donar a conèixer les dates en què tindrà lloc el XXIII Pelegrinatge diocesà a Lourdes, concretament serà els dies 28, 29, 30 de juny i 1 de juliol, una jornada més que l'any anterior.

Jordi Curcó

Fotos: Josep Manel Prada

ESTIC CONTENTA! HE ELEGIT TENIR EL FILL!

A PRO VIDA m'han ajudat a pujar-lo

FUNDACIÓ PRO VIDA DE CATALUNYA
BONAPLATA, 42, 1R, TEL. 932 047 111
08034 BARCELONA

TELÈFONS DE LA VIDA
932 047 111 i 932 805 683

Tarragona

Vida Creixent fa el primer gran pelegrinatge de l'Any Jubilar

TARRAGONA.— Vida Creixent, el moviment cristià de la gent gran, va organitzar el divendres 8 de febrer el primer gran pelegrinatge de l'Any Jubilar de Sant Fructuós, ja que va convocar un centenar de membres del col·lectiu a Tarragona per tal de fer el recorregut que marca el Jubileu.

Aquest grup, acompanyat per sis voluntaris, va acudir a les deu del matí a l'Oficina del Pelegrí per tal de rebre les identificacions respectives i emprendre l'itinerari establert. En primer lloc van visitar la capella de Sant Pau, que es troba al claustre del Seminari Pontifici. Allí, Jesús, un dels joves voluntaris, estudiant de Publicitat i Relacions Públiques, a la vegada que secretari de l'Associació Cultural Sant Fructuós, va fer una introducció històrica sobre l'Església de Sant Pau i el motiu pel qual el recorregut s'inicia en aquest punt concret.

Seguidament el col·lectiu de Vida

El grup de Vida Creixent va visitar la capella de Sant Pau.

Creixent va assistir a la Missa Jubilar que, diàriament, es fa a la capella de Sant Fructuós, però en aquesta ocasió, com que el grup de pelegrins era més nombrós, l'Eucaristia la va celebrar l'arquebisbe de Tarragona, Mons. Jaume Pujol, a l'altar major de la catedral. Posteriorment, els pelegrins es van dirigir al Museu Bíblic per tal de

visitar l'exposició *Sant Fructuós i el seu temps*, per continuar la visita a l'amfiteatre romà, lloc del martiri de Fructuós, Auguri i Eulogi. Després del dinar de germanor, el grup es va desplaçar fins a Constantí per visitar el mausoleu romà de Centelles.

Joan Boronat

Mn. Santiago Soro guiarà la Trobada de Reflexió Missionera

TARRAGONA.— Sota el lema «Testimonis de l'Evangeli», el dissabte dia primer de març se celebrarà la Trobada de Reflexió Missionera a la Casa de la Sagrada Família de Barcelona, organitzada per les Delegacions diocesanes de Missions de Catalunya i Balears. La trobada va dirigida als cristians, catequistes i monitors que vulguin aprofundir i donar una dimensió missionera a la seva tasca pastoral, com també als col·laboradors de les diferents delegacions diocesanes. Aquesta iniciativa respon a la resolució del Concili Provincial Tarraconense que demana que «la dimensió missionera com a element primordial de la pastoral ordinària estigui present en cada Església diocesana».

Es reflexionarà a nivell personal i en grup sobre el *Diàleg interreligiós* i la *inculturació de l'Evangeli*, sota el guiatge de Mn. Santiago Soro Roca, delegat diocesà de la Pastoral Social de l'arquebisbat de Tarragona.

La jornada s'encetarà a les 10.30 hores amb la pregària i exposició del primer tema, seguit de la reflexió en grup, descans i posada en comú. Després de dinar, a les quatre de la tarda s'exposarà el segon tema, amb reflexió i posada en comú, per acabar amb una revisió del treball i suggeriments.

Els interessats a participar en la jornada es poden inscriure fins al dia 23 de febrer a les respectives delegacions diocesanes de Missions. (J.B.)

LA CAMPANYA DEL ROSARI VA CREIXENT

El 13 d'octubre del 1992, el pare Werenfried va començar a Moscou una gran campanya del rés del Rosari. En aquells moments, després de la caiguda del comunisme a Rússia, la campanya del rés del Rosari es va proposar un objectiu ecumènic: per a la conversió de l'Occident materialista, la victòria de Crist a Rússia i la reconciliació entre l'Església ortodoxa i la catòlica.

Però, la història no s'atura i objectius nous contribueixen al cada vegada més gran nombre de cristians que preguen cada dia a la nostra Mare com a mitjancera de les nostres súpliques. En aquests moments —i a petició dels senyors bisbes— l'objectiu de la nostra pregària diària va cap a Cuba. Quin n'és l'objectiu?: que 400.000 catòlics cubans puguin rebre un rosari beneït pel Papa i puguin sumar-se a la campanya del rés del Rosari.

Des del començament de la campanya el 1992, amb el títol *Sota la teva empara ens acollim*, es va publicar un llibret de meditacions sobre els misteris del Rosari en nou idiomes. Ara s'ha reeditat amb textos i il·lustracions nous, així com amb la inclusió dels nous cinc «misteris de llum».

Amb un donatiu de 6€ vostè pot o:

- Adquirir el rosari i el llibret de meditacions i unir-se a aquesta meravellosa campanya de pregària a la nostra Mare.
- Encarregar-nos que —en nom seu— enviem el rosari beneït pel Papa i el llibret *Sota la teva empara ens acollim* a un germà nostre en la fe de l'Església necessitada a Europa de l'Est o del Tercer Món.

Ajudeu-nos a propagar aquesta campanya!

El Rosari beneït pel papa Benet XVI i el Llibret de meditacions són a disposició de tots aquells que es vulguin unir a la CAMPANYA DEL ROSARI

COM S'AJUDA A LA CAMPANYA

Invitem tots els qui vulguin participar en aquesta campanya a enviar un DONATIU DE 6€. A canvi, rebran un rosari beneït pel Papa i el Llibret «Sota la teva empara ens acollim» i nosaltres n'enviarem un altre GRATUÏTAMENT en nom seu als creients de Cuba que ens ho estan sol·licitant.

EL ROSARI

Goig · Llum · Dolor · Glòria

Ajuda a l'Església Necessitada

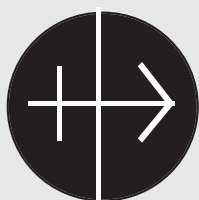
Associació Pública Universal dependent de la Santa Seu

Ferrer del Río, 3 - 28028 MADRID - Tel. 917 259 212

Filial: Luis Antúñez, 24, 2n 2a - 08006 Barcelona - Tel. 932 373 763

c/c: 0049-1806-91-2110636317 - BSCH - Barcelona

La Caixa - CC: 2100-1344-63-0200111817

☐ Vull rebre..... Rosaris i llibrets, i unir-me a la **CAMPANYA**.

☐ Hi col·laboro amb €

Per: Gir ☐ Transferència ☐ Xec ☐

Nom i Cognoms

Carrer núm

C. Postal i Població

Província.....

Tortosa

Jornades de formació permanent del clergat

■ El professor Cordovilla va reflexionar sobre «Jesús de Natzaret», de Benet XVI

TORTOSA.— Amb l'assistència de més de cinquanta sacerdots i la presència del bisbe diocesà, Xavier Salinas, el professor Àngel Cordovilla va orientar la reflexió i estudi de l'obra de Benet XVI, *Jesús de Natzaret*, que els dies 4 i 5 de febrer va fer el clergat diocesà de Tortosa.

El professor Cordovilla és un sacerdot diocesà de Salamanca que exerceix el ministeri com a professor de la Universitat de Comillas, a Madrid, on explica Escatologia i el Misteri de Déu.

La reflexió va iniciar-se en una formulació clàssica en la qual el conferenciant va apropar-se a l'obra del Papa amb set tesis. En la primera conferència va aprofundir en la forma i l'estil de l'obra de Benet XVI i en el nou estil de proposar la doctrina i d'exercir el Papat. En la segona conferència va aprofundir en el contingut de l'obra, el sentit profund i l'orientació que el Papa vol donar-hi.

Amb un estil clar, senzill i profund alhora, el professor Cordovilla va ajudar els sacerdots diocesans a descobrir i aprofundir en l'obra de Benet XVI tot mos-

Una cinquantena de preveres es van aplegar a les jornades de formació.

trant-los la riquesa, l'alçada i la profunditat del Papa com a teòleg. Els va invitar a reprendre el llibre i llegir-lo amb esperit d'estudi i també de pregària.

Aquell primer dia s'hi van fer presents també els membres del Servei d'Atenció a Menors amb problemes per explicar als sacerdots aquesta realitat que ells tan bé coneixen i els mitjans que des del Consell Comarcal del Baix Ebre es posen a dispo-

sició dels que necessiten aquestes ajudes. També es va explicar el camí a seguir per poder rebre-les d'una manera ràpida i eficaç.

L'endemà també va ser un dia centrat en el llibre del Papa. Mn. Cordovilla va explicar els continguts del llibre d'una manera sistemàtica i va presentar un itinerari cristològic que va anar desenvolupant des de l'aproximació que hi fa Benet

XVI. El contrast amb altres teòlegs i pensadors del present va ajudar a resituar el pensament del Papa, el seu estil teològic i la seva comprensió de Jesucrist molt arrelada a la gran Tradició de l'Església, encara que tenint en compte l'aportació de les noves ciències bíbliques, com la crítica literària i el mètode historicocrític, però centrant l'atenció en la proposta de fe que és la dada essencial per conèixer i deixar-se portar per la figura del Natzarè.

El matí del darrer dia es va acabar amb la conferència d'Antoni Coll i Gilabert, periodista, antic director del *Diari de Tarragona*, que va parlar de *L'Església i la societat avui*. Amb poques i clares paraules, Coll va entrar amb elegància i profunditat en un tema escabrosos sempre, però més ara en les circumstàncies en què vivim.

El ponent va recordar, com a creient i com a ciutadà, les paradoxes que en ocasions es poden presentar, però finalment va animar a viure els desafiaments que ens porta la vida i les diferents perspectives que hi podem trobar.

Víctor-Manuel Cardona

L'Associació Hispania Martyr i la Fundació Regina Martyrum us conviden a participar en la Santa Missa, que en memòria dels màrtirs de la Persecució Religiosa 1934-1939, se celebrarà el dia 21 de febrer del 2008 a la Parròquia de la Puríssima Concepció de Barcelona (c. Aragó, 299. Entrada pel claustre del carrer Roger de Llúria).

A continuació, tindrà lloc la presentació de dos llibres martirials:

El patrimonio artístico de Barcelona 1936-1939,
pel seu autor
JUAN BASSEGODA NONELL

Història de la persecució religiosa a Catalunya 1936-1939,
pel seu autor
FRANCESC A. PICAS

Els autors signaran exemplars de les seves obres

LLOC: Parròquia de la Puríssima Concepció
DIA: Dijous, 21 de febrer del 2008
HORA: Santa Missa a les 19.00 h
Presentació dels llibres a les 19.30 h

En record de sant Francesc Gil de Federich

Els darrers dies de gener sempre són importants per a la nostra diòcesi de Tortosa. Celebrem un bon grapat de diocesans que van ser grans testimonis de la fe i han estat reconeguts com a sants o beats. Molts són ben coneguts, però altres resten en l'anonimat, és el cas d'alguns missioners màrtirs.

Des de fa uns anys la Delegació diocesana de Missions celebra especialment el tortosí sant Francesc Gil de Federich. En ell volem recordar la gran tasca dels missioners per portar el missatge cristià a les terres més llunyanes. Enguany, com gairebé sempre, la data triada va ser el darrer diumenge de gener, el dia 27, coincidint amb la jornada de la Infància Missionera.

El matí és el moment de la celebració de l'Eucaristia a la capella de la Cinta presidida pel degà del Capítol de la Catedral, on sempre es fa present algun missioner del Servei Conjunt, enguany va ser Pietro Togni, missioner de la Consolata, que va pronunciar l'homília.

Sant Francesc Gil va ser batejat a la nostra catedral a finals de l'any 1702, de ben jove va entrar a l'orde de sant Domènec. La seua vàlua l'hauria portat als més alts càrrecs de l'orde, però la vocació l'estava empenyent cap a les missions. No va ser prou la responsabilitat que li van assignar a Manila, ell volia anar a predicar l'Evangeli als llocs on el servei era més difícil. Finalment va ser destinat a Tonquín, on va ser pres i executat per ser cristià i no renunciar a la fe cristiana.

Francesc es va «posar a treballar», com ens diu el lema de la Infància Missionera, des de ben menut. Amb el seu treball ens fa una crida per seguir les petjades de Jesús: siguem missioners i procurem portar la nostra fe als llocs més allunyats del planeta.

A la vesprada vam aprofundir en el tema. Moltes vegades estem cansats i sense ganes de continuar endavant, vivim en un món molt difícil i sembla que el compromís cristià vagi perdent força. Per això és molt important poder compartir les inquietuds. Ens va ajudar en la reflexió el P. Pietro, val la pena recordar i recuperar forces perquè la nostra vida no es vegi contagiada pel desànim general. Recordem el sentit de la nostra reflexió. No podem oblidar que «la missió afecta tots els cristians, totes les diòcesis i parròquies, les institucions i les associacions eclesials» (RM 2). Això és ben conegut per molts de nosaltres, però sovint és oblidat. Val la pena recordar-ho i agafar noves forces per fer realitat que «la fe s'enforteix donant-la» i que «la nova evangelització dels pobles cristians trobarà inspiració i suport en el compromís per a la missió universal» (RM 2).

Avui dia la promoció de consciència missionera a les nostres comunitats cristianes té un nom: l'animació missionera. Fins i tot, s'està parlant dels animadors missioners com d'un nou ministeri laical.

Amb l'animació missionera busquem informació i formació missionera en sintonia amb tota l'activitat de l'Església universal per conrear una espiritualitat que ens ha de portar a la solidaritat amb tots els pobles per construir una nova civilització de l'amor.

Cal animar totes les nostres comunitats cristianes perquè fomentin el carisma missioner tot promovent l'animació missionera per mitjà dels animadors. Si no ho aconseguim ens tancarem en nosaltres i no les deixarem créixer. És una responsabilitat de tots els agents de pastoral des dels bisbes i sacerdots fins als laics i religiosos.

Delegació Diocesana de Missions

Testimoni

«Formem professionals no per a l'elit, sinó per a la base»

■ Franz Barrios, fundador de l'Institut Politècnic Tomàs Katari (IPTK)

Des de fa més de vint anys Mans Unides ha prioritzat la seva feina a Bolívia. En el marc de la campanya «Mares sanes, dret i esperança», Mans Unides dona suport al projecte integral «Salut alimentària», que té components de producció, d'organització, d'educació, de comunicació... i que impulsa l'IPTK, fundat el 1976 per Franz Barrios al poble d'Ocurí, província de Chayanta del departament de Potosí.

—Per què va fundar l'IPTK?

—El naixement de l'IPTK és a causa de tres motivacions personals. Una primera és que jo sóc d'origen indígena, quítxua, però sóc un privilegiat entre milers de joves perquè vaig tenir l'oportunitat d'anar a estudiar a Sucre, a un col·legi dels jesuïtes. En aquest sentit, hi ha un ingredient de voler tornar al meu origen, a la zona rural, al sector quítxua, on jo visc, per prestar professionalment els meus serveis. La segona raó és que vaig tenir l'oportunitat excepcional d'assimilar tot el missatge polític dels anys seixanta. Un segon ingredient, doncs, és l'assimilació del bagatge de principis cristians que estimulen el tema de la solidaritat, de la justícia social, de la igualtat, de l'amor al pròxim. El tercer motiu és l'idealisme teòric de la revolució marxista.

—A quines necessitats responia l'IPTK?

—El nostre diagnòstic és parlar de quatre genets de l'Apocalipsi: la mort, perquè la població s'estava morint a Chayanta, la província més pobra de Bolívia; la misèria camperola; l'exploració dels miners, i la corrupció de la mica d'Estat que hi havia. Per això, em vaig animar a estructurar quatre departaments: contra la mort, el departament de medicina rural; contra la misèria camperola, el departament d'agropecuària; contra l'exploració minera, el departament de tecnologia, i contra la corrupció administrativa, el departament d'administració pública provincial. Teníem el convenciment que acomplint quatre funcions concurrents —educació, recerca aplicada, organització i assistència tècnica— de manera total podríem canviar la situació de Chayanta. L'IPTK té molt d'idealisme, és un compromís militant, no és polític ni partidari. Més aviat és una confrontació amb la situació de la pobresa del país, sobretot en aquest moment concret a Chayanta. Això va generar un impacte immediat perquè era la província més abandonada a les vores. Vam provocar una convulsió molt gran en matèria de salut i vam arribar a establir una xarxa integrada de salut per a tothom. Fem feina de tota mena en matèria agropecuària: forestal, horts familiars, camins... com si fóssim l'Estat, amb finançament europeu. També vam començar a formar camperols com a professionals en nivell tècnic mitjà al qual abans no tenien accés.

—I han canviat les coses?

—Ha canviat tot, però no ha canviat res. Ha canviat tot en el sentit que la nostra acció genera una mobilització al camp, hi

ha un resultat d'impacte. Això no obstant, l'estructura continua. Això té a veure amb el canvi que s'està donant al país. Evo Morales, president de la república, és el primer indígena president a Amèrica Llatina, amb tota la significació que implica el canvi estructural que es dona a través de l'assemblea constituent de la nacionalització dels hidrocarburs, i altres mesures de caràcter de sobirania i de multinacionalitat que està prenent el procés de canvi. En aquest moment l'IPTK ha de veure el repte que tot el que vam fer davant de l'absència d'Estat ara és el moment de fer-ho donant suport al procés de canvi. Hem adoptat una opció institucional per a la qual cosa ens sembla fonamental el suport financer de la solidaritat internacional, com Mans Unides. Aquestes ajudes ens permeten consolidar la nostra feina d'una manera molt més especialitzada, més concentrada, però més puntual d'acord amb un procés de canvi que ja no correspon a l'IPTK, sinó a l'Estat bolivià, que està generant un canvi. Veiem molt clarament que el nostre paper és de complementarietat, d'apuntalament, de suport, però amb una especificitat més gran en els punts més sensibles a la nostra zona, per tal de col·laborar amb aquest procés.

—Quins resultats han aconseguit?

—Hi ha una connexió entre l'idealisme d'aquelles èpoques en què preteníem substituir l'Estat, amb el que pot venir ara, ja sense nosaltres, perquè l'Estat pot fer-ho. Hi ha una connexió entre el fet de concretar allò que es va somiar tant i allò que l'Estat pot fer si el canvi es compleix i s'estén arreu del país. Aquesta és la nostra esperança i estem engrescats amb el canvi. A més, ens sentim estimulats perquè tot el que vam fer ha tingut impactes puntuals que han servit d'inspiració fins i tot a Evo Morales i al procés que s'està vivint. En el tema de salut l'IPTK ha aconseguit èxits molt importants, hem implantat un hospital modern, quatre espais mèdics, 38 parades sanitàries, polítiques i campanyes de salut, preparació i qualificació d'infermers... En el camp de la formació hem estat la primera experiència en la formació de joves camperols més grans de 18 anys. Hem format prop de

4.500 professionals camperols arreu del país en aquests trenta anys, en les carreres de medicina rural, d'agropecuària, de tecnologia i de construcció, i en administració pública. Els més destacats han aconseguit un nivell de lideratge nacional perquè tenim exalumnes que són senadors, diputats, alcaldes, regidors... els tècnics que surten de l'IPTK són molt sol·licitats per a tots els llocs sanitaris que té el país. Formem professionals no per a l'elit, sinó per a la base. Podem sentir-nos orgullosos de tots aquests èxits.

—I la dona, on queda?

—Sempre hem mantingut una línia privilegiada envers la dona i els infants.

Hem arribat a crear el Centre de Dones Unides, els hem dedicat els nostres cursos de formació i de capacitació en tallers, en artesanía, en confecció, en lideratge. El 80% de les persones que segueixen la carrera d'infermeria són dones, però també estudien agropecuària, administració... El tema de gènere ha estat assimilat per l'IPTK com una línia molt concreta d'incorporació i de participació de la dona. A Bolívia la situació de la dona ha canviat molt, però potser encara continua en l'aspecte discursiu, tot i que augmenten els espais de reivindicació i de participació efectiva tant de les dones com dels indígenes.

—En quin moment es troba Bolívia?

—En un moment crític, perquè és com si s'hagués aturat el procés de canvi. A partir de la crisi del 2003, que va ser una eclosió social, i de la victòria política d'Evo Morales, el desembre del 2005, s'ha generat una mena de canvi. Això s'ha encaminat en dos rails: d'una banda, les

tasques de l'assemblea constituent per dissenyar un nou model d'Estat incloent, participatiu, multiètnic, amb recursos materials controlat per l'Estat, en una concepció progressista, i de l'altra, polítiques d'Estat per accelerar el procés de canvi estructural a través de polítiques de gestió pública que empri els recursos de l'Estat per solucionar els problemes de la gent. Això s'està frenant una mica perquè Evo Morales està oferint més atenció a la restauració de l'Estat, i l'oposició està conspirant perquè la gestió d'Evo Morales fracassi. Hi ha una mesa de diàleg entre govern i oposició, però aquest estira-i-arronsa pot desembocar en una confrontació oberta, sagnant, si totes dues parts no cedeixen, o es pot retrocedir a un punt zero. Però el que esperem és que totes dues parts cedeixin perquè tothom guanyi alguna cosa i el canvi, almenys, sigui relatiu. En aquesta confrontació s'està negociant que ha d'haver-hi un moviment explícit i essencial de la participació indígena en el destí d'aquest país; l'ús dels recursos de manera més equitativa; la descentralització del poder polític i econòmic; una millor participació democràtica dels sectors socials, etc.

—Com contribueix l'IPTK a aquest canvi?

—Estem involucrats en el tema de la salut; en la comunicació, a través d'una emissora de ràdio que dona un missatge de suport al canvi, propositiu, crític, però constructiu. Volem que l'audiència senti que les possibilitats de canvi són reals, però tampoc no volem lloar el president com si fos Déu. L'IPTK també diu que cal reforçar els programes de formació i de capacitació perquè la «producció» de líders en diferents nivells sigui una feina seriosa per aconseguir un lideratge cooperatiu. Allò que necessita el procés de canvi és la formació integral de líders, perquè hi ha manca de conductors. Bolívia té el defecte que els líders o són masclistes fanàtics que no escolten res que no els interessi i que veuen el canvi com una meravella (quan no és així) o són opositors fanàtics amb posicions feixistes incloses, que s'oposen a tot.

—Per tant...

—Considerem que hi ha un triangle que caldria dissenyar molt bé. En la part superior hi ha l'Estat, que és el que ha de canviar les coses; el segon element és que nosaltres, com a part de la societat boliviàna, assumim la nostra responsabilitat de ser cooperadors en aquest canvi; el tercer factor és que necessitem solidaritat internacional que compregui que el nostre canvi pot ser un bon exemple per a tothom, en el sentit de canvi estructural, d'afrontar la pobresa, de donar participació a la gent, de reconèixer la dignitat dels pobles originaris... Aquest triangle té un objectiu estratègic: la persona. Amb Mans Unides, la solidaritat internacional militant; amb un operador compromès amb el canvi, l'IPTK; amb un estat que ens pugui permetre treballar... el subjecte canviarà.

Rosa María Jané Chueca

Emmaús és «un lloc de Palestina on, una vegada, els desesperats van trobar una nova alegria», com ho va definir l'abbé Pierre a finals dels anys quaranta. El religiós francès havia llogat una gran casa als afores de París que es va convertir en un lloc d'acollida per a famílies sense sostre,

on els caps de setmana, joves i famílies amb pocs recursos anaven a gaudir d'unes hores de tranquil·litat i reflexió... Aquestes són també les arrels de l'Associació Drapaires d'Emmaús de Sabadell. Rosa Casamartina va començar a organitzar camps de joves a Catalunya, com els

que ja s'organitzaven a França, acollint persones amb problemes d'adaptació social. Aleshores es va plantejar la possibilitat de viure comunitàriament «l'esperit d'Emmaús». Malgrat les dificultats inicials, el somni es va fer realitat i enguany la comunitat ja ha complert 27 anys.

Viure per estimar: els Drapaires d'Emmaús

■ L'associació lluita contra les injustícies amb la convicció que només l'amor pot unir i fer avançar

L'Associació Drapaires d'Emmaús és el fruit de l'encontre de dones i homes, en diferents situacions, que prenen consciència i s'uneixen en el treball, compartint objectius comuns en la lluita contra tot tipus d'injustícies, buscant que els pobres siguin constructors del seu propi futur. Des de fa sis anys l'Associació viu en una casa cedida per les religioses Carmelites Tereses de Sant Josep. «Acollim temporalment gent sense papers: uns es queden durant 3 mesos i després han de marxar, altres es queden per més temps i fins i tot de per vida», explica Rosa Casamartina, «depenent de les diferents necessitats de cadascú». «El més important és el testimoni d'amor als altres», explica la Rosa, «i saber que es pot arribar a conviure amb els altres per camins diferents».

Des del primer manifest d'Emmaús, l'Associació es declara «apartidista, aconfessional i no lucrativa, moguda únicament i exclusivament per la construcció d'un món més just, lliure i solidari». Tot i aquesta aconfessionalitat, el motor de l'abbé Pierre era la fe. D'igual manera «a casa la fe té un sentit molt important en l'àmbit personal, però com a grup ens declarem aconfessionals, ja que cadascú ha de poder triar lliurement». El treball es desenvolupa dins de la Cooperativa Drapaires i es considera com una exigència i un valor fonamental. Així se li torna a la persona exclosa la seva dignitat alhora que ella procura a la Comunitat uns mitjans de subsistència i autonomia. «Tots treballem en el reciclatge», apunta Rosa Casamartina que també fa les tasques de «governanta» de la casa.

Aquests treballs i altres projectes, com els que es duen a terme a Nicaragua o el Perú, «han de sortir de la gratuïtat, de la fraternitat, dels somnis... perquè si s'insti-

L'Associació Drapaires d'Emmaús viu amb intensitat la dimensió comunitària.

tucionalitza massa, s'acaba ensorrant», opina la Rosa. «Tenim la sort de poder guanyar-nos la vida sense dependre de subvencions, i això ens dóna llibertat; a més vivim de manera senzilla i així podem ajudar els altres, i rebre també nosaltres ajudes».

«Encara que això no continués, val la pena fer-ho ara»

Com totes les comunitats, els Drapaires d'Emmaús han patit situacions difícils. «El més fort va ser el suïcidi d'un company que teníem acollit des de feia 9 mesos», recorda la Rosa. «Tenia problemes amb l'alcohol i havia ingressat en un centre de Salut mental..., però es va suïcidar», es lamenta. «Teníem por de no suïcidar-ho... Gràcies a Déu, al poc temps va néixer el meu fill i ens va tornar l'esperança, si no potser hauria estat molt més difícil...» Aquesta va ser una experiència

que va marcar la comunitat, «perquè aquí vivim junts i tot marca, les coses grans i les coses petites», reflexiona la Rosa, «aprenem a viure amb la nostra fragilitat i fràgilment aguantem».

Rosa Casamartina es considera privilegiada de poder viure aquest estil de vida, «d'acord amb els ideals, no havent de fer una divisió entre la família i la vida laboral, podent integrar-ho tot en una mateixa vida». Quan mira el futur assegura no saber què passarà el dia de demà perquè els Drapaires d'Emmaús són conscients de ser petits. Tanmateix està convençuda que «encara que això no continués en el futur, estic segura que val la pena fer-ho ara, fer real aquest compromís avui... Potser no arreglarem el món, però som testimonis que es pot viure d'una altra manera».

D'altra banda, entre les moltes alegries que també s'han viscut als Drapaires d'Emmaús, la Rosa explica que el 22 de gener

passat la Fundació Abbé Pierre i La Comunitat Drapaires d'Emmaús van lliurar el primer Premi Abbé Pierre a la Fundació colombiana Laudes Infantis. Jacqueline Moreno va recollir els 10.000 euros i la boina (en commemoració del fundador dels Drapaires d'Emmaús) a Sabadell. «Va ser un acte senzill, com som nosaltres mateixos, perquè de coses intel·lectuals no en sabem», explica la Rosa. «El Casal Pere IV de Sabadell era ple i Jacqueline Moreno es va guanyar el públic parlant des de la vida, l'experiència, la capacitat de somiar, amb una gran injecció d'optimisme.»

Per a la Rosa i per a la resta de companys, l'Associació «és la manera d'ajudar tant com podem i també de buscar els orígens de la misèria». Explica que l'actual sistema econòmic a la nostra societat «és com una fàbrica amb màquines que de tant en tant ens enganxa els dits» i per tant cal o bé «un dispensari o millor encara una màquina diferent capaç de sumar esforços, perquè la societat genera més pobres dels que les entitats poden assumir». Tant és així, que sovint truca gent a la porta dels Drapaires d'Emmaús i no se'ls pot acollir per manca de recursos. Per aquest motiu el paper del voluntari és molt important. «Es pot ajudar des de l'espai terapèutic-psicològic, els tallers de llibres, els tallers de nines, anant a la presó de Can Brians, fent de parella lingüística...», detalla Rosa Casamartina, «si al voluntari o voluntària li agrada el que fem, trobem la manera que ens ajudi i també de celebrar junts les coses que ens donen alegries o tristesses, de compartir el nostre projecte de vida...»

Mònica García

**ASSOCIACIÓ
DRAPAIRES D'EMMAÚS**

C/ MIGDIA, 52

08201 SABADELL

(BARCELONA)

TEL. 937 272 716

FAX. 937 272 716

www.emaus.es

emaus@emaus.es

xarxanet.org
XARXA ASSOCIATIVA I DE VOLUNTARIAT DE CATALUNYA

Educació per a la Ciutadania, a debat

■ Durant dos dies, el Centre Passatge va analitzar la polèmica assignatura

BARCELONA.— Ara que ja han passat gairebé cinc mesos des que es van iniciar les controvertides classes d'Educació per a la Ciutadania, el Centre Passatge ha volgut tornar a posar sobre la taula els diferents arguments i percepcions de la polèmica assignatura. Les XIV

Jornades Socioculturals del Centre Passatge es van organitzar sota el lema «L'assignatura de l'Educació per a la Ciutadania, un tema a debat». S'hi van plantejar qüestions com ara la responsabilitat social o la idea de ciutadania i s'hi van realitzar tallers de competències ciutadanes.

Una polèmica estèril

Quant a la controvèrsia creada entorn de la implantació de l'assignatura, Carles Armengol va manifestar que, tot i haver motius per a la polèmica, «també hi ha hagut guanys que n'hi hagués» i va destacar que «això el que fa és distreure de problemes més greus, a més de ser una polèmica estèril». Segons Armengol, «no n'hi ha hagut per tant», ja que «l'assignatura no té el to inicial i és legítim ensenyar valors de convivència com ara la igualtat, la dignitat o la no-discriminació».

Antoni Poch va ressaltar la importància de «les pràctiques i de posar el coll en l'assignatura perquè ens la creiem». Ramon Novella va concloure que «perquè l'assignatura tingui èxit cal que pensem a qui eduquem; cal pensar que som persones en totes les dimensions». Carles Armengol va acabar citant Lorenzo Milani, mestre i sacerdot: «No és com s'ha de fer, sinó com s'ha de ser per transmetre valors.» Finalment, la moderadora de la taula rodona, Margarita Bartolomé, va fer una reflexió sobre la diversitat d'opinions que ha de servir per «obrir horitzons i interrogar-se un mateix: per què tinc aquesta opinió?, hi ha alguna cosa que pugui canviar?»

Mònica García

Les Jornades Socioculturals es van iniciar el divendres 8 de febrer amb una taula rodona. Els convidats per debatre l'assignatura de la ciutadania van ser Antoni Poch Comas, mestre terrassenc en l'escola pública i vinculat des dels anys seixanta als moviments de renovació pedagògica; Ramon Novella García, diplomant en Educació Social, llicenciat en Psicopedagogia, director del Gabinet d'Atenció i Intervenció Psicopedagògica i president de Professionals per l'Ètica, i Carles Armengol Siscars, mestre, educador social i pedagog. És secretari general adjunt de la Fundació Escola Cristiana de Catalunya i vicepresident de la Fundació d'Escoles Parroquials de Barcelona.

En la seva intervenció, Antoni Poch va definir l'assignatura d'Educació per a la Ciutadania com «un conjunt complex d'aprenentatge, més enllà dels interessos individuals, per participar en la vida col·lectiva; un projecte per esdevenir humans d'una manera més completa». Per a Carles Armengol, «Educació per a la Ciutadania és l'educació per aprendre a conviure». Per la seva banda, Ramon Novella va opinar que l'assignatura «és una àrea de coneixement formada per quatre matèries que la Generalitat de Catalunya defineix com un "element per al desenvolupament de la persona i la ciutadania"».

Poch va apuntar que educar per a la ciutadania «és educar en llibertat i responsabilitat, lluny de l'adocri-

nament o l'ensinistrament dels règims totalitaris». Va reconèixer també, però, que «no hi ha cap ens social o persona que es pugui assenyalar per encarregar aquesta tasca, sinó que és tot el teixit social — la família, l'escola, els amics, les entitats... — qui ha d'educar els ciutadans». Antoni Poch i Carles Armengol van recordar que l'Educació per a la Ciutadania no és cap novetat. El mestre de l'escola pública va enumerar documents tant del moviment de renovació pedagògica com de la Unesco que ja manifestaven aquest objectiu en l'educació.

Valors ignorats

El membre de la Fundació Escola Cristiana de Catalunya va observar que abans es tractava d'una «assignatura transversal», present en totes les altres assignatures que pretenia formar els ciutadans. Tanmateix, Ramon Novella va destacar la manca de consens social i familiar a l'hora de decretar la nova assignatura i va manifestar-s'hi en contra. El psicopedagog va reconèixer positivament els elements de «tolerància, diàleg, multiculturalitat, igualtat, autonomia o democràcia» que es descriuen a la matèria de l'Educa-

Mònica García

Els ponents van reflexionar sobre la controvertida assignatura.

ció per a la Ciutadania. Això no obstant, va ressaltar que hi havia nombrosos valors com ara «la veritat, el bé, la justícia, la realitat, la raó, el coneixement, la família, el treball i l'exigència» que no apareixien en la descripció de l'assignatura.

Pel que fa a la necessitat d'impartir Educació per a la Ciutadania, Antoni Poch va fer una mirada sobre «la desvinculació del jovent respecte de les necessitats que afecten el bé comú, les actituds xenòfobes o l'augment generalitzat de la violència».

«Hi ha coses per arreglar», va afegir. «Els canvis que s'han produït dins de la Unió Europea i el ritme dels esdeveniments en l'actualitat fan que calguin opcions que garanteixin coneixements, actituds, acci-

ons», opinava el mestre terrassenc, mentre assegurava que Educació per a la Ciutadania ha estat l'opció escollida a molt països.

També es va tractar la possibilitat d'adaptar l'assignatura segons el caràcter propi de cada centre. Ramon Novella es va preguntar el següent: «Per què caldria adaptar una assignatura que conté valors universals recollits a la Declaració dels Drets Humans?» «L'adaptació no és la solució», va afirmar. El president de Professionals per l'Ètica també va esmentar

«Més que mai, escola i societat han de caminar juntes»

La música del darrer adéu

Música per a funerals
cerimònies religioses i laiques

maitemer.produccions
maite.mer@telefonica.net
Telf. 676.930.024

Tibidab^{us} informa

1. Temps de Quaresma

El temps de Quaresma és una oportunitat per participar a l'Adoració Perpètua del Tibidabo.

Misses dies feiners: 8, 12, 17 i 19 hores.

Rosari, Vespres i Benedicció a les 18 hores.

Tots els divendres de Quaresma a les 18 hores Vía-crucis.

2. Peregrinacions

Terra Santa. 16 al 23 de maig 2008.

Cinquena Peregrinació que organitza el Temple del Tibidabo.

Any Jubilar de Tarragona.

Dissabte, 10 de maig 2008.

Peregrinació a Lourdes.

13 al 15 de juny 2008 amb motiu del 150 aniversari de les Aparicions i participació als diferents actes.

Per Informació: Temple del Tibidabo tel: 934 175 686
Viatges Magister tel: 934 879 423

3. Il·luminació del Temple

Hi ha persones que col·laboren perquè el Temple estigui il·luminat totes les nits. Tu també pots contribuir a fer possible aquesta realitat. Envia al teu donatiu al Temple del Sagrat Cor de Jesús del Cim del Tibidabo.

4. Dijous Eucarístics

Tots els dijous de l'any es fa una Hora Santa de 21,15 a 22,15 hores: Moment privilegiat per l'oració i reflexió.

5. Adoració Perpètua

Dia i nit el Santíssim està exposat, sense interrupció a la Capella de l'Adoració Perpètua. Us invitem a que participeu una hora al mes. Truqueu al telèfon 934 175 686.

cultura

Presentació del llibre «La canya de pescar»

■ L'objectiu de l'autor, Mn. Ramon Prat, és explorar el sentit de la vida

BARCELONA.—El dilluns 4 de febrer va tenir lloc a la Sala Sant Jordi del Seminari Conciliar de Barcelona la presentació del llibre *La canya de pescar. Un camí per explorar el misteri de la vida*, de Mn. Ramon Prat. L'acte va ser organitzat per la Facultat de Teologia de Catalunya, el Centre d'Estudis Pastorals de les diòcesis catalanes i Pagès Editors, que s'ha encarregat de la publicació del volum.

A la taula presidencial hi eren presents Mn. Armand Puig, degà-president de la Facultat de Teologia de Catalunya; Mn. Josep M. Domingo, director del Centre d'Estudis Pastorals; Lluís Pagès, director de Pagès Editors; el filòsof Josep M. Esquirol; el teòleg Josep M. Rovira Belloso i Mn. Ramon Prat, autor del llibre que es presentava. Després d'unes breus paraules de benvinguda a tots els assistents per part de Mn. Puig, va prendre la paraula Lluís Pagès. «Com a editor, hi ha llibres que no saps si es vendran o no; en canvi, els llibres del bon amic Mn. Ramon Prat sempre són una aposta segura», va dir.

La canya de pescar forma part d'una trilogia de llibres de Mn. Ramon Prat dedicada a explorar el sentit de la vida. El primer volum, *Rentar els peus*, marca uns objectius. El segon, *El fil de la vida*, asseynala unes opcions fonamentals. El nou títol ofereix un model per tal d'anar fent camí en la vida diària. La primera part del llibre reflexiona sobre l'ofici del teòleg en la societat contemporània, mentre que la segona proporciona al lector unes «eines de treball» perquè ell també pugui ser protagonista de la recerca.

«A la vida, elegir bé és una cosa molt convenient perquè no es poden fer totes les coses que es voldrien. La vida és finita.

Mn. Ramon Prat comenta el contingut del seu nou llibre.

S'ha de prioritzar i triar les lectures», va explicar el Dr. Josep M. Esquirol. Segons ell, hi ha dos tipus de llibres: «Els clàssics, que tenen la virtut d'eixamplar el nostre horitzó, i aquells altres que ens acompanyen en el camí cap a aquest horitzó. El llibre de Mn. Prat és, sens dubte, un bon company en aquest viatge.»

«La vida —va afirmar el Dr. Esquirol— és un misteri; és inexplicable. Mn. Prat, a *La canya de pescar*, s'atansa al misteri de la vida. S'hi atansa des del seny i el sentit comú, però guardant una certa distància, un respecte. No busca fer filigranes intel·lectuals ni fa servir un llenguatge tecnicista.» Més endavant, va assegurar que «el llibre traspua franquesa, claredat i coherència» i «té la virtut de plantejar preguntes cabdals de forma molt planera». El ponent va subratllar que el llibre «ofereix una proposta religiosa de viure».

Mn. Josep M. Rovira Belloso va qualificar Mn. Ramon Prat com «un dels grans teòlegs de Lleida i de Catalunya». Actualment és professor de la Facultat de Teologia de Catalunya, director de l'Institut Superior de Ciències Religioses de

Lleida (IREL) i membre del Consell General de la Confederació de Càritas Espanyola. Així mateix, va manifestar que *La canya de pescar* «és un llibre de teologia pastoral; vol ser el pont entre una teologia acadèmica, de tipus propositiu, i una teologia «espontània», fruit de les preguntes de la gent».

«La teologia pastoral —va constatar Mn. Rovira Belloso— és la recerca sistemàtica de Déu i del sentit de la vida. El llibre de Mn. Prat proposa el mètode i els exercicis que cal dur a terme perquè tots nosaltres puguem esdevenir «pescadors». I va revelar que «la teologia pastoral és una teologia amb diàleg i acolliment».

En una de les pàgines de la seva nova obra, Mn. Ramon Prat escriu: «La lectura creient de la realitat és un mètode de treball teològic que parteix de la contemplació dels petits fets de la vida de cada dia i, també, de les magnituds humanes, com a expressió de la creació de Déu.» Mn. Rovira i Belloso va enumerar i desenvolupar els cinc elements d'aquesta lectura creient de la realitat: «L'observació i auscultació dels fets de cada dia, la ressonància interior, l'elaboració d'uns criteris de discerniment, la descoberta d'unes directrius d'acció i les valoracions periòdiques del procés que es va vivint.»

En el seu parlament, Mn. Ramon Prat va reconèixer que el propòsit fonamental del llibre és «acostar la teologia pastoral a la gent del carrer i que, per tant, la pugui entendre fàcilment». També va ressaltar que «ens trobem en un canvi d'època» i, com a conseqüència, «l'ofici de teòleg es troba avui dia amb moltes dificultats, però no tan sols els teòlegs, sinó també els pares, els mestres, els polítics, els psicòlegs...» Finalment, Mn. Josep M. Domingo va felicitar l'autor del llibre per ser «un gran difusor de la teologia pastoral».

Miquel Àngel Codina

La bona notícia...

L'almoïner del Papa

No tot és grandiloqüent al Vaticà. Hi ha també petites iniciatives o gestos ordinaris. L'anomenat «almoïner del Papa» és un arquebisbe que fa caritat en nom del mateix Sant Pare. Actualment és un espanyol: Mons. Félix del Blanco Prieto, que va ser nunci apostòlic de Líbia i Malta.

L'almoïner del Papa no és responsable de grans projectes. La seva missió és un ajut diari dut a terme amb silenci i discreció. «Cada dia —explica en una entrevista a *L'Osservatore Romano*— ens arriben peticions urgents de persones que travessen dificultats greus: gent humil que no pot pagar el lloguer del pis o els rebuts de la llum i el gas, malalts sense cap assegurança, obrers en atur, emigrants, etc. A cadascú tractem de donar-li una mica d'alegria, oferint-li un ajut vingut directament del Papa.»

L'almoïner té la facultat d'atorgar la coneguda «benedicció apostòlica» a través de diplomes en paper de pergamí. L'almoïner per una benedicció del Papa és voluntària. «Tots els ingressos que es reben —comenta Mons. Félix del Blanco— van destinats exclusivament a veritables necessitats, tot i que sempre les peticions d'ajuda demanin el vistiplau del rector de la parròquia a la qual pertany el pidolaire. Benet XVI ens recomana que no deixem mai de fer caritat, i que si necessitem un ajut extraordinari i urgent li ho diguem amb franquesa.»

Mons. Del Blanco informa que cada dia surt de la seva oficina un centenar de cartes amb una summa en metàl·lic o en xec. Cada any donen prop d'un milió d'euros, repartits a persones individuals, i prop de 400.000 euros a institucions d'assistència, a petits projectes de caritat, i fins i tot a convents de clausura necessitats. Pel que fa a les «benediccions apostòliques», l'oficina en transmet unes 22.000 l'any, sense comptar-ne 180.000 més, gestionades per entitats que tenen acords amb el despatx de l'almoïner oficial. Ell comenta que no s'ocupa de grans projectes perquè vol arribar, en nom del Sant Pare, a les persones en les seves necessitats diàries i més urgents.

Francesc Gamissans

J.M. Bonet

VITRALLS des de 1923

Vitralls emplomats

Restauracions

Gravats a l'àcid

Vitralls amb formigó

Astúries, 6 - 08012 Barcelona
Tel. 932 182 399 - Fax 932 183 098

E-mail: info@vitralbonsnet.com
www.vitralbonsnet.com

XXIV Premi Mn. Narcís Saguer

VALLGORGUINA.—L'Associació Cultural Vallgorguina ha convocat el XXIV Premi de poesia Mn. Narcís Saguer. Els treballs han de ser inèdits, escrits en llengua catalana, amb un mínim de 100 i un màxim de 150 versos. La dotació del premi és de 600 euros. Els originals s'han d'enviar a Premi Mn. Narcís Saguer, llista de correus - 08470 Vallgorguina. El termini de lliurament acaba el proper 31 de maig. El veredict es farà públic durant la festa major d'estiu de Vallgorguina, el 5 d'octubre. Més informació: 938 679 125 i 938 679 162. (C.C.)

El mite de la Tarasca en l'art

Segons la llegenda, santa Marta va vèncer la Tarasca, un animal monstruós, i el va acabar convertint en una bèstia amansida. El personatge es va estendre, des de Tarascó, per tot Occitània, per les terres de la Corona catalanoaragonesa i per la resta de la península Ibèrica amb formes diverses: des de les semblants al mite occità fins a les properes al drac clàssic.

Santa Marta de Betània, citada tres vegades als evangelis de sant Lluç i sant Joan, va entrar en el món de la llegenda juntament amb els seus germans Llätzer i Maria Salomé, i possiblement amb Maria Magdalena, quan —es diu— els jueus van encabir els tres germans i altres cristians en una barca sense rem, veles, ni timó. Els van lliurar a les ones del Mediterrani, les quals, providencialment, van conduir el vaixell, indemne, a les costes de Provença, concretament a Saintes-Maries-de-la-Mer i, des d'aquell punt, es van dedicar a predicar la nova religió a l'antiga Gàl·lia.

La llegenda va fer de Llätzer, bisbe de Marsella; de Magdalena, patrona de Vézelay, i de Marta, vencedora d'un animal monstruós, conegut com la Tarasca, que es dedicava a enfonsar les barques que navegaven pel riu Roine. Marta va aspergir amb aigua beneïda el monstre de sis potes i closca de tortuga. La Tarasca va restar amansida i Marta, mitjançant el seu

Estàtua de la Tarasca, ubicada a la població provençal de Tarascó.

que ha estat utilitzat d'ençà del 1955 per la marca de benzina Supercortemaggiore, de la firma italiana Agip.

També va figurar la Tarasca, des de molt antic, a diverses processons de Corpus Christi, especialment les de Granada o Badajoz, per bé que en aquest cas la Tarasca és una figura femenina abillada cada any amb vestidures diferents, mentre la fera, en forma de dragó, s'arrossega als seus peus lligada amb una cadena.

L'escut de la família Tarascó

Al claustre de la catedral de Barcelona, en una de les capelles adossades a la nau lateral de Llevant o de l'Epístola, es pot veure, a terra, una llosa de pedra picada on apareix gravat un escut gentilici amb la figura d'una Tarasca de sis potes. Possiblement era l'escut de la família Tarascó. Modernament, representa una Tarasca de sable, d'or, segons el diccionari heràldic de González-Doria, mentre que en el nobiliari català de Domènech Roura la representació es fa amb un castell i un lleó rampant.

Aquesta llosa va restar molt de temps oculta per un paviment de taules de fusta que va ser remogut en la darrera restauració de la capella. Va ser aleshores quan va aparèixer a la vista l'escut amb la Tarasca. És important comentar que aquesta llosa, com d'altres escampades per diversos llocs de la catedral, procedeixen de l'antiga galilea o porxo davant de la façana principal de la seu romànica, situada dessota de l'actual rerecor. Algunes lloses esculpides amb escuts heràldics, a més de la Tarasca del claustre, es poden veure actualment al sobreclaustre, enfront de la porta de l'Arxiu Capítular o capçant alguns dels contraforts de l'absis.

La procedència d'algunes d'aquestes lloses era la galilea, de la qual se sap que

es va construir almenys entre el 1173 i el 1319, i demolida el 1425 en temps del bisbe Saper. L'arquitecte August Font Carreras va informar que en els treballs dels anys 1905 i 1911, per obrar les sepulcres dels Girona-Sanllehí, es van trobar nombroses tombes de la galilea, les lloses de la qual van ser distribuïdes en llocs diversos de la catedral.

En el seu moment es procedirà a fer una catalogació d'aquests senyals heràldics molt antics, possiblement dels segles XII i XIII, que no figuren en els nobiliaris o

armoriais, que normalment fan referència a escuts des del segle XIV. Mn. Josep Mas Domènech va publicar diversa informació sobre la galilea en el llibre del 1911 *Lo fossar de la seu*, sense fer, però, referència als senyals o escuts nobiliaris continguts en aquestes llambordes procedents de la porxada o galilea.

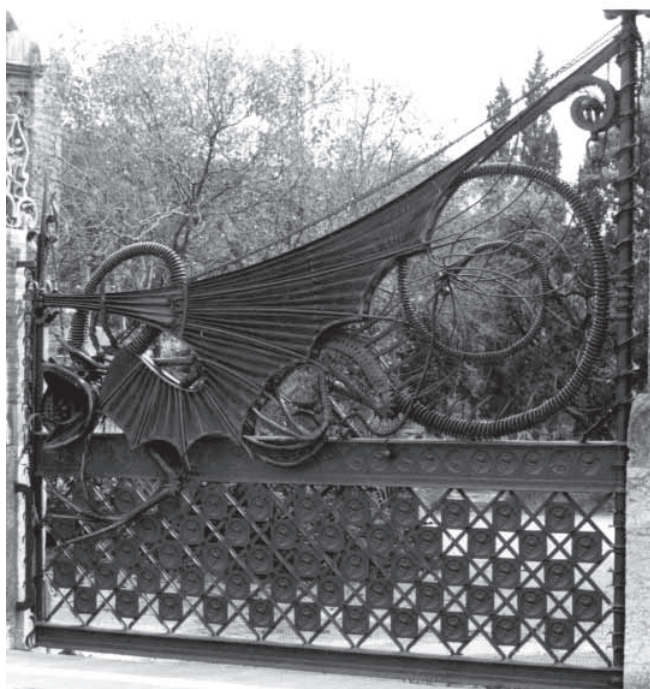
La Tarasca de Gaudí

Per concloure, es podria mencionar un altre monstre o tarasca del 1885, fet de ferro forjat a la porta de la finca del senyor Eusebi Güell Bacigalupi a Sarrià. Té forma de drac alat i encadenat, i representa Ladó, el guardià del jardí de les Hespèrides. És una de les millors peces de forja projectades per Antoni Gaudí. No és precisament una Tarasca, però sí un exemple més de la col·lecció de monstres descrits a la mitologia grega per Hesíode, Apol·lor de Rodes o Diodor Sícul.

En el cas de Gaudí, aconsellat per Mn. Cinto Verdager, a la reixa de la Finca Güell s'uneixen el concepte mitològic de Ladó, guardià de les Hespèrides, i el medieval de la llegenda de santa Marta, amb la fera encadenada. No es podia imaginar una millor protecció, mitològica i cristiana, per a la casa de l'il·lustrat i pietós Eusebi Güell Bacigalupi.

Joan Bassegoda Nonell

Arquitecte emèrit de la catedral de Barcelona

Drac alat de ferro forjat, d'Antoni Gaudí, a la Finca Güell.

propri cinyell, va conduir-la a la ciutat de Tarascó i la va lliurar als seus habitants.

La Tarasca es va convertir en un símbol de fera maligna que es presenta sota formes diverses a Catalunya, com ara el Dragó, de Sant Celoni; la Serp, de Manlleu; la Draga, de Banyoles; la Cuca Fera, de Barcelona; la Patum, de Berga, o bé, de forma més genèrica i indeterminada, com el Basilisc, l'Anfisbena, el Grifó, la Lacòvia, la Sirena o l'Unicorn. Es pensa que la Tarasca —o monstre de Tarascó— era com un ós rabassut, amb sis potes curtes, una closca de tortuga, cua acabada en un terrible fibló i llengua de foc. Un símbol

LES RECEPTES DE

JOAN Villaró

«No» a les dietes mal fetes

Dalt de l'autobús ple de gent, la Cristina se sentia incòmoda i irritable, aixafada entre la gent. Els cotxes i el transport són signe de progrés fet per la mà de l'home. De totes maneres, mai no ens hem de posar en contra del progrés. Si no existissin els mètodes ràpids d'engreixament de pollastres no n'hauria prou per proveir els milions de persones del planeta. També, si no hi haguessin transports, l'activitat diària seria impossible de realitzar.

Això sí, hem de tenir cura del nostre planeta. La Cristina no cuidava la seva alimentació i per això estava nerviosa, insegura i amb marejos. Feia poc que havia entrat a treballar amb mi i asseguts a la taula li vaig aconsellar diverses combinacions d'amanides.

ESCOLA DE CUINA JOAN VILLARÓ

c/ Emili Botey, 5, local 2 - 08400 Granollers

Tots els interessats a adquirir el seu llibre *Aprèn amb mi* truqueu al tel. 938 793 402 • www.joanvillaro.e.telefonica.net

SOS Monuments premia Mn. Albert Palacín

■ Aquest reconeixement al plebà de Montblanc coincideix amb la troballa de les restes de la primera església de la vila ducal

MONTBLANC.— El plebà de Montblanc, Mn. Albert Palacín i Artiga, ha estat guardonat per l'assemblea general de SOS Monuments amb el premi *Admiracions construïdes*, que aquesta associació de defensa del patrimoni atorga cada any. La distinció es va lliurar en el decurs d'un acte celebrat el 26 de gener passat a l'Ateneu Barcelonès.

Amb aquesta distinció, SOS Monuments ha volgut reconèixer els mèrits de Mn. Albert Palacín, el qual, al llarg de molts anys, ha destacat per una important tasca de conservació i restauració del patrimoni monumental de casa nostra i, més concretament, de l'Església. L'empremta de Mn. Palacín es pot copsar a totes les parròquies de la comarca de la Conca de Barberà on ell ha estat: Blancafort, Senan, Vilaverd, Lilla, la Guàrdia dels Prats...

A Montblanc, des que és el plebà i amb la col·laboració de l'Escola Superior de Conservació i Restauració de Béns

Culturals de Catalunya i el suport institucional, ha desenvolupat importants obres de restauració de l'església arxiprestal de Santa Maria. D'altra banda, des de fa cinc anys, amb l'impuls del plebà, també es treballa en la restauració del magnífic enteixinat de l'església de Sant Miquel.

En aquests moments s'està duent a terme la restauració de l'ermita de Santa Anna de Montornès, a la parròquia de Barberà, la qual data del 1370 i que va ser cremada el 1936, i va restar des de llavors abandonada i en progressiva degradació. Els treballs de recuperació d'aquest edifici històric es fa mitjançant la prestació personal i amb l'ajut econòmic de les comunitats i ajuntaments de Montblanc i Barberà.

Mn. Albert Palacín.

Restes de l'església romànica

Precisament en els dies en què es lliurava el premi *Admiracions construïdes* a Mn. Palacín, es va produir la troballa, al subsòl de l'església de Santa Maria, d'unes restes que pertanyen a l'església romànica de Montblanc, documentada el 1170. La descoberta d'aquestes restes ha tingut lloc amb motiu de les obres de recuperació de les tres capelles del temple medieval. El mur que s'ha localitzat mostra part de la delimitació del que era l'absis del temple romànic que, com va succeir a molts llocs, es va enderrocar per donar pas a una construcció medieval.

La troballa ha estat acollida amb satisfacció per la Comissió encarregada de les obres de restauració de Santa Maria, però ara el problema rau en la despesa que comportarà l'excavació arqueològica, atès que s'haurà superat, amb escreix, la dotació econòmica establerta, en un principi, en 63.000 euros. Per continuar els treballs arqueològics caldrà l'autorització de l'administració autonòmica, que a la vegada n'haurà de determinar els criteris a seguir.

Joan Boronat

Una obra teatral de Karol Wojtyla inspira un ballet

ROMA.— L'obra teatral *El taller de l'orfebre*, de Karol Wojtyla, ha inspirat un ballet que, amb el títol *D'amore e luce* («D'amor i llum»), s'estrenarà el proper 23 de maig a Lourdes. Aquest projecte de teatre i dansa està dirigit per Corrado Cascianelli i la música és d'Adriana Del Giudice. L'obra forma part del programa de les Jornades de la Pau que l'ajuntament de la ciutat francesa organitza anualment i que compta amb les universitats europees per promoure la pau entre els pobles.

Chiara Lubich, doctora «honoris causa» per la Universitat Liverpool Hope

ROMA.— Chiara Lubich, fundadora i presidenta del Moviment dels Focolars, va rebre el 5 de gener passat el doctorat *honoris causa* en Teologia per la Universitat Liverpool Hope, única universitat fundada a Europa amb caràcter ecumènic. Durant la cerimònia de lliurament del reconeixement, que va tenir lloc a la ciutat anglesa, es va llegir un missatge de la guardonada, que no hi va poder ser present per motius de salut.

Per aquest motiu, una delegació de la Universitat Liverpool Hope, encapçalada pel rector, l'anglicà Gerald John Pillay, va viatjar a Rocca di Papa (Roma) per lliurar personalment el doctorat a la fundadora dels Focolars. Un comunicat emès per aquest Moviment explica que el doctorat se li ha atribuït per la important contribució de Lubich i dels Focolars «a la vida de l'Església», «a la pau i a l'harmonia de la societat», «a la reunificació dels cristians de les diferents denominacions» i «a la promoció del diàleg i de l'entesa entre les diverses religions».

Segons la nota, hi ha previstos «futurs passos» de cara a «una col·laboració i a un enriquiment recíproc» entre la Universitat Liverpool Hope i el Moviment dels Focolars. Aquestes relacions s'intensificaran amb l'inici, la propera tardor, de la posada en marxa de l'Institut Universitari Sophia, que sorgirà a la mariòpoli del Moviment a Loppiano, prop de Florència.

A la Universitat Liverpool Hope hi estudien set mil estudiants, procedents de la Gran Bretanya i d'altres països. Es va crear l'any 1965 de la fusió de dues antigues universitats, una de catòlica i una altra d'anglicana. Més tard, s'hi va afegir una altra universitat catòlica, donant vida a una federació ecumènica el 1980. La iniciativa va ser encoratjada pels bisbes de Liverpool, el catòlic Derek Worlock i l'anglicà David Sheppard, tots dos compromesos en el diàleg ecumènic. El seu lema era «millor plegats» i veien aquesta iniciativa cultural com «un signe d'esperança». (Zenit)

Combinacions d'amanides

INGREDIENTS:

enciament, pollastre, pernil, llevat de cervesa, sèsam nous, pomes, pinya, taronja croquetes musclos, tonyina, filets d'anxova patata, fruits secs suc de llimona i oli d'oliva

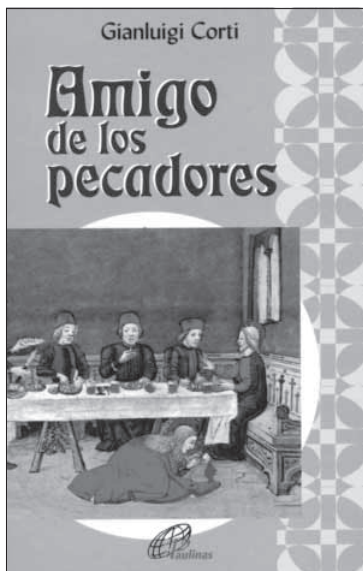

PREPARACIÓ:

Les amanides les podem enriquir amb pollastre fred i sense ossos i tallat a tiretes ben fines, amb pernil de la mateixa forma i escampar-hi per sobre una mica de llevat de cervesa, sèsam, etc. Altres dies, posant-hi nous, pomes a trossets petits, pinya, rodanxes de taronja ben fina.

També amb croquetes petites al voltant o amb musclos —sense closca—, acompanyats de tonyina, filets d'anxova, daus de patata bullida ja freda, fruits secs... I en acabat, amanir-ho tot amb suc de llimona i oli d'oliva. La nostra imaginació pot ser inacabable en el món de les amanides. D'aquesta manera, ajudarem a equilibrar el nostre organisme.

Llibres

La força de l'amor

Aquest llibre, l'autor del qual és el biblista i professor Gianluigi Corti, descriu perfectament Jesús «com a amic dels pecadors», segons l'evangelí de Lluc. Ens el presenta com a subjecte d'un afecte sensible i alliberador que té en ell mateix la força de canviar la vida. Jesús és el profeta dels nous horitzons, que es troben més enllà de les barreres aixecades per les convencions socials o les pràctiques religioses. Unes i altres són relatives per a ell. L'únic absolut és l'amor. (C.C.)

Gianluigi Corti, *Amigo de los pecadores*. Editorial Paulinas, Col·lecció Sembrar la Palabra, Madrid 2008, 155 pàg.

Camí de santedat

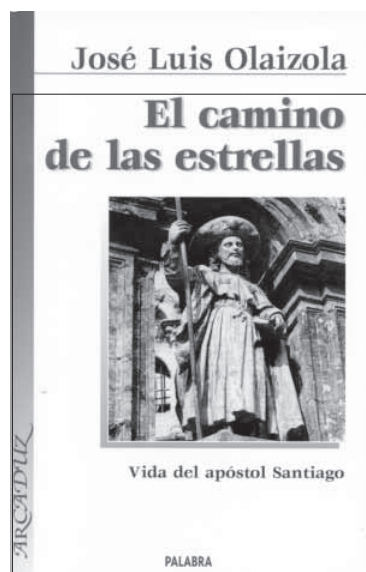
Aquest volum presenta el testimoni de María Cecilia Perrín, una jove argentina recent casada que va rebutjar un «avortament terapèutic» i la possibilitat de rebre el tractament que requeria per salvar la vida de la seva filla. Cecilia va morir de càncer el 1985, amb 28 anys, als vuit mesos del naixement de la nena. El novembre del 2005 la Santa Seu va donar el consentiment perquè s'iniciés la causa de beatificació i de canonització de Cecilia Perrín i la va declarar Serventa de Déu. (C.C.)

Licy Miranda, *Cecilia Perrín, un canto a la vida*. Editorial Ciudad Nueva, Col·lecció Testimonios, Madrid 2007, 123 pàg.

El primer pelegrí

El camino de las estrellas és una novel·la entretinguda que recrea l'aventura del primer pelegrí del Camí de Santiago. Es tracta de Jacobus de Arlaiz, cavaller bascofrancès i gran devot de l'apòstol, que decideix retre-li homenatge prostrant-se als peus de la seva tomba. Inicia així la primera peregrinació del que, amb el transcurs dels segles, serà conegut com el camí francès de Santiago. Alhora que recorre el Camí, Jacobus relata la vida de l'apòstol. (C.C.)

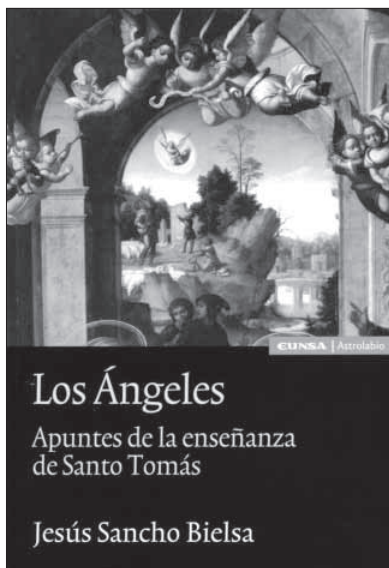
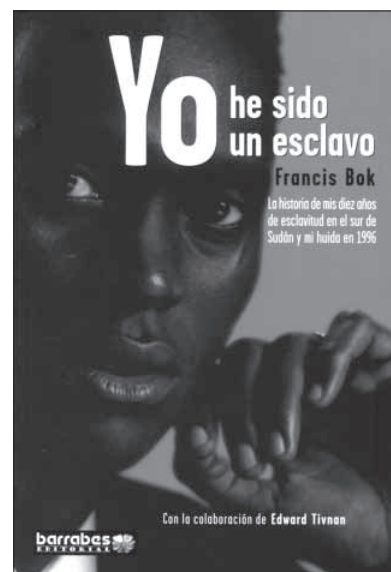
José Luis Olaizola, *El camino de las estrellas*. Ediciones Palabra, Col·lecció Arcaduz, Madrid 2007, 236 pàg.

Contra l'esclavitud

Francis Bok, de set anys, vivia amb la seva família en un poble del sud del Sudan. El maig del 1986 va ser segrestat per uns genets àrabs. Durant deu anys, Bok va viure en una cabana miserable, al costat del ramat, alimentant-se de sobres. Va ser forçat a treballar com a pastor a canvi de la seva vida, permanentment amenaçada. Després de diversos intents fallits de fuga, va aconseguir escapar. Avui ha esdevingut un destacat activista d'una organització de lluita contra l'esclavitud. (C.C.)

Francis Bok, *Yo he sido un esclavo*. Editorial Barrabés, Col·lecció Crónicas del Mundo, Benasque 2007, 334 pàg.

Missió angèlica

El capellà Jesús Sancho Bielsa és l'autor d'aquest tractat teològic sobre els àngels. El qui s'endinsa per les seves pàgines rebrà una informació completa de les principals qüestions suscidades al voltant dels àngels des dels timpans de l'Antic Testament fins als nostres dies, especialment les que aborda sant Tomàs d'Aquino a la Summa teològica. Els àngels són els nostres custodis, que ens il·luminen, ajuden i defensen en la gesta arriscada i heroica de la salvació. (C.C.)

Jesús Sancho Bielsa, *Los ángeles. Apuntes de la enseñanza de santo Tomás*. Ediciones Universidad de Navarra (EUNSA), Col·lecció Astrolabio, Barañáin 2008, 329 pàg.

Itinerari vital

En aquest llibre de memòries, el filòleg i periodista Xavier Pericay repassa fets i personatges de la política, la societat i la cultura catalanes de les darreres dècades i, sobretot, ofereix una visió crítica de la política lingüística vigent avui a Catalunya. Pericay rememora, entre d'altres aspectes, l'època de la Transició, amb l'inici de l'hegemonia políticocultural del catalanisme, o el debat posterior que va sorgir sobre el model de la llengua literària i dels mitjans de comunicació. (C.C.)

Xavier Pericay, *Filologia catalana. Memòries d'un dissident*. Ediciones Destino, Col·lecció L'Àncora, Barcelona 2007, 457 pàg.

Recuperar la dignitat

Regina, una jove afectada per una malaltia que sembla incurable, rep la visita inesperada d'un hebreu misteriós que, amb els seus ungüents, impositions i massatges, li retorna la salut. *La sefardita* és una novel·la històrica, rigorosa en les dades, magistral en les descripcions i apassionant en els sentiments, sobre les persecucions ideològiques i religioses, contra les quals homes i dones de la conca mediterrània van lluitar incansablement per recuperar la dignitat perduda. (C.C.)

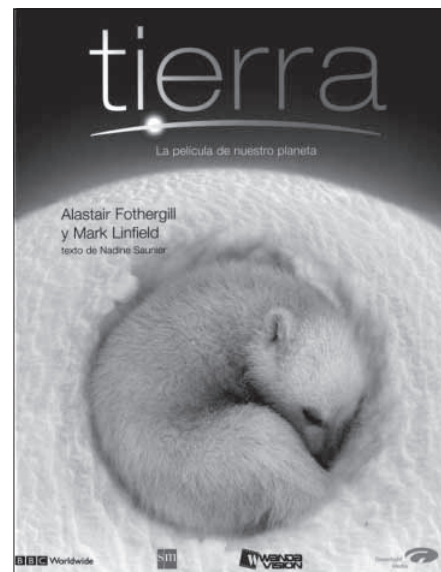
Catalina Maroselli, *La sefardita*. Pagès Editors, Col·lecció Lo Marraco, Lleida 2007, 314 pàg.

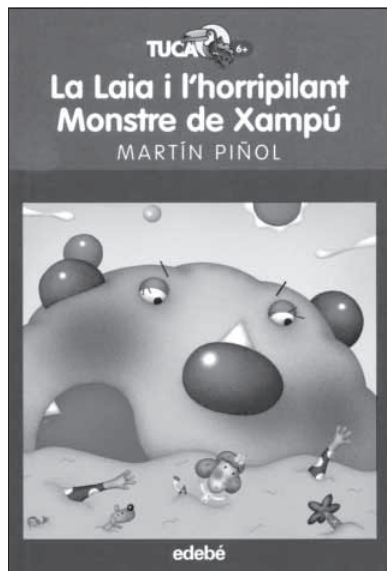
Naturalesa espectacular

Tierra és un documental espectacular sobre el nostre planeta per al qual els directors Alastair Fothergill i Mark Linfield i el seu equip van necessitar cinc anys de feina intensa. S'hi descobreix tota l'esplendor i la riquesa de la Terra al llarg de les quatre estacions de l'any, alhora que s'adverteix dels perills derivats de l'escalfament global. Una gran oportunitat de conèixer els sorprenents habitants del planeta i els hàbitats naturals on viuen. (C.C.)

Nadine Saunier, *Tierra. La película de nuestro planeta*. Ediciones SM, Boadilla del Monte 2007, 61 pàg.

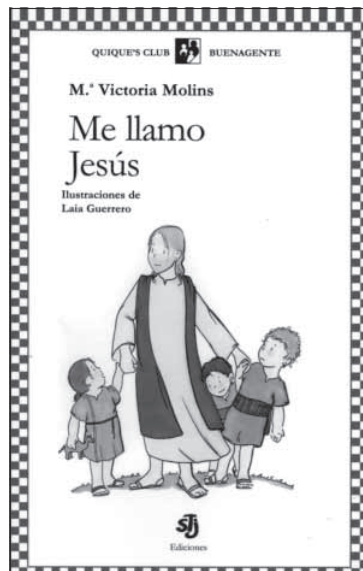
Llibres per als més joves

El secret de la Laia

La Laia és la nena que millor esborra la pissarra a classe. L'esborra de dalt a baix, de dreta a esquerra, de costat, d'esquena, sense mirar, cantant, fent sorolls de granota i traient la llengua... Li encanta esborrar la pissarra. De fet, la Laia pot semblar una nena normal, però no ho és, perquè amaga un secret. Un dia, mentre la Laia era a classe amb els seus companys, hi va entrar un monstre gegant fet d'escuma de xampú. «Busco la Princesa», deia. La Laia sabia que la buscava a ella. (C.C.)

Martín Piñol (text) i Sofia Balzola (il·lustracions), *La Laia i l'horripilant Monstre de Xampú*. Editorial Edebé, Col·lecció Tucà, Barcelona 2007, 88 pàg.

Jesús ens parla

Aquest llibre es basa en la vida de Jesús, però té la gran singularitat que està narrat per Ell mateix. És, per tant, una obra ficció però basada en la realitat d'un Jesús que pot enamorar els infants de catequesi de postcomunió, entre els 10 i 12 anys. Escrit de manera senzilla i amena, pot esdevenir un bon instrument en mans d'educadors i pares. «El que he intentat és ser fidel al missatge i a l'estil de Jesús», afirma l'autora, M. Victòria Molins, religiosa de la Companyia de Santa Teresa de Jesús. (C.C.)

M. Victòria Molins (text) i Laia Guerrero (il·lustracions), *Me llamo Jesús*. Ediciones STJ, Col·lecció Quique's Club Buenagente, Barcelona 2007, 164 pàg.

L'altra cara de la vida

«Com és que tants amics nostres ja se n'han anat al mar del cel i nosaltres en canvi encara no?», va preguntar en Buc, un peixet alegre i eixerit, a la seva mare. I aquesta li va contestar. «Per a cada criatura hi ha un temps feliç per passar en el mar d'aigua i un altre, encara més llarg i feliç, per passar en el mar del cel.» Aquest conte parla de la vida («mar d'aigua») que inclou la mort («mar del cel»). Només hi ha una manera de parlar de la mort: com de l'altra cara de la vida. (C.C.)

Cosetta Zanotti (text) i Cristiana Cerreti (il·lustracions), *El mar del cel*. Editorial Claret, Col·lecció Claret Kids-Paraules per Dir-ho, Barcelona 2007, 28 pàg.

El món de la disfressa

Els protagonistes d'aquests contes (*Les disfresses del senyor Prudenci*, *L'home eixelebrat* i *La disfressa més original*) es disfressen per Carnestoltes. El senyor Prudenci va començar a vestir-se de semàfor i de poc que no organitza un desgavell de trànsit, però al final troba la disfressa adient: la de pallaso. Al poble de Muntanya Assenyada, un home vesteix d'una manera molt estrambòtica i fa coses ben estranyes... Finalment, l'Hug es disfressa de pirata i s'ho passa d'allò més bé. (C.C.)

Joan de Déu Prats (text) i Christian Inaraja (il·lustracions), *3 contes de Carnaval*. Publicacions de l'Abadia de Montserrat, Col·lecció Insòlits, Barcelona 2008, 26 pàg.

Clàssics infantils

Amb aquesta col·lecció de Combel Editorial els contes populars es posen a l'abast dels més petits. Aquest recopilatori per a nens i nenes a partir de tres anys inclou quatre clàssics de la literatura infantil. A més, no tan sols tenen l'oportunitat de llegir els contes en adaptacions acurades, sinó que també els poden escoltar. El volum inclou un CD amb la narració dramatitzada i amb efectes sonors dels contes. Una combinació de lectura i audició que entusiasmarà els joves lectors. (C.C.)

AA.DD. (text) i Mabel Piérola (il·lustracions), *La vella del bosc. El petit avet. Blancaneu. Els cignes salvatges*. Combel Editorial, Col·lecció El Cavall Volador Clàssic, Barcelona 2007, 95 pàg.

La fal·lera d'en Buti

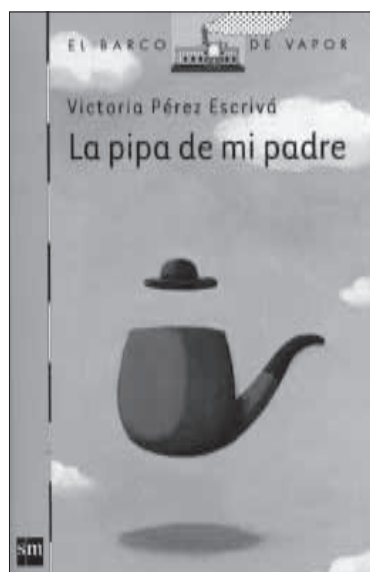
El Buti és un terrier panxacontent. Un dia tasta una botifarra estranya però boníssima, i ja no pensa en res més. Només falta que l'abandonin a la carretera i es guanyi la vida assaltant clients de la carnisseria! Sort que en Jan i la Cira miren per ell. Ho sabrà aprofitar? Serà capaç de dir prou a les botifarres i fer alguna cosa més que no sigui jeure i menjar com un fartaner? Digueu, Buti: no t'agradaria deixar de rondar i viure en una casa nova amb algú que t'estimi? De ben segur que s'ho pensarà. (C.C.)

Josep Gòrriz (text) i Marta Balaguer (il·lustracions), *Les set cases del Buti*. Editorial Bambú, Barcelona 2007, 92 pàg.

Una pipa màgica

Max és un nen que pensa que a casa seva viu «un núvol de fum». És la manera de referir-se al seu pare, que fuma sense parar. Està tan endinsat en el núvol que és difícil veure'l. «Per veure'l he de ficar-me dins del núvol», explica en Max. Un dia, la mare li fa un regal molt especial al seu espòs: una pipa que té gust de regalèssia, de pollastre i d'hamburguesa. Es tracta, a més, d'una pipa que sap dibuixar somnis i transportar infants. Quines sorpreses més amaga aquesta pipa màgica? (C.C.)

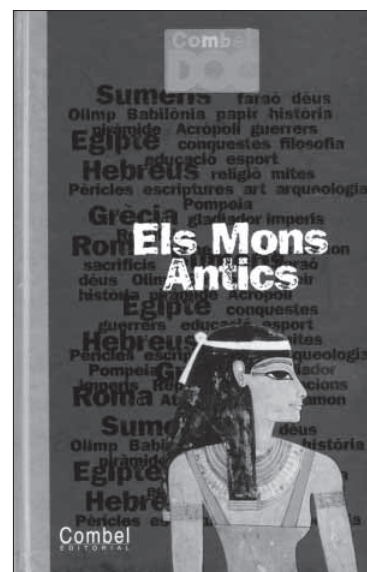
Victoria Pérez Escribá (text) i Claudia Ranucci (il·lustracions), *La pipa de mi padre*. Ediciones SM, Col·lecció El Barco de Vapor, Boadilla del Monte 2007, 95 pàg.

Grans civilitzacions

Aquesta nova col·lecció presenta llibres amb un format enciclopèdic particularment atractiu, entretingut i dinàmic. Gairebé dues-centes fotografies, quatre desplegable, quatre còmics i curiositats sorprenents per descobrir civilitzacions antigues i fascinants que van viure al voltant de la Mediterrània: els sumeris, els egipcis, els hebreus, els grecs i els romans. Ells van inventar l'escriptura, van construir les piràmides, van idear la democràcia, etc. (C.C.)

Catherine Loizeau (text), *Els mons antics*. Combel Editorial, Col·lecció Combel DOC, Barcelona 2007, 173 pàg.

La crítica literària d'aquesta setmana

Serà així el futur?

La literatura nord-americana ens torna a visitar amb la seva visió pessimista del futur. El que en una època van ser les pàgines negres de Faulkner o de Steinbeck, passant pel filtre menys angosat de Paul Auster, arriba ara amb McCarthy amb aquesta novel·la/símbol: *La carretera*. L'optimisme del cel·luloide rosa i sentimental, o dut a cert heroisme discutible amb la Conquesta de l'Oest i la massacre generalitzada de les tribus índies, no resisteix el pas del temps. La realitat és una altra. Però angosta el futur. Almenys s'ha de prevenir, segons sembla.

La carretera és una visió de l'esdevenidor que espera un món que s'ha anat trastornant progressivament i ha destrossat tota possibilitat d'evasió o somriure. És l'itinerari que seguiran una parella —pare i fill— que han de travessar el país moguts per la urgent necessitat de trobar un moment de repòs, un racó on «caure morts», mentre agonitzen amb l'entorn d'homes i coses. Tot és desolació mentre ells caminen, esparcats, a la recerca d'unes engrunes o d'un miserable sostre on aixoplugar-se. Una carretera que du al no-res a partir del no-res, en una ruta sense fi on impera la desolació i la naturalesa morta. No cal tenir gaire material imaginatiu per acumular desgràcies.

L'obra respon a l'estil de McCarthy,

Cormac McCarthy

La carretera,

Mondadori, Barcelona 2007, 227 pàg.

del qual podem conèixer alguna cosa més a través del darrer film dels germans Cohen, *No es país para viejos*. Ens trobem davant l'estereotip del que s'anomena la generació *gin*, i que practica una espècie de miserabilisme com a resposta o contrapartida a la ja fa temps acabada generació de l'*american way of life* i els seus productes *made in Hollywood* de mitjan segle XX. Les catàstrofes de les guerres empreses a partir d'una consciència EUA de superioritat, dessagnada en una joventut esclava d'iniciatives de polítiques utòpics masoquistes, passa factura a través de textos com el que comentem.

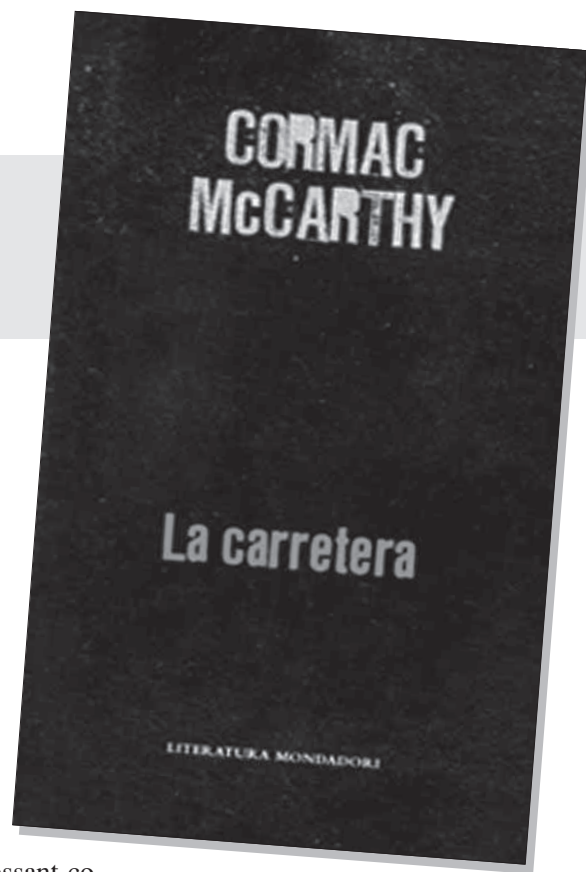
No és una novel·la fàcil, però està molt ben escrita i mitjanament ben traduïda. Alguns crítics la consideren mereixedora d'un Pulitzer... La veritat és que resulta un pamflet útil per a generacions ecologistes que miren el futur amb el mateix catastrofisme que McCarthy i que, en el seu intent de salvar el món, tenen iniciatives que amb freqüència no enten-

nem. Fins fa poc, les narracions de ciència-ficció ens envoltaven dels més sofisticats ginys mecànics i informàtics. Els novel·listes com McCarthy ens desmunten els nostres sofisticats artefactes i ens abandonen a la carretera sense més viàtic que la nostra pobra i miserable existència. Creiem que hi ha alguna cosa més.

Tot i l'angoixa que pot produir aquesta obra, és interessant conèixer aquesta visió de profetisme sense esperança. Es llegeix amb preocupació latent, i un es demana si serà possible que... o quan arribarà?, i com...? L'excel·lent i adolorida visió d'un esde-

venidor tan descoratjador pot —i s'ha de— contrastar amb una bona dosi d'esperança que, sens dubte, encara és al·l'abast dels humans.

Cristóbal Sàrrias

La sardana i la dansa

Federació Sardanista de Catalunya
web: <http://fed.sardanista.com>

Noces d'or de la Unió de Colles Sardanistes

La commemoració s'iniciarà el març del 2008 i finalitzarà el març del 2009, amb un gran aplec de colles a Montserrat el mes de juny.

Fa cinquanta anys que un grup de colles s'uniren per constituir una associació que els conferís la identitat corporativa necessària en aquells moments en què el règim polític de l'època restringia els drets de reunió i d'associació, i per posar ordre al col·lectiu de sardanistes de competició. Així va néixer la Unió de Colles Sardanistes (UCS).

En aquest mig segle les colles sardanistes de competició, aixoplugades a la UCS, han estat protagonistes de tota mena d'esdeveniments, tant sardanistes com també socials i esportius. Destaquen fites com els magnífics espectacles oferts en la inauguració dels Jocs Olímpics de Barcelona l'any 1992 o en el Fòrum de les Cultures i altres esdeveniments esportius, com la inauguració del Camp Nou del F. C. Barcelona ara fa cinquanta anys, en els quals les colles han estat presents. Però per damunt de tot,

destaca la tasca primordial de la coordinació de tots els concursos de colles sardanistes i l'organització dels Campionats de Catalunya.

Les pàgines viscudes per les colles durant aquests cinquanta anys i el paper important que han tingut en la sardana (en el seu conreu, ensenyament, etc.) ha demostrat sobradament l'extraordinària vitalitat, capacitat d'evolució i innovació d'aquest col·lectiu de dansaires.

Per això, la Unió de Colles fa 50 anys i ha preparat un seguit d'actes commemoratius que tindran lloc del març del 2008 al març del 2009. Un programa d'actes que inclou des de certàmens musicals de composició de sardanes, edició de CD, activitats lúdiques per al jovent de les colles amb concerts de música, concerts de sardanes, conferències, visites guiades, exposicions fotogràfiques itinerants, fins a l'acte central de l'aniversari que s'esdevindrà a Montserrat, el mes de juny, amb un aplec de colles; així com altres activitats de format més petit. (C.C.)

Catalunya
Cristiana
Una xarxa per a
l'evangelització

Subscribiu-vos-hi ara
només per 105,99€ l'any

Desitjo subscriure'm al
setmanari CATALUNYA CRISTIANA
durant un any (52 números)

Edició en català ☐ Edició en castellà ☐

Nom Cognoms

Adreça Població

D.P. Tel. N.I.F.

FORMA DE PAGAMENT

☐ Amb un únic pagament de 105,99€ per any ☐ Amb dos pagaments semestral de 53€

☐ Domiciliació bancària (Ompliu l'ordre de domiciliació) ☐ Xec nominatiu que adjunto

Senyors,
Els prego que, a partir d'ara, i fins a nou avís, carreguin al meu compte els rebuts que els presentarà FUNDACIÓ CATALUNYA CRISTIANA per la meua subscripció a "CATALUNYA CRISTIANA".

Titular Data

Entitat Oficina DC Compte

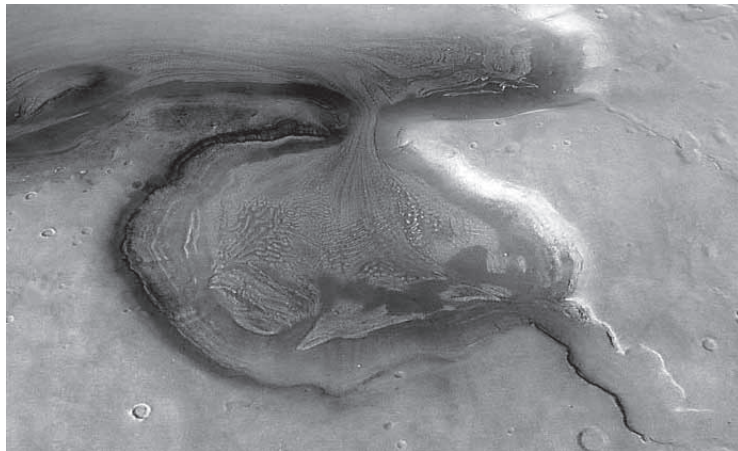
Signatura del titular del compte

Envieu aquesta butlleta a nom de:
CATALUNYA CRISTIANA
(Departament de Subscripcions).
Comtes de Bell-lloc, 67-69, 08014 Barcelona
Tel. 934 092 810 - Fax 934 092 820

Hi ha encara glaceres actives al planeta Mart?

És el que semblen indicar unes fotos enviades per la sonda *Mars Express*. Segons i com, el que s'hi veu sembla una formació rocosa, però l'aspecte i la forma és com la d'una glacera terrestre. S'hi veu el circ o conca de recepció i un començament de llengua, i el que crida més l'atenció: unes taques blanques a la part superior. «Només poden ser de gel» diu Gerhard Neukum, un dels principals investigadors de la missió de la *Mars Express*. I, és clar, això voldria dir que la glacera es manté activa. «I probablement no sigui l'única», afirma Neukum.

Això afegeix una nova dada al fet pràcticament segur d'haver corregut l'aigua, no fa gaires mil·lennis, sobre la superfície del planeta. Ara, amb una temperatura pràcticament sempre per dessota dels -20°C, ja no és possible, però en aquell temps Mart havia de tenir una temperatura més alta. Què ho podia provocar? L'efecte hivernacle produït per algun gas? És la hipòtesi més probable, perquè la seva llunyania del Sol no permet pensar en un escalfament degut només a la irradiació que hi arriba. Podria ser, doncs, el diòxid de carboni? No es veu pas possible, perquè després s'haurien format roques calcàries, com

atmosfera freda i lleugera sinó una d'irrespirable de fum i sofre, no gens apta per a la vida, almenys com la que tenim actualment a la Terra. Però encara hi ha qui hi ha afegit que també podia haver estat necessària per a l'aparició de la vida més tard. També al nostre planeta hi havia una atmosfera irrespirable als seus inicis amb alguns gasos sulfurosos que, tanmateix, van contribuir al sorgiment dels primers éssers vius.

Val més esperar noves contribucions observacionals per confirmar-nos en l'encert d'aquestes teories.

en tenim d'abundants a la Terra, però que a Mart no s'hi veuen. Tres investigadors americans han suggerit que el gas podria haver estat diòxid de sofre. Quina prova addueixen per dir això? A part del fet que aquest gas pot produir l'efecte hivernacle ben intensament, hi ha el fet de l'elevada presència de minerals sulfurosos a la superfície del planeta; cosa que per alguns es considerava fins ara desconcertant.

Si aquests experts tenen raó, ens trobem amb una imatge de Mart molt desoladora. Abans hauria tingut no una

Actualitats científiques

Per Francesc Nicolau, professor de la Facultat Eclesiàstica de Filosofia de Catalunya

Panorama actual de la Paleontologia

La línia *habilis-erectus-sapiens* és admesa per gairebé tots els paleontòlegs. En les etapes intermèdies ja no hi ha tant de consens ja que alguns autors diuen que hi ha espècies diferents que hi cal intercalar i altres que no les consideren tan diferents. Són les espècies anomenades *ergaster*, *heidelbergensis*, *antecessor* i *steinheimensis*. La que té més acceptació és l'*ergaster*. També l'*heidelbergensis* es té molt en compte. Ara en parlarem. A l'*antecessor* i als fòssils d'Atapuerca en general hi dedicarem un capítol a part.

L'«Homo ergaster»

El jaciment africà de Koobi Fora (Kenya), a l'est del llac Turkana, és riquíssim i té els diferents nivells força ben datats, des de 2,0 a 1,6 milions d'anys. S'hi han trobat australopitecs i *erectus*, però hi hagué una altra descoberta que aixecà discussions: el 1975 s'hi desenterrà un crani, l'assenyalat KNM-ER3733, del nivell corresponent a una antiguitat de 1,77 milions d'anys, en molt bon estat de conservació, amb una capacitat de 850 cm³ i amb bona part de l'esquelet de la cara. Vist de perfil té el típic aspecte d'*Homo erectus* però de cara té aspectes que recorda l'*habilis*. Va ser el paleontòleg B. Wood qui, fent-se eco d'altres autors, proposà el 1992 de considerar-lo com a espècie diferent i posar-li el nom d'*Homo ergaster* (=home treballador). Hauria estat un avantpassat de l'*erectus*. Aviat se'n trobaren algunes restes més al jaciment que podien atribuir-se a aquesta espècie com el KNM-3883, que era un fragment d'un altre crani, de capacitat 848 cm³. I també en un altre indret, a Nariokotome (Kenya), unes altres restes trobades el mateix any 1992 que eren d'un esquelet d'un individu jove, d'uns dotze anys, de 1,6 milions d'anys, semblaven haver d'assignar-se a l'espècie

49 Altres espècies del gènere «Homo»

ergaster; la capacitat cranial que presenta és d'uns 900 cm³, una mica superior a la del KNM-ER3733. Aquesta troballa ha fet decantar molts autors cap a admetre que efectivament hi ha hagut una espècie intermèdia entre *habilis* i *erectus*. Els *ergaster* haurien tingut una «cultura» superior a la dels *habilis*. I sembla que va ser així, ja que el 1994 l'equip dirigit per Jonàs Beyenne trobà eines de pedra corresponents a l'època de l'*ergaster* molt ben tallades, amb bifacials i tot, més perfeccionades que les atribuïdes a l'*habilis*, semblants ja a la «indústria acheuliana» dels *erectus*.

Però la cosa no acabà aquí: el mateix any 1992 a Longgupo (Xina), en un estrat de difícil datació, ja que va des de 1,9 a 0,75 milions d'anys, es trobà mitja mandíbula i una dent que presentava les característiques de l'*ergaster*. Així ho afirmà B. Wood. Un avantpassat dels *erectus* a Xina? Això trenca tots els esquemes. No és estrany que no tothom hi estigui d'acord: com podia haver emigrat de l'Àfrica tan aviat i anar-se'n tan lluny? Cal recordar, però, que també els de Dmanissi (Geòrgia) presenten unes característiques d'*erectus* tan primitives que potser més aviat s'haurien d'atribuir a l'espècie *ergaster* o *habilis*. No ho veuen així altres autors; fins i tot hi ha qui ha proposat, el 2002, de dir-ne *Homo georgicus* d'aquests fòssils de Dmanissi, però veure-hi una espècie diferent de les tres possibles sembla ja massa.

L'«Homo heidelbergensis»

Té una història molt llarga. El 21 d'octubre de 1907 a l'arenys de Rösch, antiga

llera del riu Neckar, municipi de Mauer, a uns deu quilòmetres de la ciutat de Heidelberg, un obrer trobà a 24 metres de profunditat una mandíbula, força robusta i ben conservada, que podia semblar humana, entremig de moltes altres restes d'animals. El professor de la universitat de Heidelberg, Otto Schötenak, s'hi interessà i es posà a estudiar-la. L'any següent en publicava una descripció i donava el nom d'*Homo heidelbergensis* a l'espècie corresponent, considerant que era del mateix gènere que el llinatge humà però no de la mateixa espècie perquè era massa grossa, a més de no tenir mentó, per considerar-la humana. La va datar del plistocè inferior, del pis vil·lafranchià, cosa que equivalia a dir de fa més d'un milió d'anys. El fòssil fou estudiat per altres antropòlegs que no trobaren prou encertada la datació del professor de Heidelberg, i Sörger i Wagner arribaren a la conclusió que havia de ser bastant més recent, del primer interglacial, o sigui de fa 550.000 anys. Actualment s'hi ha aplicat el mètode potassi/argó que ha donat la raó a aquests dos autors, però amb un marge d'error d'uns 100.000 anys; no es pogué millorar la precisió. Molts paleontòlegs opinaren que 650.000 anys era l'edat més probable, però no tots, perquè Rightmire, tenint en compte la fauna associada diu que l'edat més probable s'ha de fixar pels volts de 450.000 anys.

Aquesta mandíbula per la seva grandària i sense mentó mostra un aspecte simiesc, però les dents es veuen molt humanes. Les vores alveolars tenen forma parabòlica com en els *sapiens* i no en

forma de la lletra U, com en pànids i pòngids. És això que fa que s'hagi de considerar del gènere *Homo*. El nom que li posà el 1909 Bonelli de *Palaeanthropus heidelbergensis*, per substituir el posat per Schötenak, va ser admès un temps per molts antropòlegs, però ha deixat de considerar-se vàlid. Cal dir que ja és de gènere *Homo*, però el que no es veu tan clar és si cal considerar-lo espècie diferent de l'*erectus*. N'hi ha, com Kurth, que diuen que seria millor designar-lo *Homo erectus heidelbergensis*, però són molts també els partidaris a dir-ne *Homo heidelbergensis*.

A Atapuerca s'han trobat fòssils en el nivell que correspon a una edat compresa entre 525.000 i 400.000 anys i s'han relacionat amb la mandíbula de Mauer. Consideren segur que són de la mateixa espècie. Eudald Carbonell prefereix dir-ne *Homo heidelbergensis*. De les troballes d'Atapuerca en parlarem més endavant.

Segons el que hem dit, si admetem com a vàlides les denominacions d'*ergaster* i de *heidelbergensis*, el procés fins a arribar al *sapiens* hauria estat aquest: *Homo habilis* - *H. ergaster* - *H. erectus* - *H. heidelbergensis* - *H. sapiens*. Però en aquesta construcció falta saber el punt en què s'origina la branca lateral de cada nova espècie. La formació de la nova no implica la desaparició de l'antiga que encara pot sobreviure molt de temps. Només podem dir l'edat del fòssil més antic de cadascuna d'aquestes espècies: *habilis*, 2,7-2,2 milions d'anys, *ergaster*, 1,8, *erectus*, 1,7, *heidelbergensis*, 650.000 anys, *sapiens* arcaic, 400.000. Cal advertir també que falta parlar de l'home de Neanderthal que alguns consideren branca lateral del *sapiens* arcaic i altres descendent directe del *heidelbergensis* que s'hauria bifurcat en els neandertals i la nostra espècie. En parlarem en un altre capítol.

RÀDIO

GRAELLA DE PROGRAMES

De dilluns a divendres

06.50-08.00 *El tren de les set* (reflexió)
Espurna d'alba
Evangeli
Sant Rosari
Laudes des de Montserrat Santoral

08.00-09.00 *El Primer Cafè* (informatiu i tertúlia)

09.00-18.00 *Radiofórmula*
 22.00-23.00 *Finestra oberta* (l'actualitat de l'Església)

Dilluns

19.00-20.00 *Vida sana*
 20.00-21.00 *El tercer temps*
 21.00-22.00 *Coneixes Jesús?*
 23.00-00.00 *Planeta Blau* (medi ambient)

00.00-01.00 *Completes-Radiofórmula*
 01.00-02.00 *Ressons* (música en català)
 02.00-02.30 *Dietaris, Evangeli, Espurna d'Alba*
 02.30-06.50 *Música instrumental-Radiofórmula*

Dimarts

20.00-21.00 *Parlem de Salut*
 21.00-22.00 *Buscant la llum*
 23.00-00.00 *Paraules d'amor*
 00.00-01.00 *Completes-Radiofórmula*
 01.00-02.00 *Ressons*
 02.00-02.30 *Dietaris, Evangeli, Espurna d'Alba*
 02.30-06.50 *Música instrumental-Radiofórmula*

Dimecres

18.00-19.00 *Amb els ulls de Maria*
 19.00-20.00 *De cap i de nou*
 20.00-21.00 *A peu de carrer*

21.00-22.00 *Temps d'escolta*
 23.00-00.00 *Projectes*
 00.00-01.00 *Completes-Radiofórmula*
 01.00-02.00 *Ressons*
 02.00-02.30 *Dietaris, Evangeli, Espurna d'Alba*
 02.30-06.50 *Música instrumental-Radiofórmula*

Dijous

19.00-20.00 *Redescobrir Amèrica*
 20.00-21.00 *Sense embuts*
 23.00-00.00 *Mirades*
 00.00-01.00 *Completes-Radiofórmula*
 01.00-02.00 *Ressons*
 02.00-02.30 *Dietaris, Evangeli, Espurna d'Alba*
 02.30-06.50 *Música instrumental-Radiofórmula*

Divendres

18.00-19.00 *Amb els ulls de Maria*
 19.00-20.00 *Catalunya sense barreres*
 23.00-00.00 *Amb llum pròpia*
 00.00-01.00 *Pregària de Completes*
 01.00-02.00 *Ressons*
 02.00-02.30 *Dietaris, Evangeli, Espurna d'Alba*
 02.30-06.50 *Música instrumental-Radiofórmula*

Dissabte

06.50-08.00 *El tren de les set* (reflexió)
Espurna d'alba
Evangeli
Sant Rosari
Laudes des de Montserrat Santoral

08.00-10.00 *Radiofórmula*
 10.00-11.00 *A tota costa* (submarinisme)
Aires hípics

11.00-12.30 *Trotamundos*
 12.30-00.00 *Radiofórmula*
 00.00-01.00 *Pregària de Completes*
 01.00-02.00 *Ressons*
 02.00-02.30 *Dietaris, Evangeli, Espurna d'Alba*
 02.30-06.50 *Música instrumental-Radiofórmula*

Diumenge

06.50-08.00 *El tren de les set*
Espurna d'alba
Evangeli
Sant Rosari
Laudes des de Montserrat Santoral

08.00-09.00 *Radiofórmula*
 09.00-10.00 *Tot sardana*
 11.00-12.30 *Missa de Montserrat*
 12.30-14.30 *Rutes per Catalunya* (excursions)
 18.00-18.30 *La taula de l'Evangeli* (comentari de les lectures dominicals)
 18.30-20.00 *Avui és el dia del Senyor* (prèvia i Eucaristia des de la catedral de Barcelona)
 20.00-20.30 *Església Viva*
 20.30-23.00 *Melodies de fe* (música cristiana)
 23.00-23.45 *La cantata*
 23.45-00.00 *Moments a mitjanit* (reflexió cristiana)
 00.00-00.30 *Pregària de Completes*
 00.30-01.00 *Jazz*
 01.00-02.00 *Ressons*
 02.00-02.30 *Dietaris, Evangeli, Espurna d'Alba*
 02.30-06.50 *Música instrumental-Radiofórmula*

Desconnexions de Ràdio Estel

De dilluns a divendres:

09.00 *Informatiu matí + el temps + agenda*
 10.30 *Agenda*
 12.00 *Butlletí informatiu*
 14.00 *Informatiu migdia + el temps + agenda*
 16.00 i 18.00 *Butlletí informatiu*
 18.30 *Agenda*
 20.00 *Informatiu vespre + el temps + agenda*
 20.30 *Música Principat* (Dl., Dm., Dc.)
La Taula de l'Evangeli (Dj.)
Església d'Urgell (Dv.)

Dissabte

08.00 *Agenda*
 14.00 *Agenda*
 16.00 *Agenda*
 17.30 *Agenda*

Diumenge

08.00 *Agenda*
 14.00 *Agenda*
 16.00 *Agenda*
 17.30 *Agenda*

RÀDIO BARCELONA

RÀDIO BARCELONA (OM 666)

Diumenge - De 22.00 a 23.00h,
Objectiu, l'home
 Programa de valors humans: fets, el cas de la setmana; un espai per a la solidaritat; entrevista; suggeriments per viure millor la vida i la «Carta Dominicana» de l'arquebisbe de Barcelona, Lluís Martínez Sistach. (Edita i presenta: J.M. Alimbau.)

TELEVISIÓ

Diumenge 24

08.45 *Islam hoy*
 Programa de la comunitat islàmica.
 Director: Mohamed Chakor.

09.00 *Buenas noticias TV*
 Programa de la comunitat evangèlica.
 Director: José Pablo Sánchez Núñez.

09.15 *Shalom*
 Programa de la comunitat jueva.
 Director: Benito Garzón.

10.00 *Últimas preguntas*
 Programa religiós catòlic per a gent que té dubtes.
 Directora: M. Ángeles Fernández.

10.25 *Testimonio*
 Reportatges el denominador comú dels quals és ser el relat de vides «viscudes en cristià» explicades en primera persona.
 Director: Isidro Catela.

10.30 *Santa Misa*
 Amb la participació de la Societat Coral La Floresta de la Bordeta-Sants (Barcelona), sota la direcció de Santos Martínez.
 Director i celebrant habitual: Mn. Manuel Valls i Serra. Coordinador: Ignasi Miranda.

11.20 *Els camins de la calma*
 Programa de documentals que proposa itineraris per indrets de Catalunya que tenen les esglésies com a eix central.
 Director: Ferran González.

11.30 *Pueblo de Dios*
 «Sudàfrica, un país de contrastes.» Sud-àfrica, el principal proveïdor d'or i diamants del món, presenta grans desigualtats socials i econòmiques. *Pueblo de Dios* viatja al cor de Mamelodi, on viu i treballa el missioner combonià Jaime Calvera.
 Director: Julián del Olmo.

Diumenge 24

10.30 Signes dels Temps

Magazín sobre temes d'Església que inclou diferents seccions com ara reportatges, entrevistes, comentaris de llibres, comentari de l'Evangeli, secció de cinema, etc.
 Director: Francesc Rosaura.

11.20 *Fonaments de la fe*
 «Humanisme.»

Cada divendres

20.00 Creure avui

Programa de notícies, reportatges culturals i entrevistes des del vessant religiós. Cada setmana ofereix també l'agenda d'activitats de l'arxiprestat de Mataró i l'espai *Temps de reflexió*.
 El programa es repeteix el dissabte a les 12.30 h.

Canal Català Televisió Tarragona

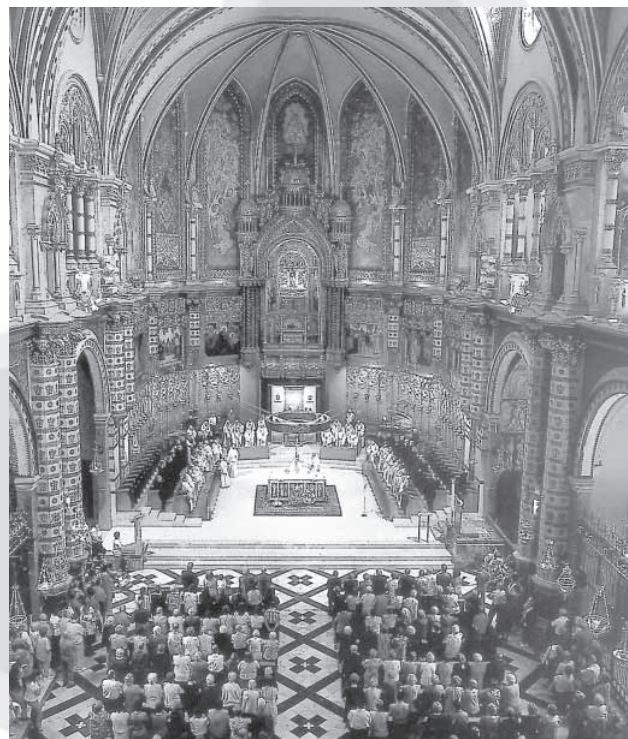
Als quatre vents

Espai escrit i dirigit per Mons. Jaume Pujol que s'emet cada diumenge a les 10.00, 12.00 i 14.00 hores.
 El programa també s'emet pel Canal Reus TV a les 8.30 i es repeteix cada quatre hores.

Camí de Vida, magazín setmanal que produeix la Delegació diocesana de Mitjans de Comunicació Social de la diòcesi de Girona, presentat per Jordi Callejón i Maria del Mar Ribé. S'emet per: Televisió de Girona, diumenges i dilluns, a les 9.30 h; Televisió de l'Escala, diumenges, a les 12.30 h; Televisió de Tossa de Mar, diumenges, a les 21.00 h; Canal Nord Televisió, diumenges, a les 11.50 h; Televisió Costa Brava, diumenges, a les 24.00 h; Canal Català la Selva, diumenges, a les 8.30 h; Canal Català Girona Pla, dissabtes i diumenges, a les 8.00 h.

us ofereix en
 directe des de la
 basílica de
 la Mare de Déu
 de Montserrat

de dilluns a diumenge,
 a les 7.30 h,
 la pregària de Laudes

Cada diumenge,
 a les 11.00 h,
 la Misa conventual

■ Barcelona 106.6
 ■ Tarragona 100.6
 ■ Catalunya Central 93.7
 ■ Girona 103.4

■ Lleida 91.5
 ■ Tortosa 90.1
 ■ Garraf 96.8
 ■ Vic 91.3

■ Cerdanya 104.4
 ■ La Seu d'Urgell 105.0
 ■ Andorra 107.5

www.radioestel.com

FEBRER ÉS EL MES CONSAGRAT A LA PURIFICACIÓ DE LA MARE DE DÉU

Internet

- **CONFLICTES OBLIDATS.**— Càritas italiana i Pax Christi Itàlia han promogut una web dedicada als conflictes oblidats per oferir un instrument per educar en la pau: www.conflittidimenticati.it.

Altres bisbats

- **EXERCICIS ESPIRITUALS PER A SACERDOTS I RELIGIOSOS.**— Del 2 al 7 de març, dirigits per José Luis Elorza, a la casa d'espiritualitat d'Eguino. Més informació: tel. 945 314 637.
- **CENTRE DIOCESÀ DEL COR DE JESÚS DE VALLADOLID.**— Del 14 al 16 de març, exercicis espirituals per a tothom, dirigits per Ricardo Vargas. Més informació: tel. 983 202 022, a/e: info@centrodeespiritualidad.org, web: www.cenrodeespiritualidad.org.
- **ESCLAVES DE CRIST REI DE MADRID.**— Del 14 al 18 de març, exercicis espirituals per a joves, dirigits pel P. Enrique Martín, *c.p.c.r.*, i la Gna. Susana López-Barrañón, *e.c.r.* Més informació: tel. 913 597 861, fax: 913 590 856, a/e: ecreymad@planalfa.es, web: www.esclavasdecristorey.org.

Barcelona

- **ASSOCIACIÓ D'ADORADORES DEL SANTÍSSIM SAGRAMENT.**— Adoració cada tercer dijous de mes. El proper és el 21 de febrer, a les 12.00, a l'església de les Esclaves del Sagrat Cor (c/ Mallorca, 232 - Barcelona).
- **DELEGACIÓ DE CATEQUESI.**— El 21 de febrer, de 18.00 a 20.00, Escola Audiovisual, trobada de formació: *Mitjans de comunicació, la natura i jo*, amb Joan Farrés. Més informació: tel. 934 541 898.
- **PASTORAL DEL SORD.**— El 21 de febrer, a les 18.00, conferència per a pares sobre *Valors del ciutadà: drets*, amb Emili Avilés; el 24, a les 19.30, per a avis i famílies. Totes dues seran a la parròquia de Santa Teresa de l'Infant Jesús (Via Augusta, 68, entrada pel carrer Sant Marc, de Barcelona). Inter-

pretades amb llengua de signes per als sords.

- **CENTRE EDITH STEIN.**— El 22 de febrer, de 21.00 a 23.00, *Itinerari de les limitacions humanes, de la contingència vers Déu. El sentit del patiment, del dolor, del fracàs... des de l'òptica de Déu*, pel Gmà. Quim Erra, exprovincial dels Germans de Sant Joan de Déu. Més informació: tel. 934 876 363, a/e: cedithstein@dpuniversitaria.org.
- **LLAR D'ANCIANS P. MIRALLES.**— El 23 de febrer, a les 12.00, missa extraordinària d'acció de gràcies; el 24, a les 17.30, assemblea general i festa en honor de les persones residents. C/ Trafalgar, 39, 5è - Barcelona, tel. 932 681 867, fax 932 684 356, a/e: residenciapmiralles@telefonica.net, web: www.residenciapmiralles.org.
- **SALESIANS.**— El 21 de febrer, a les 19.00, presentació del llibre *Una pedagogia del pluralisme religiós*, de Xavier Melloni i Ferran Piñeiro, amb l'assistència de Montserrat Coll, directora d'Afers Religiosos de la Generalitat. Pl. Artós, 4 - Barcelona.
- **PARRÒQUIA MARE DE DÉU DELS ÀNGELS.**— El 24 de febrer, a les 18.30, conferència quaresmal *El compromís temporal dels catòlics*, amb Javier Ainchil, enginyer de camins i vicepresident del moviment Christifideles Laici. C/ Balmes, 78 - Barcelona, tel. 932 152 730, fax 932 157 345, a/e: mdangels14@arqbcn.org.
- **SANTA MARIA DEL MAR.**— El 24 de febrer, a les 18.30, conferència quaresmal de Mn. Sergi Gordo, secretari general de l'arquebisbat de Barcelona, sobre *Conversió i vida cristiana*; a les 19.30, eucaristia. Després, breu concert d'orgue de Berenguer Montserrat; el 27, 28 i 29, a les 21.00, *Rèquiem* de Mozart amb el Cor i l'Orquestra Filharmònica de Ceske Budejovice (República txeca).
- **FACULTAT DE TEOLOGIA DE CATALUNYA.**— El 25 de febrer, a les 12.00, acte acadèmic commemoratiu del quarantè aniversari de la FCT. Mons. Bruno Forte, arquebisbe de Chieti-Vasto, pronunciarà la lliçó *Parlar de Déu al «global village»*. La teologia entre postmodernitat, revers de la història i trobada de les religions. Lloc: aula magna del Seminari conciliar de Barcelona, c/ Diputació, 231 - Barcelona.
- **AMICS DEL PARE PIUS DE PIETRELCINA.**— Trobada cada darrer dilluns de mes (pregària i reunió) dirigida per fra Valentí Serra, caputxí. La propera sessió serà el 25 de febrer, a les 18.15. Parròquia de la Concepció, c/ Llúria, 70 - Barcelona, tel. 934 576 552, web: www.concepciobcn.com.
- **JESUÏTES.**— Els dies 25, 26, 27 i 28 de febrer, de 19.30 a 20.45, reflexió i pregària, eucaristia. Conduirà l'experiència el P. Francesc Roma, *s.j.* C/ Casp, 27 - Barcelona.

- **CAIXAFORUM.**— El 25 de febrer, a les 19.00, xerrada sobre *El paisatge-tapís i les formes del món. Elogi del minimalisme*, amb Alain Bergala (École La Femis, París) i Àngel Quintana (Universitat de Girona); a les 20.30, projecció de *Juventude em marcha*; el 27, a les 11.30, matinal d'art sobre *Tombes plenes d'art: el més enllà dels etruscos*; a les 19.30, Francisco Veiga, professor d'història contemporània de la UAB, parlarà sobre *La implosió iugoslava*; el 28, a les 19.30, xerrada de David Robinson, biògraf de Chaplin, amb el tema *Chaplin: entre els segles XIX i XX*; l'1 i 2 de març, a les 17.30 i a les 12.00 respectivament, concert amb el Trio Salmoè amb el programa *3 músics, 6 mans, 12 notes i 24 clarinets*; el 2, a les 13.00, programa familiar amb Armando Risotto i l'espectacle *Txo tittelles*; a les 19.30, concert del grup instrumental BCN 216; fins al 25 de maig es pot visitar l'exposició «1908-2008: 100 anys del Palau». Av. Marquès de Comillas, 6-8 - Barcelona, tel. 934 953 945, web: www.laCaixa.es/ObraSocial.

- **PARRÒQUIA MARE DE DÉU DE LA BONANOVA.**— El 26 de febrer, a les 21.30, catequesi d'adults a càrrec del professor Antoni Bentué sobre el tema *Viure en l'esperança. L'essència «salvadora» del cristianisme*. Plaça Bonanova, 12 - Barcelona, tel. 934 175 858.

- **CERCLE LA SALLE.**— El 26 de febrer, a les 18.30, taller d'oració; el 28, a les 19.30, el Gmà. Mariano F. Magaz parlarà sobre *L'autoestima. Qui som, què sabem, què volem, què podem?* Més informació: plaça del Nord, 14 - Barcelona, tel. 932 181 077 i 690 378 450, a/e: mariano.magaz@terra.es.

- **ENTESA JUDEO-CRISTIANA.**— Organitza el 27 de febrer, a les 19.45, la conferència *L'oració pels jueus en la litúrgia romana*, amb Mons. Pere Tena, bisbe auxiliar emèrit de Barcelona. Sala Sant Jordi del Seminari Conciliar de Barcelona, c/ Diputació, 291.

- **PARRÒQUIA DE SANT EUGENI I PAPA.**— El 27 de febrer, a les 20.00, conferència d'Ignasi Salvat, *s.j.*, professor de la URL, sobre *Reptes del matrimoni i de la família avui*. C/ Borrell, 307 - Barcelona.

- **COSMOCAIXA.**— El 27 de febrer, a les 19.00, conversa pedagògica de ciència sobre *Interacció humana, evolució cultural i educació*, amb Pepi Soto (departament d'Antropologia Social i Cultural, UAB), i (Con)viure en la paraula, a càrrec de Juan Sánchez-Enciso (IES Príncep de Viana, Barcelona); el 28, a les 10.00, activitat per a centres educatius sobre *El big bang, la matèria fosca, l'energia fosca i altres misteris còsmics*, a càrrec de Josep Antoni Grífol (catedràtic de Física, UAB); a les 19.00, conferència sobre *El principi i l'evolució inicial de la vida*, amb Michael J. Russell (ciències planetàries i detecció de vida, California Institute of Technology); l'1 i 2 de març, a les 11.00, activitat familiar *Viure i menjar*

a l'Amazònia; de l'11 al 15, VII Congrés internacional d'Evolució del Llenguatge: Evolang 2008. Més informació: www.laCaixa.es/ObraSocial.

- **AMICS DELS CLÀSSICS.**— El 28 de febrer, a les 19.00, sessió de música de cambra amb Irene Capdevila (piano), Enriqueta Just (violí) i Aina Sánchez i Vidal (violoncel), que interpretaran obres de Mozart, Elgar i Vivaldi, entre altres. C/ Ausiàs Marc, 26, 8è - Barcelona.

- **ESCOLA DE PREGÀRIA.**— El 28 de febrer, de 20.00 a 21.00, escola de pregària per a joves a la catedral de Barcelona, amb el tema *Testimonis de l'Esperit*.

- **CRISTIANISME I JUSTÍCIA.**— El 29 de febrer, a les 19.30, conferència d'Adolfo M. Chércoles sobre *Itinerari del dolor en els exercicis de sant Ignasi*. Més informació: c/ Roger de Llúria, 13 - Barcelona; tel. 933 172 338, fax 933 171 094, a/e: info@fespinal.com, web: www.fespinal.com.

- **CENTRE CRISTIÀ DELS UNIVERSITARIS.**— El 29 de febrer, a les 21.00, projecció de la pel·lícula *Sophie Scholl*, al carrer Villarroel, 81, baixos - Barcelona. Més informació: tel. 933 233 368.

- **PER L'ALTRE COR CREMAT DE BARCELONA.**— El 29 de febrer, a les 21.30, concert solidari del cor Lo Pom de Flors, dirigit per Jordi Ollé, a l'església dels Sants Just i Pastor, pl. Sant Just, 6 - Barcelona.

- **XI JORNADES D'APOSTOLAT SEGLAR.**— Se celebraran del 29 de febrer a l'1 de març, amb el tema *Pedagogia de la fe: anunci i acompanyament en el moment actual*, al Seminari de Barcelona (c/ Diputació, 231). Comptaran amb la presència dels bisbes de Barcelona, Terrassa i Sant Feliu. Per a més informació: tel. 934 121 551, a/e: dseglar@arqbcn.org.

- **GRUPS D'ORACIÓ I AMISTAT.**— Els GOA organitzen uns exercicis de cap de setmana a la casa d'exercicis de Sant Ignasi (c/ Carrasco i Formiguera, 32 - Barcelona), del 29 de febrer al 2 de març, dirigits per Mn. Josep Serra, consiliari dels GOA. Oberts a tothom. Més informació: tel. 932 181 005.

- **MOVIMENT CRISTIÀ DE MESTRES I PROFESSORS.**— L'1 de març, a les 10.00, cinefòrum sobre *Música del corazón*, al Seminari Conciliar de Barcelona.

- **XXII RETROBAMENT ECUMÈNIC.**— L'1 de març, de 10.00 a 17.00, amb la presència de Jaume González-Agàpito, delegat d'Ecumenisme de l'arquebisbat de Barcelona, amb el tema *Any Europeu del diàleg intercultural*

Alba residència d'àvies

Torre de 24 places només per a dones a Sarrià-Sant Gervasi a 10 minuts del centre de la ciutat
Estades curtes i llargues
Centre de dia, també els festius
Visiteu-nos sense compromís!
Tel. 932 039 740, Isabel
web: <http://www.albaresidencia.es>
a/e: info@albaresidencia.es

Des del carrer

Tot i que les seves paraules miren de fugir de tot dramatisme, el rostre de la Gna. Thérèse Hélène deixa entreveure un gran patiment. Com a iraquiana i viceprovincial de les Dominiques de la Presentació a l'Orient Mitjà, aquesta religiosa pateix en primera persona el dolor de tot un poble. Present a Bàssora, Duboc i Bagdad, les Dominiques de la Presentació desenvolupen des de fa anys a l'Iraq una encomiable tasca humanitària. Ara la urgència és abastir un dels seus centres més emblemàtics: l'hospital de Sant Rafael. Per això compta sobretot amb el suport de l'ONG catalana «Compromesos amb el Món», que ja està preparant la sortida d'aquest any en direcció a Bagdad. Més informació i contactes a: www.compromesos.cat.

Gna. Thérèse Hélène, viceprovincial de les Dominiques de la Presentació a l'Orient Mitjà

«Les nostres armes són la pau, la pregària i l'ajuda al proïsme»

—Des de quan són presents a l'Iraq?

—Som a l'Iraq des del 1963 implicades en diferents projectes educatius i sanitaris, que constitueixen l'essència del nostre carisma. Actualment comptem amb comunitats a Bàssora, Duhoc i Bagdad. És a la capital del país, Bagdad, on la nostra presència és més significativa. Allà atenem des de fa molts anys l'hospital de Sant Rafael. Recentment hem obert també un preescolar molt a prop del centre sanitari, i tenim el desig d'augmentar l'ajuda a les famílies cristianes que s'han quedat a Bagdad.

—Se centra la seva ajuda en la comunitat cristiana?

—Nosaltres som a l'Iraq per a tothom, però de manera particular per als cristians, perquè són els més desprotegits. Dels cristians, no se n'ocupa ningú, i encara menys dels catòlics. Per això la nostra presència mira de tenir-los ben presents, tot i que, com he dit, ajudem tothom.

—Donat el perill i la inestabilitat de Bagdad, no han pensat a abandonar el lloc?

—Sí que ens hem plantejat la possibilitat de traslladar-nos cap al nord,

com han fet altres congregacions, on no hi ha tanta violència, però el paper que té l'hospital de Sant Rafael, tan necessari per a la població, ens anima a quedar-nos. Marxar seria l'últim que faríem, només en el cas de no tenir cap altra alternativa, i estiguéssim obligades a marxar, tot i que tinc dubtes seriosos que això arribi a passar. L'hospital és per a tots, també per als ferits de les explosions, i està en alerta les 24 hores del dia. Durant la guerra va ser l'únic que va romandre obert.

—Compten, doncs, amb el suport governamental?

—Jo no li diria exactament suport.

En l'únic que ens ajuda el govern, a través del Ministeri de Culte, és en l'assignació d'uns vigilants armats que protegeixen l'hospital. A qualsevol altre nivell, sobretot econòmic, no hi ha cap tipus d'ajuda, només comptem amb el suport de la nostra congregació i de l'ONG catalana Compromesos amb el Món, als quals agraïm immensament tot el que ens fa arribar: bàsicament material clínic i fàrmacs.

—Tenen por?

—Sí, és clar, molta por, com tota la població. No tenir por no seria normal. Hi ha por, però també hi ha la gràcia de

Déu que ens ajuda a continuar i a romandre al costat dels qui ens necessiten. En el fons, la nostra missió és una crida de Déu. Vivim de la fe i això evita que l'angoixa i la desesperació ens paralitzin. De totes formes, la vida a Bagdad és molt dura i amb prou feines sortim al carrer per fer les gestions més necessàries. Vivim en una clausura forçada, com gairebé tota la població.

—Com és la relació de les germanes amb la resta de la població, de majoria musulmana?

—Amb la gent del carrer la relació és molt bona, ens estimen molt, perquè nosaltres som allà des de fa molts anys. L'hospital en fa més de 70 que ajuda la gent i això és molt ben valorat. Només a la nostra maternitat cada dia neixen entre deu i vint nens. Els nostres veïns de Bagdad saben que les nostres armes són la pau, la pregària i l'ajuda al proïsme.

—Creu que la pau és possible?

—Només sé que de moment la pau humana no la veiem. Cal pregar molt. Tothom està fart d'aquesta situació. Ens cal la pau!

Samuel Gutiérrez

150 anys de Lourdes

L'11 de febrer passat va fer 150 anys de l'aparició de la Mare de Déu a santa Bernadeta en una balma del llavors petit poble de Lourdes, a la Bigorra. Des d'aquell 1858 el missatge que va rebre aquella humil pastora s'ha difós arreu del planeta i Lourdes s'ha convertit en un dels grans santuaris marians del món, i en un lloc de referència per a tots els cristians catòlics.

L'aparició de la Immaculada Concepció a les coves del riu Gave té uns trets que la fan totalment adequada al present i que avui són signe de contradicció. Primer de tot, la Mare de Déu es va aparèixer a una noia pobra, il·litrada, que només entenia l'occità i que tan sols havia après la pregària del Parenostre. Per als ulls humans era una persona absolutament marginal, que passava desapercibuda, però per als ulls divins, justament aquestes característiques la van fer mereixedora de la gràcia. La Mare de Déu també va parlar a Bernadeta de la felicitat de l'altre món, d'aquell món que els ulls humans tampoc no poden veure i que fins i tot desconeixen o rebutgen. I en darrer lloc, a Lourdes són els malalts els protagonistes, aquells que massa sovint la societat rebutja amb criteris d'eficiència i competitivitat, criteris humans que desapareixen a l'altre món, on ens seran del tot inútils perquè tots serem iguals davant de Déu. Aquest és el missatge de Lourdes.

Eduard Brufau

Joan Carrera Planas

Bisbe auxiliar de Barcelona

Signes del nostre temps (2)

La dels setanta va ser una dècada d'optimisme i d'unanimitats. Tot ens semblava possible i una gran majoria estàvem d'acord a pensar que el model de societat autoritària i de catolicisme protegit havia fracassat definitivament. Ens vàiem a les portes d'una Església lliure en un país lliure. Val a dir que, així com abans el sectarisme anticlerical havia afavorit una mentalitat catòlica de croada, ara les actituds de tolerància i de respecte de la naixent democràcia també facilitaven el canvi eclesial cap a una pastoral de proposta, sense imposició.

Però la vida continuava. Aviat, arreu d'Europa, es començà a detectar la presència de zitzània en el camp eclesial que el Vaticà II havia sembrat generosament de bon blat. Un cert secularisme indiscriminat, la interiorització de la cultura relativista... i aquella admiració infantil de valors aliens amb menyspreu dels propis que posava de mal humor Maritain —laic conciliar— i li feia veure els catòlics «agenollats davant el món»... També Pau VI, el que havia dut a port la travessia

conciliar, va arribar a parlar de «fum de Satanàs...». Joan Pau II havia de ser particularment sensible a aquella zitzània: ell, home segur i combatiu, que no havia conegut el marxisme a través dels eurocomunistes perseguits i dels llibres, com nosaltres, sinó en la seva praxi més destructiva... El seu pontificat prioritzà una línia forta, de punts sobre les is... Però la seva fondataria espiritual, el seu sentit popular, la seva capacitat d'autocrítica eclesial... el van salvar sempre de l'encarcarament de molts dels seus pretesos seguidors.

Aquells excessos i aquests contrapunts també ens van arribar a nosaltres. Aleshores va semblar que la línia del diàleg s'afeblia a la nostra Església. En part, per manca de fortaleza i de capacitat d'autocrítica de molts del sector dialogant. I, encara, perquè alguns d'ells, desencisats, es retiraven. En part, també, a causa de certes actituds jeràrquiques. En canvi, a l'altra banda, la línia de la seguretat avançava. De vegades, amb plantejaments superficials. Altres vegades, perquè, malgrat tot, retrobava les fonts més fons de l'espiritualitat cristiana.

D'aquí van començar a sortir retrets mutus: que si uns no gosaven fer un anunci prou explícit de l'Evangeli, que si els altres queien en un espiritualisme —ingenu o interessat— que no arribava als problemes reals... Paradoxalment, els qui en temps de la dictadura menys s'havien donat a la denúncia profètica ara la reivindicaven. I a l'inrevés... Cal no oblidar, però, que la d'abans era d'arrel social i s'orientava al bé comú, mentre que la d'ara solia circumscriure's a uns determinats punts de moral personal i familiar, i semblava apuntar a una recuperació ambigua de la influència catòlica.

És possible la conciliació entre aquestes dues sensibilitats? La primera condició és que se n'eviti la politització i, atents a les lliçons de la història, que no es pretengui de regular als temps preconiliaris i nacionalcatòlics... Ho anirem concretant més.

Ara mateix

Rauxa